

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Årsredovisning 2009

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Diarienummer 100-802-2010
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Sammanfattning av verksamhetsåret 2009

2 § Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet. Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2007:825).

Länsstyrelserna ska vid redovisningen för sina uppgifter i 2 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

- kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsens arbete,
- redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året (max fem stycken), samt
- redovisa en kortfattad och översiktlig bedömning av länsstyrelsens resultat.

Osäkerhet på länets arbetsmarknad

År 2009 har i hög grad präglats av den oro och osäkerhet på arbetsmarknaden, som blev en följd av den internationella finanskrisen under 2008.

Arbetsmarknaden i Jönköpings län domineras av de många små och medelstora företagen i den tillverkande industrin. I inledningen av konjunkturedgången föll efterfrågan kraftigt i byggbranschen, vilket ledde till att många företag i den trärelaterade industrin tvingades till omfattande varsel om uppsägningar i slutet av 2008 och i inledningen av 2009.

Eftersom många verkstadsföretag i länet är leverantörer till fordonsindustrin, tvingade den följande krisen inom fordonsindustrin även fram motsvarande åtgärder inom verkstadsindustrin.

Tillsammans med nedgången i den allmänna efterfrågan kom Jönköpings län att drabbas av större relativa förändringar på arbetsmarknaden än de flesta andra län. Efter att under många år kunnat glädja sig åt en mycket ringa arbetslöshet och en hög sysselsättningsnivå, fick länets olika privata och offentliga aktörer under det gångna året hantera en arbetslöshet, som låg på en nivå som motsvarar riksgenomsnittet. Den öppna arbetslösheten steg under året med över 50 procent, från 6 066 arbetslösa i december 2008 till 9 221 arbetslösa i december 2009.

Den dramatiska försämringen av arbetsmarknaden har påverkat Länsstyrelsens arbete på flera sätt. Dels har den färgat av sig på verksamheten hos alla de företag och offentliga institutioner, som Länsstyrelsen arbetar med i sin ordinarie verksamhet. Dels har den,

genom det uppdrag som regeringen lagt hos landshövdingarna och regionförbundens ordföranden att verka som varselsamordnare, högst påtagligt påverkat prioriteringarna i länsledningens arbetsinsatser.

Samordningsuppdraget leds av en gemensam arbetsgrupp bestående av ledningarna för de båda organisationerna samt en representant från Arbetsförmedlingen.

I början av 2009 arrangerade arbetsgruppen en lång rad möten med de statliga myndigheterna, kommunerna, träindustrin, fordonsindustrin, bankerna och revisionsbyråerna. Särskilda träffar har dessutom genomförts med näringslivet i två särskilt utsatta kommuner - Vetlanda och Gnosjö. I kontakterna med kommunerna har det i första hand handlat om att uppmärksamma problemen med den ökande ungdomsarbetslösheten och att erbjuda ungdomarna utbildning och praktikplatser.

För två branscher, som har en avgörande betydelse för utvecklingen av arbetsmarknaden i länet, nämligen den trärelaterade industrin och leverantörerna till fordonsindustrin har det under året utvecklats ett nära samarbete med varselsamordnarna i Västra Götalands län beträffande fordonsindustrin och med Kronobergs och Kalmar län beträffande träindustrin. Ett både kortsiktigt och långsiktigt programarbete för utveckling av de båda näringarna har inletts mellan länens varselsamordnare, olika offentliga aktörer, forskare, utbildningsanordnare och företrädare för näringarna.

För att inte de omedelbara problemen på arbetsmarknaden ska skymma behovet av en långsiktig diskussion om utvecklingen av det smäländska näringslivet, arrangerade Länsstyrelsen och Regionförbundet under året tre stora samverkansmöten i Jönköping, Nässjö och Gislaved. Deltagare vid mötena var kommunernas ledningar, kommunernas näringslivsansvariga, arbetsmarknadens parter, näringslivsorganisationer och enskilda företagare. Syftet med mötena var att skapa en bild av hur länets arbetsmarknad kommer att utvecklas på lite längre sikt med utgångspunkt från den kunskap som krisen gett om näringslivets styrka och svagheter.

Från vart och ett av dessa möten gjordes en samlad bedömning av hur arbetsmarknaden i länet kommer att se ut år 2015 jämfört med år 2007 (som präglades av en mycket god konjunktur).

Det kan finnas skäl att i denna verksamhetsberättelse återge bedömningar från dessa framtidsmöten:

Fram till 2015 kommer tillverkningsindustrin i länet att minska sin andel av arbetsmarknaden med ca 5 procentenheter från 28 procent till 23 procent (vilket fortsatt är en hög andel jämfört med riket i övrigt).

Handel, transport och kommunikation kommer att öka med ca 3 procentenheter från 18 till 21 procent.

Vård och omsorg ökar sin andel med ca 2 procentenheter från 17 till 19.

Utbildning och forskning bedöms hamna på en oförändrad nivå.

Finansiell verksamhet och företagstjänster ökar med ca 2 enheter från 8 till 10 procentenheter, där det är företagstjänsterna som ökar.

Byggverksamhetens andel av arbetsmarknaden blir oförändrad.

Personliga och kulturella tjänster, inklusive turism, ökar något med 1 procentenhet från 5 till 6 procent.

Offentlig förvaltning kommer att minska med omkring 1 procentenhet.

Jordbruk, skog och fiske kommer att vara oförändrad.

Energiproduktion, vatten och avfall kommer att vara oförändrad.

Eftersom varje procentenhet motsvarar ca 2 000 arbetsplatser innebär dessa förskjutningar mellan olika branscher stora förändringar. Därför måste våra utbildningssystem - alltifrån den gymnasiala yrkesutbildningen till högskolan - redan nu anpassa utbildningen till de väntade förändringarna. Om vi inte i tid utbildar och kompetensutvecklar för den framtida arbetsmarknadens behov, finns en stor risk att vi om fem år står inför ett mycket allvarligt problem, nämligen både hög arbetslöshet och brist på kvalificerad arbetskraft.

Under slutet av 2009 kunde varselsamordnarna notera en ökad optimism hos länets företagare. Inom den trärelaterade industrin rapporterades en ökad efterfrågan och flera företag återtog de varsel som lämnades tidigare under året. Också inom delar av verkstadsindustrin rapporterades en ökad efterfrågan, även om osäkerheten fortfarande var stor inom fordonsindustrin.

Servicenäringen, tjänsteföretagen och besöksnäringen kunde i slutet av året redovisa en något mer optimistisk syn på den framtida utvecklingen. Jönköpings län tillhör de regioner, där turismen ökat under året.

Länsstyrelsen ska enligt länsstyrelseinstruktionen verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Genom sitt Jämställdhetsråd har Länsstyrelsen därför tagit initiativ till utarbetande av en regional jämställdhetsstrategi för Jönköpings län. Utgångspunkten för strategin är att konkretisera de nationella jämställdhetsmålen utifrån de förhållanden som råder i Jönköpings län och att föreslå insatser för att föra utvecklingen framåt. Arbetet med strategin har pågått under 2008 och 2009, i bred samverkan med aktörer från olika delar av samhället.

Den regionala jämställdhetsstrategin antogs i slutet av 2009 och gäller från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2012. Den kommer att följas upp under hösten 2011 samt en slutuppföljning i januari/februari 2013.

Till länsstyrelsens uppdrag hör också att utarbeta en regional klimat- och energistrategi. Under hösten 2009 har länsledningen besökt länets alla kommuner för att bland annat diskutera innehållet i en sådan strategi. Under våren 2010 sker en remissbehandling av ett förslag till strategi och i slutet av våren kommer strategin att antas.

Länsstyrelsens egna inre arbete har under det gångna året till stor del upptagits av förebredelserna för de verksamhetsövergångar för den sociala tillsynen och för

körkortshanteringen som skedde vid årsskiftet 2009/2010. Genom ett väl utfört samarbete med Socialstyrelsen och den nya Transportmyndigheten har övergången kunnat ske utan några störningar i Länsstyrelsens verksamhet.

I samband med tidigare årsredovisningar har jag såsom myndighetschef haft anledning att uppmärksamma regeringen på avsaknaden av en övergripande och samlad syn på vilken roll staten ska spela i den framtida regionala strukturen.

Det är glädjande att regeringen nu tillsatt en särskild utredare för att skapa en klarare ansvars- och arbetsfördelning.

Jönköping den 18 februari 2010

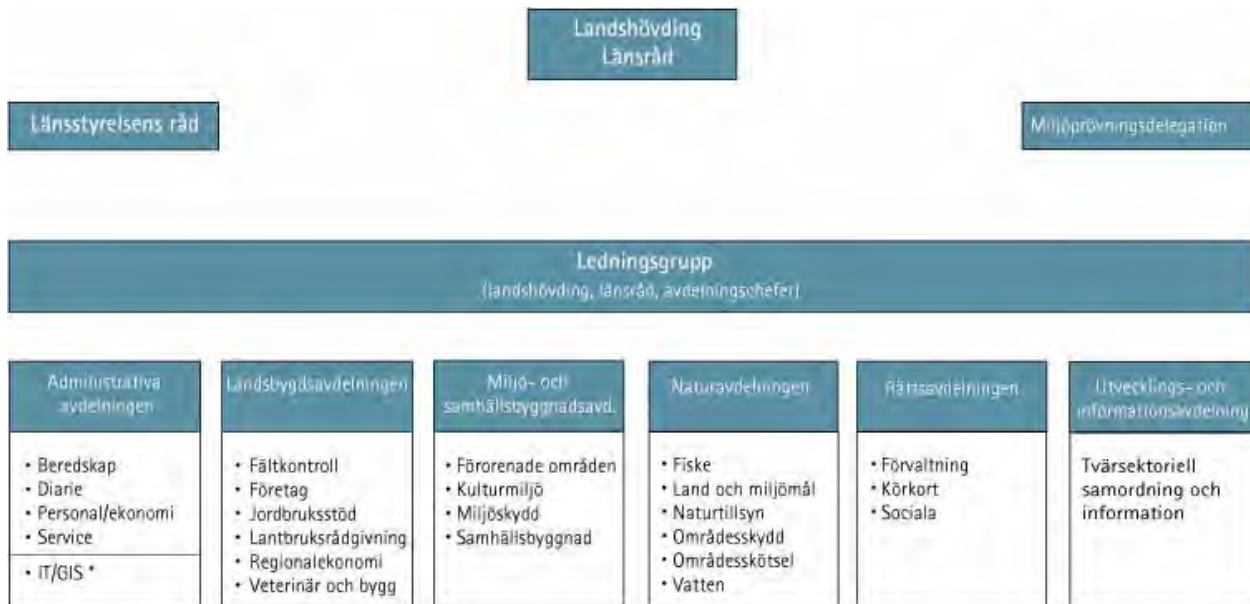

Lars Engqvist
Landshövding

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret 2009	2
Osäkerhet på länets arbetsmarknad.....	2
Organisation	7
Året i siffror 2009.....	8
Länsstyrelsens sakområden - mål och återrapporteringskrav	15
Sakområde Yrkesmässig trafik, körkort och trafikföreskrifter	15
Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor.....	15
Sakområde Regional tillväxt	15
Sakområde Infrastrukturplanering	22
Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende.....	22
Sakområde Energi och Klimat	23
Sakområde Kulturmiljö	26
Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	30
Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd.....	31
Sakområde Lantbruk och landsbygd	49
Sakområde Fiske.....	53
Sakområde Social omvårdnad.....	53
Sakområde Jämställdhet.....	59
Sakområde Integration	60
Övrig rapportering.....	62
Organisationsstyrning.....	65
Personaluppgifter.....	66
Tabeller per sakområde.....	69
Sammanställning över väsentliga uppgifter	82
Finansiell redovisning	83
Resultaträkning	83
Balansräkning.....	84
Anslagsredovisning	85
Redovisning mot bemyndiganden i årsredovisning	86
Redovisning mot inkomstitel.....	87
Tilläggsupplysningar och noter.....	88

Organisation

* Från och med 1 januari 2009 finns en länsstyrelsegemensam IT-organisation på Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Året i siffror 2009

Tabell A - Verksamhetskostnader 2009

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	5 165	2,80%	7 231	3,93%
24	Yrkesmässig trafik	498	0,27%	712	0,39%
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	8 190	4,44%	11 412	6,20%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 345	3,44%	8 850	4,80%
30	Regional tillväxt	3 436	1,86%	4 704	2,55%
34	Infrastrukturplanering	663	0,36%	942	0,51%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 056	2,20%	5 683	3,09%
41	Stöd till boende	1 142	0,62%	1 611	0,87%
42	Omställning av energisystemet	1 579	0,86%	2 161	1,17%
43	Kulturmiljö	10 975	5,95%	12 822	6,96%
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	4 027	2,18%	5 467	2,97%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	17 967	9,75%	23 779	12,91%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	18 929	10,27%	23 419	12,71%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	949	0,51%	1 343	0,73%
53	Vattenverksamhet	4 351	2,36%	6 036	3,28%
54	Mineral- och torvfyndigheter	58	0,03%	83	0,04%
55	Miljöfarlig verksamhet	4 823	2,62%	6 860	3,72%
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	188	0,10%	246	0,13%
57	Förorenade områden, efterbehandling	3 087	1,67%	4 354	2,36%
58	Restaurering	2 886	1,57%	3 623	1,97%
60	Lantbruk	23 794	12,91%	32 592	17,69%
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,00%	0	0,00%
62	Fiske	3 470	1,88%	4 738	2,57%
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0,00%	0	0,00%
70	Social omvårdnad	9 730	5,28%	13 423	7,29%
80	Jämställdhet	770	0,42%	1 062	0,58%
85	Integration	776	0,42%	1 048	0,57%
	SUMMA PRODUKTION	137 856		184 202	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9 235	5,01%	0	
11	Administration och intern service	37 270	20,22%	0	
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	184 360	100,00%	184 202	
	Resurssamverkan ¹⁾	420		578	

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	184 780		184 780	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾				
	Nivå 1 (113-115)	29 911	27,84%	0	
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	7 359	6,85%	0	
	Nivå 3 (100-109)	9 235	8,60%	0	
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	107 420			

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).
2. Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.
3. Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2007 - 2009

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2009	2009	2009	2008	2007
		Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft kvinnor	Årsarbetskraft män	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft totalt
20-21	Övrig förvaltning	7,35	3,02	4,33	7,96	7,40
24	Yrkesmässig trafik	0,85	0,00	0,84	1,28	1,57
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	14,68	11,93	2,75	13,21	12,25
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10,07	7,76	2,32	5,09	4,50
30	Regional tillväxt	3,63	1,18	2,45	8,39	12,05
34	Infrastrukturplanering	1,06	0,07	0,99	0,71	0,70
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6,46	3,50	2,96	6,78	5,87
41	Stöd till boende	2,38	0,41	1,97	2,67	4,50
42	Omställning av energisystemet	2,40	1,08	1,32	0,71	0,42
43	Kulturmiljö	7,56	2,34	5,22	7,84	7,17
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	5,81	0,80	5,01	5,10	5,11
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	23,31	12,86	10,44	21,81	22,50
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	20,85	8,93	11,92	19,61	19,36
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1,79	1,55	0,23	1,94	2,62
53	Vattenverksamhet	7,66	3,59	4,07	8,33	5,47
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,11	0,03	0,09	0,05	0,31
55	Miljöfarlig verksamhet	9,08	5,22	3,85	6,12	7,20
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,19	0,19	0,00	0,71	0,53
57	Förorenade områden, efterbehandling	6,07	2,89	3,18	6,00	4,68
58	Restaurering	3,30	1,67	1,63	3,95	3,91
60	Lantbruk	41,19	29,44	11,75	36,83	34,56
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
62	Fiske	6,17	0,73	5,44	6,45	6,50
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
70	Social omvårdnad	13,97	10,35	3,62	13,16	10,95
80	Jämställdhet	1,13	0,96	0,17	0,85	1,33
85	Integration	0,99	0,01	0,98	1,08	0,76

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2009	2009	2009	2008	2007
		Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft kvinnor	Årsarbetskraft män	Årsarbetskraft totalt	Årsarbetskraft totalt
	SUMMA PRODUKTION	198,03	110,50	87,53	186,63	182,22
10	Myndighetsövergripande verksamhet	14,03	8,95	5,08	12,00	13,30
11	Administration och intern service	16,97	14,25	2,72	23,67	24,30
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	229,03	133,70	95,33	222,30	219,82
	Resurssamverkan 1)	0,86	0,71	0,15	0,00	0,00
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	229,89	134,41	95,48	222,30	219,82

1. Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå.

2. I väskod 10 "Myndighetsövergripande verksamhet" ingår arbete inom offentlighet och registerföring motsvarande ca 5 årsarbetskrafter. Kostnaderna har fördelats ut på respektive verksamhetsområde.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2009 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga områden. I de fall individärenden förekommer under regional tillväxt och infrastrukturplanering ska dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	120	151	320	503	88	2	1	0	6
Övrig förvaltning (20-21)	367	1 737	225	1 947	382	20	22	7	57
varav stiftelser (206)	136	441	39	573	43	1	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	21	89	1	93	18	2	9	7	0
varav bevakningsföretag m.m (212)	18	249	68	325	10	0	0	0	2
Yrkesmässigtrafik (24)	81	407	88	553	23	6	4	1	0
varav tillsyn och kontroll (utom taxiföralegitimationer) (243)	42	61	81	181	3	3	0	0	0
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k gröna ärenden. (25)	1 734	24 121	286	24 609	1 532	314	263	22	6
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	827	7 302	6	7 529	606	48	28	2	2
varav s.k. gröna ärenden ⁵	0	12 218	0	12 218	0				
varav körkortsingripanden (253)	627	2 845	60	2 975	557	222	197	16	4
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	146	914	234	1 043	251	17	14	0	3
varav Livsmedelskontroll (281)	2	18	3	13	10	0	0	0	0
varav Djurskydd (282)	111	747	205	859	204	17	14	0	2
varav Smittskydd (283)	28	27	4	41	18	0	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	2	9	5	13	3	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	66	104	4	84	90	0	0	0	24
Infrastrukturplanering (34)	23	80	2	69	36	0	0	0	6
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	65	510	8	480	103	41	47	2	1
Stöd till boende (41)	630	435	2	950	117	13	22	1	15

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Omställning av energisystemet (42)	3	6	7	8	8	0	0	0	1
Kulturmiljö (43)	243	472	56	563	208	3	3	1	34
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	100	87	32	122	97	0	0	0	27
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	7	3	6	9	7	0	0	0	1
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	96	206	26	199	129	20	21	3	16
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	233	133	207	295	278	3	1	0	64
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	50	363	42	372	83	4	5	2	4
Vattenverksamhet (53)	92	255	18	289	76	17	10	4	9
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	52	204	17	226	47	17	9	3	4
Mineral- och torvfyndigheter (54)	7	26	2	22	13	0	0	0	1
Miljöfarlig verksamhet (55)	387	886	71	1 019	325	29	23	12	46
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	263	723	63	832	217	5	5	1	33
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	39	195	14	204	44	0	0	0	3
Förorenadeområden, efterbehandling (57)	65	38	41	70	74	3	1	1	17
varav tillsyn av förorenadeområden och miljöriskområden (575)	39	24	26	50	39	3	1	1	7
Restaurering (58)	28	20	17	41	24	0	0	0	3
Lantbruk (60)⁴	736	23 834	36	22 521	2 085	56	14	6	33
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	534	23 504	27	22 111	1 954	54	12	5	27
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)									

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Fiske (62)	62	297	31	317	73	1	1	0	8
Skogsbruk (64)									
Social omvårdnad (70)	302	656	267	1 100	125	2	1	0	0
varav tillsyn och rådgivning (701)	262	536	233	931	100	2	1	0	0
Jämställdhet (80)	1	19	6	25	1	0	0	0	0
Integration (85)	12	14	11	7	30	0	0	0	1
Summa	5 688	55 966	2 053	57 412	6 295	551	453	62	385
Varav Vattenmyndighetens ärenden									
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	99	47	0	88	58	29	15	9	14

1. Avser ärenden som är beslutade av Länsstyrelsen och överklagade till högre instans.
2. Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2009.
3. Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.
4. Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.
5. De länsstyrelser som diareför samtliga handledarskap redovisar denna grupp i sin helhet under 251

Kommentar:

Ingående balans (kolumn B) stämmer inom flera områden inte helt överens med Utgående balans (kolumn F) i årsredovisning 2008. Det beror på att uppgifterna i Ingående balans återspeglar vid 2009 års slut aktuella uppgifter i diariesystemen. Under året har ändringar gjorts av olika skäl. Korrigering av enstaka felaktiga uppgifter sker kontinuerligt i diariesystemen.

Länsstyrelsens sakområden - mål och återrapporteringskrav

Sakområde Yrkesmässig trafik, körkort och trafikföreskrifter

Enligt regleringsbrevet för 2009 finns inga återrapporteringar eller uppdrag för sakområdet som ska redovisas i årsredovisningen. Länsstyrelsen har den 1 april samt 1 november 2009 lämnat rapporter till regeringen i enlighet med uppdrag 1 i regleringsbrevet.

Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Enligt regleringsbrevet för 2009 finns inga återrapporteringar eller uppdrag för sakområdet som ska redovisas i årsredovisningen. Länsstyrelsen har den 1 februari 2010 lämnat rapporter till Jordbruksverket samt Livsmedelsverket i enlighet med uppdrag 2 till och med 6 i regleringsbrevet.

Sakområde Regional tillväxt

7. Länsstyrelserna ska ge en sammanfattning av den genomförda verksamheten inom området regional tillväxt enligt nedan:

- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året, inom bl.a. ramen för den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013, samt
- en kortfattad och översiktlig bedömning av resultatet av länsstyrelsernas medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

I hanteringen av 1:1-anslaget har Länsstyrelsen prioriterat ansökningar om medfinansiering av strukturfondsprojekt inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Länsstyrelsen har också sökt medfinansiering från ERUF för egna insatser i form av konsultcheckar. Exempel på större strukturfondsprojekt som Länsstyrelsen medfinansierat under året är "Våga, Växa, Vinna", som syftar till att stärka entreprenörskap och nyföretagande i tre län samt "Tillväxtarenor – utveckling av mottagning och bemötande i Science Park-systemets noder", som syftar till att skapa mottagningskapacitet och bemötandekompetens på 12 platser i länet där nya affärsidéer kan utvecklas. Båda projekten finansieras av ERUF. Även ansökningar inom ramen för landsbygdsprogrammet har i några fall medfinansierats genom 1:1-anslaget.

Alla ansökningar om projektmedel prövas i förhållande till det regionala utvecklingsprogrammet (RUP), där hänsyn tagits till prioriteringarna i den nationella strategin.

Under 2009 har särskilda insatser genomförts för att upprätthålla servicen på landsbygden. För att främja utbyggnaden av bredband har Länsstyrelsen beviljat stöd till kanalisation vid samförläggning av annan infrastruktur. Länsstyrelsen har även genomfört uppföljning och avslutning av insatserna inom delprogram 1:1 i programmet Främja Kvinnors Företagande 2007-2009.

Länsstyrelsens medverkan beträffande medfinansiering har inneburit att projekt har genomförts i samförstånd med andra offentliga finansiärer och har i en del fall bidragit till att projekten överhuvudtaget kunnat genomföras. Samverkan med andra aktörer i länet bidrar också till att företag och medborgare kan få en samlad information om olika insatser för den regionala tillväxten. Samverkan sker främst med Regionförbundet och Almi, eftersom dessa aktörer disponerar medel för regional tillväxt (se nedan under 12).

8. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera:

- hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram,
- inom vilka områden samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker och hur denna samverkan ser ut, samt
- hur lokala och regionala resurscentra för kvinnor har uppmärksammats i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen har inte följt upp hur andra statliga myndigheter tillämpar RUP. Regionförbundet har i sin verksamhet en nära samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som i relevanta delar tillämpar RUP.

Länsstyrelsen deltar i länets Kompetensråd, som bl.a. har till uppgift att diskutera arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen i länet. I rådet ingår bl.a. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Högskolan, ESF-rådet och Almi. Under året har ett strategidokument för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling i länet tagits fram. Länsstyrelsen deltar även i ett Länspartnerskap tillsammans med bland annat Högskolan, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen för samråd med Regionförbundet om aktuella ansökningar om strukturfondsmedel.

Under året har Länsstyrelsen medverkat i ett projekt "NyBy", som drivits av länets Regionala Resurscentrum (Nätet), med information om olika finansieringsmöjligheter för kvinnor som har eller planerar att starta företag. Nätet har också varit deltagare i programmet Kvinnors Företagande. Under ledning av Länsstyrelsen har lokala och regionala resurscentra tillsammans med andra regionala aktörer varit engagerade i arbetet med framtagandet av en regional jämställdhetsstrategi. Slutligen har Länsstyrelsen medfinansierat projektet, Kvinnors Kulturarv, som drivs av ett nybildat lokalt resurscentrum.

9. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts på konkurrensområdet, i enlighet med konkurrensförordningen (2008:604).

Insatserna har begränsats till att vid några tillfällen, på begäran av Tillväxtverket, bedöma konkurrensaspekter i samband med beredning av strukturfondsärenden (ERUF). Länsstyrelsen har i övrigt inte haft möjlighet att arbeta aktivt med konkurrensfrågor under 2009.

10. Länsstyrelserna ska i det regionala tillväxtarbetet stödja utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulera företag till miljödriven affärsutveckling och till att använda miljöhänsyn som medel för att stärka sin konkurrenskraft. Länsstyrelsen ska redovisa exempel på planerade och genomförda aktiviteter inom uppdraget.

Ett förslag till projekt "Regionalt utvecklings- och tillväxtarbete i kommunal översiktsplanering" har utarbetats av Länsstyrelsen i samarbete med Regionförbundet i

Jönköping. Syftet med projektet är att studera och ge förslag på hur samordningen mellan det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet och den kommunala översiktsplaneringen kan utvecklas. Projektet har ännu inte kunnat bemannas.

Länsstyrelsen har, i form av ett projektarbete utfört av två elever från Erik Dahlbergsgymnasiet i Jönköping, genomfört en undersökning av länets miljöcertifierade företag. I undersökningen kartlades hur ISO 14000-certifierade och EMAS-registrerade företag i Jönköpings län arbetar med kontinuerliga förbättringar samt om de använder sig av de nationella miljömålen i sitt miljöledningsarbete, vid framtagande av nyckeltal och i samband med utvärdering av genomförda åtgärder. Målet med undersökningen var att redogöra för nuläget bland länets certifierade och registrerade företag samt att visa på goda exempel som kan inspirerar företag som inte kommit lika långt i sitt arbete.

Enkäten visade att företagens miljöledningssystem inkluderar frågor såsom utsläpp till luft och vatten, energiförbrukning, transporter, kemikalie- och avfallshantering samt inköp. De 16 nationella miljö kvalitetsmålen som riksdagen har beslutat om för att främja en hållbar utveckling syns till viss del vara vägledande för företagens övergripande och detaljerade miljömål, det är dock långt ifrån alla företag som nyttjar de av riksdagen antagna generations- och delmålen eller miljömålsuppföljningen i sitt miljöledningsarbete. Eftersom syftet med miljöledningssystemet är att sträva mot ständiga förbättringar är företagen tvungna att kontinuerligt arbeta med att förbättra sina rutiner och höja målen. Att utveckla miljöledningssystemet har hög prioritet bland undersökta företag. Detta sker dels i samband med ledningens genomgång, dels som en integrerad del av företagets affärsplan och budgetprocess, dels till följd av de miljökrav som prövnings- och tillsynsmyndigheter ställer.

Företagen svarat att förbättrad och minskad användning av kemikalier, effektivare energianvändning och mindre utsläpp till luft är bland de vanligaste miljöeffekterna som deras miljöledningssystem har gett upphov till. Förbättringar av resurshantering, miljökunskap, modern utrustning, noggrann dokumentation och upphandlingar är andra exempel på sådant som bidragit till positiva miljöeffekter hos deltagande företag. Resultaten redovisas i rapporten "Undersökning av **ISO14000-certifierade och EMAS registrerade företag i Jönköpings län** (2009:35)".

Inom ramen för landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen finansierat en kartläggning av förutsättningarna för småskalig vattenkraft i länet. Arbetet kommer att avslutas med en rapport under våren 2010. Vidare har Länsstyrelsen anordnat ett energiseminarium samt hållit kurser om solenergi och vindkraft. Kurser om biogasproduktion för lantbrukare har upphandlats och ska genomföras under 2010. Kurser i sparsam körning och energieffektivisering på gårdsnivå är upphandlade och delvis genomförda under året. Länsstyrelsen har också genomfört kompetensutveckling för ekologisk produktion, framför allt riktat till jordbrukare. För att stärka konkurrenskraften hos frukt- och bärödlare har Länsstyrelsen arbetat för att företagen ska tillämpa integrerad produktion (IP-anslutning).

När det gäller ansökningar om konsultcheckar prioriterar Länsstyrelsen ansökningar där företaget satsar på miljövänlig teknik, energibesparande åtgärder eller andra insatser för en effektiv resurshantering. Som exempel kan nämnas att stöd har beviljats till företag som satsar på svensk råvara i stället för import, investering i effektivare pelletsbrännare och satsningar på effektivare produktionsprocesser för att minska kostnaderna i företagen och därmed bidra till en bättre miljö.

Tillsammans med LRF har Länsstyrelsen arrangerat ett seminarium om "Förnybar energi" på Nässjö Träcentrum som vänt sig till olika aktörer inom miljövänlig och effektiv teknik. På seminariet visade bland annat ett företag hur man konverterat bilar till biogasdrift eller till eldrift. Ett annat företag visade på möjligheterna med biogasproduktion.

Ett välbesökt seminarium har hållits på Högskolan i Jönköping om "Klimat och ekonomi" för att stimulera och stärka möjligheterna till att använda miljöhänsyn i deltagarnas arbete. Seminariet rönt stort intresse och besöktes av cirka 400 personer. I samband med seminariet presenterades även olika typer av miljöbilar.

11. Länsstyrelserna ska, mot bakgrund av redovisningen enligt bilaga 3 (tabell G.1) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som har gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål. Vidare ska länsstyrelserna kommentera andelen beviljade medel under anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen (eller motsvarande näringslivsorienterade program i länen) respektive EU:s strukturfondsprogram. Slutligen ska länsstyrelsen beskriva inriktningen på eventuella insatser som bokförts under raden "varav övrigt" i bilaga 3 (tabell G.1).

Länsstyrelsen har under året prioriterat den regionala projektverksamheten. Av den totala budgeten har ca 75 procent av medlen avsatts för projektbidrag och ca 20 procent för företagsstöd och stöd till kommersiell service. Fördelningen mellan ändamålen grundar sig dels på en bedömning av den förväntade efterfrågan under året, dels på basis av fördelningen under tidigare år.

Inom projektverksamheten har Länsstyrelsen prioriterat ansökningar om nationell offentlig medfinansiering av projekt som ansöker om strukturfondsmedel (ERUF) och av beslutade projektmedel har ca 55 procent gällt sådan medfinansiering. Medfinansieringen innebär att större projekt kan genomföras och uppväxlingen med EU-medel innebär ett mer effektivt utnyttjande av projektmedlen. Länsstyrelsen ser också en fördel med att olika finansärer deltar i bedömningen av projektet.

Arbetet med företagsstöden (regionalt bidrag till företagsutveckling) avser i huvudsak stöd i form av konsultcheckar, där Länsstyrelsen i hanteringen samarbetar med Almi och Regionförbundet. Länsstyrelsen har beviljats strukturfondsmedel (ERUF) för finansieringen av konsultcheckar. Stöd i form av investeringsstöd tillämpas i begränsad omfattning. Under 2009 har ett företag beviljats bidrag och ett företag har lämnat in en ansökan. Länsstyrelsen har således prioriterat arbetet med konsultcheckar, där efterfrågan är stor.

Inom ramen för Landsbygdsprogrammet kan stöd i form av investeringsbidrag lämnas till så kallade mikroföretag på landsbygden.

Omfattningen av stöd till kommersiell service har varit ungefär densamma som tidigare år. Behoven av stödinsatser har dock ökat något under den senare delen av året, en bidragande orsak till detta är kraven på investeringar i nya kassasystem. Det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) ligger till grund för Länsstyrelsens arbete med regionala projektmedel, vilket innebär att Länsstyrelsen endast beviljar stöd till insatser som bidrar till att målen i RUP kan uppfyllas. Länsstyrelsen har i dessa ärenden en nära

samverkan med Regionförbundet och många projekt samfinansieras. Riktlinjerna för projektverksamheten och prioriteringar enligt RUP är också en grund för att stödja strukturfondsprojekt genom medfinansiering.

12. Länsstyrelserna i län med självstyrelseorgan eller samverkansorgan ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och självstyrelseorganet respektive samverkansorganet samt hur denna samverkan ser ut.

Länsstyrelsens hantering av anslaget för regionala tillväxtmedel (1:1-anslaget) sker i stor utsträckning i samverkan med Regionförbundet, eftersom båda organisationerna disponerar anslaget. Riktlinjer och blanketter beträffande projektmedel är numera samordnade för att underlätta ansökningsförfarandet. Tidigare år har Länsstyrelsen och Regionförbundet anordnat projektsamråd tillsammans med bland annat Tillväxtverket, ESF-rådet och Landstinget för att informera om aktuella projekt i länet. Dessa samrådsmöten hålls numera två gånger per år och har karaktären av kompetensutveckling för gruppen. Samrådsmötena under 2009 har behandlat områdena "Turism" och "Nya relationer med omvärlden".

Hantering av företagsstöd (konsultcheckar) inom ramen för 1:1-anslaget sker sedan flera år i samverkan med Almi och Regionförbundet. Stödansökningar bedöms gemensamt av dessa tre parter och formellt beslut tas av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen deltar i det länspartnerskap som Regionförbundet har inrättat för diskussion och samrådsyttrande över ansökningar som behandlas av strukturfondspartnerskapet för ERUF och ESF. Här ingår även bl.a. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Högskolan, Landstinget och Företagarna.

Länsstyrelsen deltar i länets Kompetensråd, som bl.a. har till uppgift att diskutera arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen i länet. I rådet ingår bl.a. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Högskolan, ESF-rådet och Almi.

Vidare har Länsstyrelsen på såväl länslednings- som handläggarnivå samverkat med Regionförbundet inom följande områden:

- Infrastrukturfrågor, till exempel kring förstudien om Götalandsbanan sträckan Linköping – Borås
- Jämställdhetsfrågor, såsom stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering
- Miljömålsarbetet
- Alkohol- och drogförebyggande arbete
- Informationsfrågor, till exempel vid orienteringstävlingen O-ringen
- Energi- och klimatfrågor
- Konferensen Regiondagarna 21-22 oktober

14. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt upptagna äldreanslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006, samt anslaget 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 för medfinansiering av bidrag avseende regionala företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Därutöver ska den del som i detta sammanhang utbetalats från länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar äldreanslagen 33:5 och 1:4 redovisas i not till balansräkning.

Under år 2009 har från anslag 33:6 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007-2013 erhållits 317 501 kronor. Medlen avser medfinansiering av utbetalda företagsstöd under år 2009 där Länsstyrelsens del av stödet utgör 476 251 kronor.”

15. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska redovisa de regionala företagsstödens bidrag till det regionala tillväxtarbetet.

Riktlinjerna för företagsstöden (anslag 1:1) är anpassade till målen i det regionala utvecklingsprogrammet, RUP. Insatser i form av konsultcheckar ska bidra till att företagen utvecklas positivt, antingen genom att satsa på design, produktutveckling eller annan företagsutvecklande åtgärd. Genom samverkan med Almi och Regionförbundet aktualiseras ofta andra stödmöjligheter i samband med att ansökan om konsultcheck prövas. Länsstyrelsen har beviljats strukturfondsmedel för konsultcheckarna, vilket har inneburit att verksamheten har ökat i omfattning under året.

Stöd i form av investeringsstöd inom ramen för 1:1-anslaget har under året tillämpats endast i ett fall. Investeringsstöd till så kallade mikroföretag på landsbygden kan numera hanteras inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen har tillsammans med Almi, Regionförbundet och Science Park AB tagit fram en ny finansieringsportal, www.finansieringsportalen.se, som invigdes under året. Den ska vara en hjälp för företagare i länet att hitta offentlig finansiering till sina företagsidéer. Här ska också information spridas om goda exempel på företagssatsningar, utlysningar, konferenser och liknande som rör företagandet.

16. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska verka för en god tillgång till kommersiell och offentlig service i länet.

Länsstyrelserna ska redovisa och kommentera:

- vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts och vilka aktörer som deltagit i genomförandet

Länsstyrelsen har i samarbete med Föreningen Landsbygdshandelns Främjande (FLF)/Landsbygdsservice genomfört ett antal aktiviteter för att stödja landsbygdshandeln och drivmedelsanläggningar i länet. Kontakter har skett löpande med kommunernas kontaktpersoner, företrädare för blocken (ICA, Axfood och KF), länsbygderådet samt med lokala utvecklingsgrupper. Under året har FLF genomfört en kartläggning av tillgänglighet i landsbygdshandeln. Samtliga butiker på så kallade enbutiksformer har besökts för information om tillgänglighet. Förslag på åtgärder har tagits fram i samråd med handlare. I samband med butiksbesöken har även

investeringsbehov och de ekonomiska förutsättningarna för butikens fortlevnad diskuterats.

FLF har även bidragit med underlag till en kartläggning av drivmedelsanläggningar på landsbygden. Ägare till bensinmackar har intervjuats om planerade förändringar i verksamheten. Kommunernas miljöförvaltningar har bistått med adressuppgifter. Vidare har FLF lämnat in en ansökan om projektstöd från landsbygdsprogrammet för att genomföra ett antal utvecklingsinsatser i syfte att stimulera serviceutbudet i landsbygdsbutikerna. Denna har dock inte behandlats färdigt under året.

Inom ramen för bevakningsuppdraget kring grundläggande betaltjänster har Länsstyrelsen följt upp tillgången till grundläggande betaltjänster och lämnat en rapport till Länsstyrelsen i Dalarnas län, som har varit samordnande länsstyrelse. Länsstyrelsen har också varit representerad i en särskild arbetsgrupp som har tagit fram riktlinjer och rutiner för. Arbete med att ta fram ett regionalt serviceprogram har påbörjats under året. Kartlägningsarbetet enligt ovan har varit en del i detta arbete. Serviceprogrammet beräknas vara klart i början av 2010.

- vilket finansiellt stöd, inklusive regionala projektmedel, som beviljats för utveckling av kommersiell service

Under året har fyra butiker beviljats 320 000 kronor i stöd till investeringar och servicebidrag. Hemsändningsbidrag har beviljats till fyra kommuner med 331 000 kronor. I samband med nyetablering av en drivmedelsanläggning har Länsstyrelsen beviljat investeringsstöd med 375 000 kronor (via särskilt anslag). För arbetet med tillgänglighet och kartläggning av drivmedelsanläggningar har Länsstyrelsen avsatt projektmedel med 250 000 kronor.

- vilka resultat genomförda insatser har haft för utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag

Under 2009 har två butiker på så kallade enbutiksorter lagt ned. Det handlar om små butiker med litet kundunderlag som haft svårt att få lönsamhet i rörelsen. Med hänsyn till begränsat kundunderlag och svag köptrohet har de nedlagda butikerna inte fått alltför stora negativa konsekvenser för konsumenterna. För de butiker som beviljats stöd till investeringar, eller som har fått servicebidrag, görs vissa analyser angående lönsamhet och utvecklingsmöjligheter. Stödet kompletteras ofta med tips, råd och andra upplysningar som kan stimulera en utveckling för butiken. Kontakter tas också i regel med lokala utvecklingsgrupper, huvudleverantörer samt kommunen och därigenom får olika aktörer möjlighet att medverka till en positiv utveckling.

17. Länsstyrelserna i Jönköpings, Örebro, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ska i egenskap av förvaltande och utbetalande myndigheter avseende programperioden 2000–2006 redovisa

- hur arbetet med att avsluta programperioden 2000–2006 genomförs och
- de fall där finansiella korrigeringar/skandestånd enligt artikel 39 i Rådets förordning (EG) nr 1260/99 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna förekommer.

Under 2009 har arbetet i huvudsak bestått i upprättande av årsrapporter för 2008 samt slutrapporter och slutliga utgiftsdeklarationer för båda programmen.

Ekonomistyrningsverket (ESV) ansvarar enligt regeringsbeslut för upprättandet av programmens avslutsdeklarationer, och under 2009 genomfördes därför en revision i syfte att ge ESV tillräckligt underlag för uppdraget. Länsstyrelsen i Jämtland genomförde under hösten ytterligare ett par urvalskontroller för att uppfylla förordningskraven på spridning av kontrollerna över programperioden.

Det har inte gjorts några utbetalningar av medel under året och det har inte heller förekommit några finansiella korrigeringar eller skadestånd.

Sakområde Infrastrukturplanering

Länsstyrelsen har utöver det löpande arbetet inom sakområdet varit starkt involverade i två stora infrastrukturprojekt som berör länet, nämligen: Götalandsbanan, sträckan Linköping – Borås samt Sydvästlänken, sträckan Hallsberg – Barkeryd – Hurva. Förutom deltagande i en mängd samrådsmöten i de båda projekten har Länsstyrelsen avgett yttranden i förstudieskedet samt tagit beslut om betydande miljöpåverkan och avgett yttrande gällande Sydvästlänkens miljökonsekvensbeskrivningar.

Beslut om järnvägsutredning avseende Götalandsbanan väntas under 2010. Svenska Kraftnät har aviserat att man planerar att ta Sydvästlänken i drift år 2012 och har uttalat ett starkt behov av skyndsam handläggning. Dessa infrastrukturprojekt är positiva såväl för regionen som för landet som helhet. Det ligger därför i länsstyrelsernas intresse att så långt möjligt att tillmötesgå behovet av en skyndsam handläggning av tillkommande ärenden vilket kommer att ta avsevärda resurser i anspråk. Som jämförelse kan nämnas att Botniabanan resulterade i drygt 400 ärenden gällande vattenverksamhet, arkeologiska undersökningar, 12:6 samråd, dispenser från områdesskydd, täktverksamhet, upplag av massor, förorenade områden.

26. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Skåne, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län ska följa utvecklingen i länet inom IT-infrastrukturområdet, med särskild inriktning mot mindre tätorter och glesbygd. Länsstyrelserna ska övergripande redovisa sitt arbete.

Länsstyrelsen har genomfört en kartläggning av telestationer i småorter (orter med färre än 200 invånare) i länet och undersökt om dessa är fiberanslutna. Materialet var ännu inte färdigt sammanställt vid årets slut men visar att det finns ett antal småorter och områden i länet som inte har nära till en telestation och/eller en fiberpunkt. Det finns också uppgifter om att vissa telestationer ska läggas ned. Materialet kommer bland annat att tjäna som underlag för de bredbandssatsningar som planeras inom ramen för landsbygdsprogrammet från och med 2010.

Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende

Enligt regleringsbrevet för 2009 finns inga återrapporteringar eller uppdrag för sakområdet som ska redovisas i årsredovisningen. Länsstyrelsen har den 1 juni samt 30 november 2009 rapporterat till Boverket i enlighet med uppdrag 30 till och med 32. Länsstyrelsen har även samverkat och bistått Boverket samt Länsstyrelsen i Uppsala län i enlighet med uppdrag 33 - 35 i regleringsbrevet.

Sakområde Energi och Klimat

36. Länsstyrelserna ska redovisa

- insatser för att konkretisera arbetet med regionala klimat- och energistrategier genom att planera och genomföra insatser och åtgärder i samverkan med berörda aktörer för att uppnå minskad klimatpåverkan och ökad energieffektivitet, samt
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete.

I arbetet med den regionala klimat- och energistrategin har i steg två framtagits ett dokument med förslag till strategi med nya klimatmål. Strategin innehåller visioner för 2050 och 2020 samt förslag till nya klimatmål för Jönköping län. Dokumentet remissbehandlas under början av 2010.

I samband med miljömålsarbetet har insatser för att stödja kommunernas klimat- och energiarbete genomförts i form av informationsmöten och diskussioner under våren.

Dialogen med berörda aktörer är särskilt viktig. I syfte att förankra inriktningen av den långsiktiga processen, diskutera former för arbetet och anknytningen till annat pågående samarbete har landshövding Lars Enqvist och länsråd Monica Flodström under hösten 2009 och med fortsättning under början av 2010 träffat kommunernas ledningar. En av huvudpunkterna har varit klimat- och energistrategin för Jönköpings län med sikte på 2020 och 2050. I arbetet med strategin har Länsstyrelsen ambitionen att skapa en gemensam helhetssyn på behovet av förändringar i alla samhällssektorer och att driva arbetet gemensamt för att nå uppsatta mål om minskad klimatpåverkan, energieffektivisering, minskad användning av fossila bränslen, ökad andel förnybar energi och effektivare transportsystem. Vidare har kommunledningarna på ett initiativrikt sätt tagit upp de mest aktuella strategiska frågorna ur kommunens synvinkel samt informerat om goda exempel inom energiomställningsarbetet. Dessa möten har varit mycket givande och positivt för alla deltagare.

ENERGIHUSHÅLLNING

I syfte att uppmärksamma kraven på energieffektivisering av byggnader har Länsstyrelsen genomfört ett dialogseminarium för länets kommuner om energihushållningskraven i Boverkets byggregler. Vid seminariet diskuterades bland annat hur energifrågorna bör hanteras i samband med kommunernas tillståndsprovning enligt 9 kap. plan- och bygglagen samt vid granskning och tillsyn av byggandet av bostäder och lokaler.

ENERGITJÄNSTER FÖR ENERGIBOLAG

Vidare har Länsstyrelsen bjudit in sig för att informera om energitjänster som ett komplement till elnäts- eller fjärrvärmeabonnemang. Målet är att miljöfarliga verksamheter ska få tillgång till energitjänster på ett enkelt och bra sätt och att underlätta genomförande av miljöinvesteringar. Flera energibolag har visat intresse för detta och vill under 2010 använda energieffektiviseringsprojektet som mall för framtagande av en energikartläggningstjänst.

UTBILDNING

Länsstyrelsen har genomfört energiutbildning av länets miljöinspektörer under två dagar inom ramen för miljöskyddsfunktionens tillsynsvägledning. Många kommuner vill arbeta

med energifrågan och har efterfrågat en utbildning. Under 2010 kommer Länsstyrelsen och Miljösamverkan f att följa upp energispåret och i ett tillsynsprojekt ta fram operativt stöd till kommunernas genomförande av energitillsyn.

Inom den ordinarie bidragshanteringen har Länsstyrelsen genomfört ett antal informationsinsatser (webben, utskick, deltagande på lokala energiträffar) med syfte att öka kännedomen om befintliga stöd för konvertering av direktverkande el, solceller och solvärme

VINDKRAFT

I syfte att möta behovet av korta handläggningstider vid tillståndsprövning av vindkraftanläggningar har Länsstyrelsen tagit fram en informationsskrift om vad man som verksamhetsutövare ska tänka på vid ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken och ett PM om hotade arter och vindkraft. Skrifterna upptar frågor gällande såväl miljöskydd, naturmiljö, artskydd, som kulturmiljö och har tagits fram i bred samverkan mellan Länsstyrelsens olika sakområden. Arbetet har uppmärksammats nationellt och kommer att ingå i "Vindlov", Energimyndighetens interaktiva databas för vindkraft. I arbetet med "Vindlov" har även Länsstyrelsen medverkat som "bollplank".

I syfte att stödja kommunerna i deras prövning av vindkraft har Länsstyrelsen i samarbete med Miljösamverkan arrangerat utbildningar och studiebesök samt skickat ut riktad information om numera genomförd lagändring i miljöbalken (1/8 2009), bedömning om betydande miljöpåverkan av anmälningspliktiga vindkraftverk, landskapskaraktärisering inför etablering av vindkraftsanläggning (meddelande 2009:48, 2009:49) med mera.

Länsstyrelsen har under året ansökt om och beviljats medel från Energimyndigheten för följande projekt:

SAMVERKAN FÖR KLIMAT- OCH ENERGISMARTA JÖNKÖPINGS LÄN

Projektet pågår 2009-2010 och har som syfte att arbeta vidare med strategin i samverkan med andra aktörer inom energi och klimatområdet. Sankey- diagram har tagits fram för länet och samtliga kommuner. Utbildning av personal har genomförts, både inom Länsstyrelsen och för kommuner, i att ta fram och kunna använda denna typ av diagram för att kunna åskådliggöra till exempel energiflöden.

ENERGISMARTA LANTBRUK

Projektet genomförs som en del av Länsstyrelsens uppdrag att främja energiomställning och verka för en ökad energieffektivisering för lantbruk. Syftet är att ta fram en metod som leder till energieffektiva lantbruk. Detta görs i samråd med LRF konsult och Hushållningssällskapet

FÖRSTUDIE ENERGIKONTOR

Ansökan till energimyndigheten för detta projekt har gjorts tillsammans med Regionförbundet i Jönköpings län. Jönköpings län saknar ett regionalt energikontor. Målet med förstudien är att klargöra behov och förutsättningar för ett energikontor i Jönköpings län. En konsult har anlitats och kommer under våren 2010 redovisa resultaten av förstudien.

Vidare har Länsstyrelsen i syfte att stödja näringslivets klimat- och energiarbete inlett ett tvåårigt projekt gällande energikartläggning inom industrin, handeln samt bygg- och fastighetsbranschen. Arbetet genomförs som tre fristående delprojekt och delfinansieras av Energimyndigheten.

DELPROJEKT - ENERGIKARTLÄGGNING INOM INDUSTRIEN

I samarbete med länets energirådgivare har Länsstyrelsen bjudit in det lokala näringslivet till informationsmöten om Länsstyrelsens projekt och om ALMI:s projekt "Våga-Växa-Vinna". Syftet är att intressera företagen att genomföra en energikartläggning för att med enkla medel minska sin energianvändning. Kartläggningen genomförs av de enskilda företagen med råd och stöd såväl personellt som ekonomiskt från ALMI via projektet "Våga-Växa-Vinna" och Länsstyrelsen i Jönköpings län. Arbetsnamnet är "Investera – med vinst i sikte". Inom projektet har en informationsfolder om delprojektet och behovet av att genomföra en energikartläggning tagits fram.

Delprojektet har resulterat i att drygt etthundra företag har anmält intresse för att genomföra en energikartläggning. Ett 40-tal företag har redan genomfört kartläggningen, som visar på stor potential att spara energi. Som exempel kan nämnas Nominut AB i Värnamo, ett verkstadsföretag med ett 50-tal anställda, som genom några enkla åtgärder kan minska sin energianvändning med ca 30 procent, vilket motsvarar energiförbrukningen i 25 normalvillor eller 480 ton CO₂. De första resultaten pekar på att deltagande företag genom föreslagna energiåtgärder kan minska länets klimatpåverkan med upp till 30 000 ton CO₂.

Projektet har också bidragit till mer utåtriktad verksamhet i den kommunala energirådgivningen. Energirådgivningen har under 2009 fått nya direktiv att bland annat arbeta mer uppsökande mot företag och projektet har visat på möjligheter att göra detta.

En sammanställning över nuläget i delprojektet är under framtagande och kommer att redovisas i samband med de två seminarier för näringslivet som planeras våren 2010. Syftet med rapporten och seminarierna är att redovisa vad som kommit fram vid kartläggningarna samt att presentera ny energieffektiv teknik och system på marknaden för länets näringsliv. Målet är att höja kompetensen hos enskilda företag men även att skapa förutsättningar för ökat nätverksbyggande inom länets näringsliv i frågor gällande förankring, benchmarking och problemlösning inom energi- och klimatområdet.

DELPROJEKT - ENERGIKARTLÄGGNING INOM HANDELN

Länsstyrelsen har under året genomfört ett mindre antal informationsmöten med representanter för dagligvaruhandeln. Tanken är att under 2010, i samarbete med länets energirådgivare, anordna informationsmöten för butiksinnehavare och fastighetsägare för utbyte av erfarenheter och information. Målet är att få in energi- och klimatarbetet i butikernas egenkontroll och att på sikt kunna anordna årliga energi- och klimatträffar inom branschen.

DELPROJEKT - ENERGIKARTLÄGGNING INOM BYGG- OCH FASTIGHETSBRANSCHEN

Länsstyrelsen har under året inlett ett samarbete mellan byggbranschen, högskolan och myndigheterna (kommuner och länsstyrelser) för att öka takten i energieffektivt byggande. Målet är att skapa förutsättningar för ett länsöverskridande samarbete för att sprida ny

forskning och dela erfarenheter av energieffektivt byggande. Detta bedöms vara möjligt genom ökad dialog mellan utbildningssätena för att säkra försörjningen av rätt byggkompetenser i länet, nystart av det regionala kretsloppsrådet samt årliga konferenser för att sprida erfarenheter och för att visa den senaste teknikutvecklingen

Energiutbildning av länets miljöinspektörer har genomförts under två dagar inom ramen för miljöskyddsfunktionens tillsynsvägledning. Många kommuner vill arbeta med energifrågan och har efterfrågat en utbildning. Under 2010 kommer Länsstyrelsen och Miljösamverkan att följa upp energispåret och i ett tillsynsprojekt ta fram operativt stöd till kommunernas genomförande av energitillsyn.

Dessutom driver Länsstyrelsen följande projekt:

SMÅSKALIG VATTENKRAFT

Projektet drivs i samverkan med SVAF (Svensk Vattenkraftförening) med syftet att få en regional bild av energipotentialen vid befintliga dammar i länet och kommer att slutföras 2010. Sedan tidigare finns en god kunskap om natur-, kultur- och fiskevärden i anslutning till dessa anläggningar. När dessa underlag nu kompletteras med energipotential förbättras möjligheterna avsevärt att sammanväga de olika intressena. Genom att all befintlig information knyts till respektive objekt finns ett samlat underlag för vilka motstående intressen som finns i det enskilda fallet.

Sakområde Kulturmiljö

38. Länsstyrelserna ska för verksamheten inom området kulturmiljö:

- kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsens arbete, samt
- redovisa en kortfattad och översiktlig bedömning av länsstyrelsens resultat.

KULTURMILJÖVÅRD

Länets kulturmiljöarbete kännetecknas av en nära samverkan med läns museet med väl fungerande roller och rutiner samt ett bra samarbete med länets kommuner och intresseföreningar. Kulturminneslagen och kulturmiljöstödet utgör tillsammans med flera länsövergripande nätverk viktiga styrkor i länets kulturmiljöarbete. Sammantaget bidrar detta till en effektivare ärendehandläggning och kunskapsuppbyggnad, större delaktighet och förståelse samt möjligheter att mer aktivt delta i samhällsplaneringen

FORNMINNEN

Den uppdragsarkeologiska verksamheten handläggs enligt riksantikvarieämbetets verkställighetsföreskrifter. Det har dock medfört att ett stort antal andra fornminnesärenden inte kunnat handläggas inom acceptabla tider. Under året har en extra resurs tillförts så att drygt 50 äldre ärenden kunnat avslutas. Detta ökar förutsättningarna för att nå det långsiktiga målet om 60 dagars handläggningstid av fornminnesärenden. Detta gäller dock ej den uppdragsarkeologiska processen som är komplicerad och omfattar många olika parter och vid större undersökningar ofta med utdragna rättsliga prövningar.

Under året har en kvalitetssäkring genomförts av tidigare års inventeringar inom projektet skog och historia. Detta har resulterat i att 938 nya fornlämningslokaler registrerats i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister FMIS.

I samband med stormarna Gudrun och Per skadades ett stort antal fornlämningar. Efterundersöknings- och återställningsarbetena har under åren 2005-2009 omfattat 162 fornlämningslokaler med 377 gravanläggningar och borttagande av mer än 700 rotvältor. Länsstyrelsens samordning av arbetena har gett rationaliseringsvinster, en höjd antikvarisk kvalitet samt en förbättrad tillsyn och bedömning av hur fornlämningsbeståndet hanteras av skogsbruket.

BYGGNADSMINNEN

Länsstyrelsen har handlagt tillståndsansökningar om ändring av byggnadsminne samt fortsatt utredningsarbetet med öppna ansökningar om byggnadsminnesförklaringar. En särskild arkivstudie har genomförts kring ett urval av länets byggnadsminnen. Syftet är att förbättra kunskapsläget kring de skyddade miljöerna. Länsstyrelsen förväntar sig att arbetet kommer leda till ett ökat intresse för kulturarvet och att de skyddade miljöerna bättre kan synliggöras. Ett kulturhistoriskt handlingsprogram har färdigställts för byggnadsminnena i Eksjö i samarbete mellan Länsstyrelsen och Eksjö kommun. Programmet ger förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av den unika trästaden. Mer omfattande restaureringsarbeten på byggnadsminnen har bl.a. utförts på Aschanska gården, Julles Mekaniska Verkstad och Kv. Vinskanen 3 i Eksjö kommun och Nya Äminne bruk i Värnamo kommun.

KYRKLIGA KULTURMINNEN

Länsstyrelsen har handlagt ett stort antal tillståndsärenden avseende det kyrkliga kulturarvet. Särskilt har uppmärksamats en ökad fukt och mögelproblematik i många kyrkobyggnader. Länsstyrelsen har granskat och yttrat sig över vård- och underhållsplaner samt förslag till kyrkobyggnadsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning i Linköpings, Skara och Växjö stift.

BYGGNADSVÅRD

Bidragen till kulturmiljövård (anslaget 7:2) är en viktig framgångsfaktor för att stärka och utveckla länets kulturmiljövården och generera en tydlig samhällsnytta. Fördelningen grundas på länets strategi med bidrag till kulturmiljövård och lyfter fram olika gruppers kulturarv genom att sätta fokus på de kulturmiljöer som är karaktäristiska för länet. Fördelningen av årets bidrag har skett utifrån en framtagen bidragsstrategi med prioritering av riksintressen, skyddade miljöer eller objekt som ingår i länets kulturmiljöprofil. Bidragen ska leda till en hållbar samhällsutveckling. Samordning sker med landsbygdsprogrammet och objekt med samfinansiering prioriteras.

FORNVÅRD

Löpande vård har utförts på 134 prioriterade vårdobjekt inom länets fornvårdsprogram, enligt de avtal som tecknats och efter gällande skötselplan för respektive område. Länsstyrelsen har även aktivt deltagit i att restaurera vandringsleder på Visingsö i samverkan med Statens Fastighetsverk och lokala entreprenörer. Länets fornvård samfinansieras med medel från kommunerna som genererat ca 1 500 dagsverken vilket motsvarar ca 3 miljoner kronor.

KULTURRESERVAT

Arbetet med att inrätta länets andra kulturresevat Högarps by har fortsatt under året. Förslag till beslut och skötselplan har varit på remiss och målet är att kunna ta beslut under våren 2010. Parallellt med omfattande restaureringsinsatser har en planering gjorts för vandringsleder, informations- och byggnadsvårdsinsatser. Länsstyrelsen har även deltagit i förberedelserna för att bilda ett nytt kommunalt kulturresevat kring byggnadsminnet Moens gård i Värnamo kommun.

Länsstyrelserna ska för verksamheten inom området kulturmiljö:

- redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året (max fem stycken)

Länsstyrelsen har gett högsta prioritet åt nedanstående kulturarvsprojekt. Gemensamt gäller en stor samverkan med olika aktörer med en stark förankring som besöksmål. Projekten är lokalt förankrade med ett stort kommunalt engagemang, vilket stärker ansvarskänslan hos de inblandade och bidrar till kontinuitet i projekten. Genom att delta i samfinansierade projekt har flera kommuner också upptäckt synergieffekterna. Projekten uppmärksammar intressanta kulturmiljöer, vilka i sin tur skapar ett bredare kulturellt utbud och därmed ökar kommunens attraktivitet. Projekten återfinns inom länets Regionala Utvecklingsprogram (RUP) med sikte på år 2020 (Regionförbundet).

KULTURRESERVATET ÅSENS BY

Kulturresevatet har haft drygt 50 000 besökare under året och utvecklas ständigt för att behålla och öka attraktionskraften. I kunskapsförmedlingen om äldre tiders jordbruksmetoder och traditioner sker visningar av odlingsarbetet i tvåveckorsperioder under säsong: sädd, slätter, höbärgning och höstbruk. Marken brukas med hästar och med äldre redskap. Trehundra meter gårdsgård har hägnats och hundra meter av byns stengårdsgård har restaurerats. Vandringslederna har setts över och förnyats och ny information har tagits fram. En förstudie, finansierad av Regionförbundet och landsbygdsprogrammet, har gjorts i syfte att etablera Kulturresevatet Åsens by som en hållbar resurs för rehabilitering och utveckling för människor med särskilda behov.

Förutom bokade guidningar genomfördes under en vecka arrangemanget "Livet på landet förr i tiden". Där visades det traditionella livet på landet upp. Denna vecka sammanföll medvetet med att nationella orienteringstävlingen O-ringen. Upplevelseverkstaden tar emot skolklasser och under året har ungefär 1 000 elever lärt sig mera om traditionell tillverkning som linberedning med mera. Kulturresevatet Åsens by är medlem i Naturskoleföreningen och ökar medvetet satsningen mot utomhuspedagogik. Det finns även 17 byggnader inom kulturresevatet som underhålls. Tillsyn och vägledning sker kontinuerligt av kulturresevatet. Kulturresevatet Åsens by är ett exempel på hur kulturarvet är en drivkraft för regional tillväxt. Åsens by deltar i åtta olika nätverk för erfarenhetsutbyte och information.

PROJEKT KULTURARV MARIEHOLM

Projekt Kulturarv Marieholm startade 2003 och har väckt intresse både regionalt och nationellt. Projektet kännetecknas av ett stort lokalt engagemang med ca 6000 frivilliga dagsverken och en omfattande samfinansiering med mellan Gnosjö kommun, Länsstyrelsens landsbygdsprogram, regionala utvecklingsmedel och kulturmiljöanslag, samt regionförbundet och enskilda företag. Ett viktigt syfte med projektet är att stimulera uppbyggnaden och skapandet av entreprenörskap inom besöksnäringen.

Årets arbeten har inriktats på Gamla fabriken med åtgärder på fönster, härdar och skorstenar. Den gamla turbinen invigdes under året och är nu i drift. Planering för återskapande av vattenhjul och hammare har påbörjats, liksom insatser för Marieholmskanalen och de båda hamnarna i Marieholm och Hillerstorp. Saxhytteleden har utvecklats och ger nu möjlighet att vandra ner till Marieholms samhälle. Broar över bäckfåror och svårtillgängliga områden, samt komplettering av informationsskyltning gör den nu till en komplett vandringssträcka.

Småland Musik och Teater genomförde under maj och september ett delmoment inom sitt projekt "Vad viskar vägen", Under maj månad besökte Gnosjö kommuns årskurs 4-6 Marieholm. Eleverna fick vara med om en dag i en industriarbetares liv. I september genomfördes sedan föreställningar där livet i Marieholm illustrerades genom musik, teater och berättelser. I november publiceras boken "En gång i Marieholm", som bygger på Marieholmsbornas levnadsberättelser.

NYA ÅMINNE BRUK

En långsiktig upprustning av bruksmiljön slutfördes under året. För fortsatt vård och underhåll finns en förvaltningsplan. Vårdarbetena har följts upp med omfattande informationsinsatser. Ett rikt utbud av olika arrangemang har bidragit till ett stort antal besökare. Bruket har även en god fysisk tillgänglighet med bland annat anpassade hissar och hårdgjorda ytor.

EKSJÖHOVGÅRDS SLOTTRUIN

Restaureringen av Eksjöhovgårdsruinen 2009 är den första etappen i en planerad större ruinvårdssatsning åren 2008-2012 som även omfattar Brahehus och Brahälla. Samtliga ruiner är välbesökta och utsatta för ett stort slitage. Under sommaren 2008 stängde Länsstyrelsen och Sävsjö kommun av slottsruinen vid Eksjöhovgård, eftersom risken för skador på besökare bedömdes som överhängande. Ruinen är upptagen som fast fornlämning och ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Upprustningsarbetena 2009 har omfattat en översyn av samtliga murverk och krönåvtäckningar. Uttjänta fogar av kalkcementbruk har ersatts med hydrauliskt kalkbruk och murverk med rasrisk har säkrats genom ommurning. Krönen har setts över och återfått en grästorvsåvtäckning av det slag, som ruinen hade efter 1930-talets restaurering och som påtagligt format uttrycket och upplevelsen av ruinen. Arbetena har handlats upp av Länsstyrelsen i anbuds konkurrens. De genomförda murverksarbetena kännetecknats av noggrannhet och stor hantverksmässighet, som sällan är möjlig att nå via traditionella arbetsmarknadssatsningar. Som en självständig del i upprustningen har Sävsjö kommun förbättrat tillgängligheten genom en ny gångbro och hårdgjorda gångytor inom och kring ruinen, samt ett nytt belysningsprogram. Upprustningsprojektet har fått stor medial uppmärksamhet och återinvigningen skedde under högtidliga former. Arbetet kommer att följas upp anpassning av nuvarande parkeringsplats i anslutning till ruinområdet med nya bekvämligheter och en ny information.

Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

40. För att ytterligare förbättra uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning, analys och värdering av kommunernas förmågebedömningar enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma i vilken utsträckning enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat de extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Uppdraget har redovisats separat till regeringen (Finansdepartementet) den 16 november 2009, Förmågebedömning för Jönköpings län, dnr 451-9359-09.

Det finns krishanteringsplaner hos länets aktörer som i de flesta fall är väl kända inom respektive organisation. Aktörernas krishanteringsorganisationer har dessutom varit verksamma i skarpa situationer under senare år, samt deltagit i mer eller mindre frekvent övningsverksamhet. Kommuner, landsting och statliga myndigheter har alla någon form av ledningplats. Däremot kan lokaler, tekniskt stöd och utrustning i övrigt variera liksom tillgång till reservkraft.

Nätverk för samverkan är väl utvecklade inom länet, bl.a. genom den regionala krissamverkan som förekommer (F-samverkan). Detta har med anledning av pågående pandemi varit aktivt genom den pandemisamverkansledning, bestående av representanter från Länsstyrelse, Landsting, kommuner och Polismyndigheten. Ett visst mått av samverkansövningar har genomförts. Under året har planering inför införande av det nya radiosystemet Rakel pågått med stor intensitet inom länet. En stor del av förutsättningarna för ett effektivt utnyttjande av detta ligger i samsyn på samverkansbehov i samband med olyckor och extraordinära händelser. Därigenom har även detta arbete bidragit till ökade nätverk och säker-ställande av goda samverkansförutsättningar. Härvid har även frågor om samverkan med aktörer utanför det egna länet varit föremål för analys och hänsynstaganden, vilket ytterligare stärker länets aktörers förmåga i detta sammanhang.

Framtagande och samordning av information utgör en viktig förutsättning för samhällets förmåga att agera i en krissituation. Även här finns inom ramen för F-samverkan ett brett samarbete. Någon gemensam planering för hur informationsarbete ska ske finns dock ännu inte. Vad gäller rutiner och tekniskt stöd för information till media och allmänhet finns därför fortfarande inte några fasta gemensamma former.

Sammantaget kan dock länets generella förmåga att leda, samverka och informera bedömas som mycket god.

41. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen samt de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Formerna för stöd till och tillsyn av kommunerna och deras räddningstjänstförvaltningar har utvecklats, bl.a. med hjälp av ökat statistiskt underlag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Landsting.

Två stora tillsynsbesök i Aneby respektive Eksjö har genomförts, främst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, men i Eksjö även en del enligt Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, L XO. Kommunerna representerades av berörda ledande nämndspolitiker och chefstjänstemän.

Yttranden i mycket olika omfattning har lämnats rörande föreslag till omorganisationer och handlingsprogram i de flesta av länets kommuner, med vissa effekter. Alla utom Vaggeryds kommun har nu antagit handlingsprogram under föreskriven tidsperiod.

Vidare har årsuppföljning av kommunernas arbete genomförts, och vissa brister främst rörande mätbara mål och olycksförloppsutredningar har konstaterats och kommunicerats. Länets kommuner bedöms generellt väl förebygga olyckor som kan föranleda räddningsinsats och ha en god samlad förmåga att genomföra räddningsinsatser.

Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd

EFFEKTIVARE MILJÖPRÖVNING

Länsstyrelsen har under året inlett ett projekt "Kom i kapp" i syfte att skapa förutsättningar för kortare handläggningstider vid tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet. Organisationen har tillförts två extra handläggare för att inte orsaka längre handläggningstider avseende 2009 års MPD-ärenden. Målet är att inom ett år (januari 2009 - februari 2010) avgöra samtliga 98 ärenden inkomna till Miljöprövningsdelegationen 2008 eller tidigare, för att på sikt uppnå en handläggningstid om högst sex månader från det att ärendet är komplett. Vid årets slut hade Länsstyrelsen avgjort 68 av de ursprungliga 98 ärendena och inför verksamhetsåret 2010 har antalet öppna ärenden reducerats till 58, vilket ger ökade förutsättningar för att nå målet om handläggningstid.

NATURVÅRDSINFORMATION

Utöver de informationsinsatser som redovisas kopplat till återrapporteringskrav har Länsstyrelsen under året prövat att nå ut till en bredare allmänhet genom återkommande inslag i lokalradion om vad som händer i naturen. Radio P4 mätningar visar att dessa program har ca 107 000 lyssnare. För att inspirera länets lärare har ett samarbete med "biologinätverket" (ett nätverk av biologilärare) inletts där lämpliga teman gåtts igenom vid ett par tillfällen (t.ex. med Rovdjurslådan som utgångspunkt).

Naturinformation har också lämnats knutet till större arrangemang bl.a. O-ringen 2009. Ett återkommande arrangemang där besöksantalet hela tiden stiger är Rödingens dag. En grädisig söndag i november 2009 var det 4 500 personer som kom och för att se rödingen leka i Huskvarna hamn. Eftersom det ofta är svårt att hitta utrymme för att ta fram informationsmaterial för de enskilda länen har Länsstyrelsen under året samverkat med kringliggande sydlän för att ta fram sådant material kopplat till Naturens år och Rovdjursinformation.

43. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska ta fram tillsynsvägledningsplaner och genom tillsynsvägledning förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

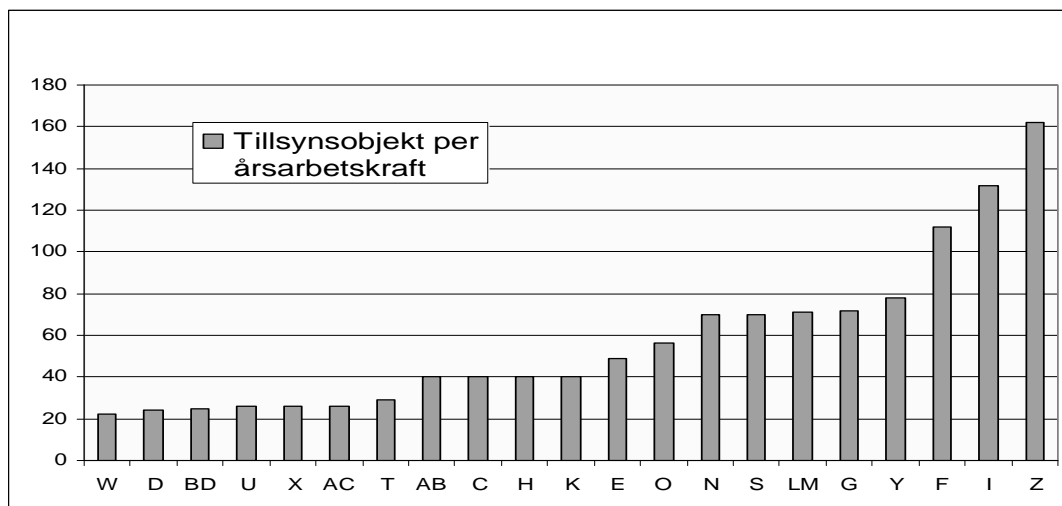
- eventuella brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen och åtgärder för hur dessa brister kan åtgärdas

Förekommande brister i den operativa tillsynen är starkt kopplade till det faktum att Länsstyrelsens resurser för miljötillsyn inte motsvarar behoven av en förebyggande och regelbunden/återkommande tillsyn. Det innebär att Länsstyrelsens operativa tillsyn sedan mitten av 1990-talet i huvudsak utgörs av händelsestyrd verksamhet, det vill säga handläggning av inkomna ärenden gällande miljörapporter, produktionsuppgifter, kontrollprogram, driftstörningar, anmälan om ändring av verksamheten, besiktningsrapporter, klagomål och liknande. Under året har mindre än fem procent av länets miljöfarliga verksamheter där Länsstyrelsen har tillsynsansvaret (157 industrier + 101 täkter) har varit föremål för egeninitierad tillsyn, enligt 26 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken (kontroll av lagefterlevnad samt behovsprövning avseende omprövning av tillstånd och villkor). Motsvarande förhållande gäller även för tillsynen av vattenverksamheter till exempel dammanläggningar och vattenuttag.

Försök att prioritera miljötillsynen har genomförts, bland annat genom riktade tillsynsprojekt (vanligtvis skrivbordstillsyn), införande av standardiserade bedömningsgrunder, nedprioritering av viss verksamhet till förmån för annan mera miljömässigt motiverad verksamhet, införande av en teamindelad organisation där tillsynen är skild från prövningen samt genom att ta hjälp av studenter (praktik, examensarbete) och arbetslösa (arbetsmarknadsprojekt). Faktum kvarstår: antalet tillsynsobjekt per handläggare är alltför stort för att kunna åstadkomma en effektiv, rättssäker och likvärdig miljötillsyn, vilket även uppmärksammats nationellt.

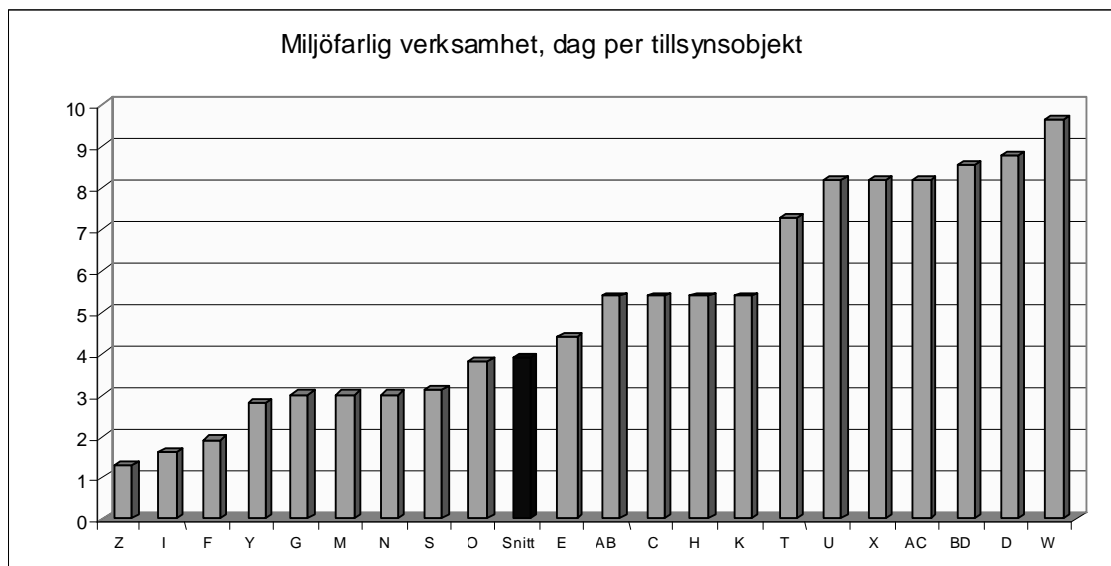
Nedan visas exempel från Magnus Holgerssons rapport Länsstyrelsernas tillsyn (Fi 2008/3093) på hur tillsynen skiljer sig åt mellan länen beroende på tilldelade resurser mellan länen.

Antal objekt som tillses per år av en årsarbetskraft, länsvis

Sett till avsatta resurser för miljötillsyn ingår dock Länsstyrelsen i Jönköpings län bland de län som ligger sämst till. Länsstyrelsen i Jönköping lägger endast två dagar per tillsynsobjekt och år, vilket är hälften av den genomsnittliga tiden för övriga länsstyrelser.

Tid för tillsyn per objekt (ett A-företag räknas som två B-företag)

För de miljöskyddshandläggare som arbetar med tillsyn innebär det att antalet tillsynsobjekt som respektive handläggare har på sin lott är extremt hög. Att tillse mer än 100 tillsynsobjekt per handläggare innebär i paritet att endast de mest akuta inkommande ärendena hinner handläggas, att många tillsynsärenden avskrivs utan vidare åtgärd och att egeninitierad tillsyn inte hinns med.

Även inom tillsynsvägledningen förekommer brister, även om dessa upplevs som mindre sedan tillkomsten av Miljösamverkan f (se nedan) och regeringens krav på fleråriga tillsynsvägledningsplaner. Länsstyrelsens tillsynsvägledningsplan enligt miljöbalken för åren 2010-2013 (meddelande 2009:40) uppdateras årligen inför kommande verksamhetsår och tas fram i samverkan mellan Länsstyrelsens olika sakområden och länets kommuner. Härvid kan noteras att kommunernas efterfrågan och behov av tillsynsvägledning är långt större än de resurser som Länsstyrelser har möjlighet att avsätta för tillsynsvägledning i form av stöd och råd, samverkan samt uppföljning och utvärdering.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- hur den regionala miljösamverkan har bedrivits

Den regionala miljösamverkan bedrivs inom Miljösamverkan f, som utgörs av kommunernas i Jönköpings län, Länsstyrelsen och regionförbundet i Jönköping. Verksamheten bedrivs utifrån antagen verksamhetsplan som återfinns på samverkans webbplats www.miljosamverkanf.se. Verksamhetsplanen antas av en styrgrupp bestående av tre kommunrepresentanter och en representant från Länsstyrelsen. Ärendet föredras av miljösamverkans projektledare som tar in synpunkter från övriga aktörer. Genomförd verksamhet redovisas i årsberättelse.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen

Den händelsestyrda miljötillsynen är i liten grad styrd av miljömålen. Däremot försöker Länsstyrelsen i så stor utsträckning som möjligt motivera sina beslut om att meddela förbud eller föreläggande om försiktighetsåtgärder med hjälp av miljömålen. På motsvarande sätt motiveras många villkor i tillstånd och dispenser av de nationella miljömålen. Planering och genomförande av egeninitierad tillsyn (riktade projekt) sker vanligtvis med hänsyn till miljömålen, men kan även utgå från särskilda regler i gällande lagstiftning. Miljömålen och åtgärder i länets regionala åtgärdsprogram är styrande faktorer vid prioritering av den planerade tillsynsvägledningen.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt

Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

Under 2009 har Länsstyrelsen valt att prioritera följande områden i vägledande syfte:

- vindkraft,
- strandskydd,
- tillsyn av täkter,
- energi- och klimatanpassning,
- klassning och märkning av kemiska produkter,
- förorenade områden inom pågående verksamhet,
- enskilda avlopp och verktyg för gemensamma avloppsanläggningar,
- lagen om allmänna vattentjänster.

Några mätbara effekter av tillsynsarbetet är ännu för tidigt att utvärdera. Länsstyrelsen kan dock konstatera att det regionala och lokala miljötillsynsarbetet resulterat i en ökad kompetens och intresse för frågorna hos verksamhetsutövare och allmänheten.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning utgår huvudsakligen från ny lagstiftning, miljömålen och åtgärder i länets regionala åtgärdsprogram samt kommunernas behov och efterfrågan av tillsynsvägledning. Om möjligt försöker Länsstyrelsen att prioritera deltagande i nationella tillsynsprojekt (samordning, uppföljning och utvärdering). Länsstyrelsen har i övrigt inte sett anledning till att särskilt prioritera genomförandet av sådana insatser som de centrala tillsynsmyndigheterna (Naturvårdsverket, Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen och Jordbruksverket) valt att prioritera i sina tillsynsvägledningsplaner. Behoven av stöd och råd är alltför stora för att myndigheterna ska jobba "dubbelt". Det upplevs mera effektivt om den regionala tillsynsvägledningen kompletterar den centrala tillsynsvägledningen.

Under 2009 har mer tid än vanligt lagts på olika utbildningsinsatser. En person har vid fyra tillfällen varit föreläsare på Naturvårdsverkets nationella utbildningar om vattenverksamheter i 11 kap. miljöbalken samt vid ett tillfälle vid naturvårdsverkets nationella utbildning om markavvattning. Vidare har det genomförts en internutbildning i vattenverksamhet och markavvattning för cirka 20 personer samt ett heldagsseminarium

för länets kommuner i de nya strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsen har även anordnat ett seminarium om de nya strandskyddsbestämmelserna för lantmäteriet i länet.

De nya strandskyddsreglerna innebär att Länsstyrelsen ska överpröva de kommunala dispenserna inom tre veckor från det att beslutet inkom till Länsstyrelsen. Det har förekommit en del formella brister i kommunernas dispensgivning och Länsstyrelsen har därför beslutat om överprövning i relativt många ärenden. Under slutet av året har Länsstyrelsen skickat ut ett meddelande till alla kommuner och påtalat vilka brister som har noterats och vad de kan göra för att undvika dessa.

Under året beviljades Länsstyrelsen pengar från Landsbygdsprogrammet för ett projekt gällande småskalig vattenkraft. Syftet med projektet är att undersöka vilken energipotential det finns vid ett urval av länets dammanläggningar (oavsett om det finns elproduktion idag) samt vilka fiske-, natur- och kulturvärden som finns vid de aktuella dammarna. Resultatet ska kunna användas som ett underlag för både privatpersoner och Länsstyrelsen inför en tillståndsansökan hos miljödomstolen.

På grund av tjänstledighet har inte arbetet med aktiv tillsyn av ett urval av dammanläggningar kunnat slutföras under året.

44. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att verksamhetsutövarna iakttar Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits och resultaten av dessa.

Länsstyrelsen har den 18 december 2009 lämnat en redovisning gällande Europeiska kommissionens frågor om vilka åtgärder som svenska myndigheter har vidtagit för att efterfölja EG-domstolens dom i mål nr C-438/07 gällande de reningsverk som enligt ovan nämnd dom inte uppfyller tillämpliga krav i direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. De avloppsreningsverk som är omnämnda i domen och som är lokaliserade i Jönköpings län är avloppsreningsverken i Eksjö, Värnamo, Jönköping (Simsholmens avloppsreningsverk) samt Jönköping (Huskvarna avloppsreningsverk). Av redovisningen framgår följande:

EKSJÖ AVLOPPSRENINGSVERK

Länsstyrelsen ansökte den 28 juni 2007 hos Miljöprövningsdelegationen om omprövning av tillstånd till miljöfarlig verksamhet avseende Eksjö avloppsreningsverk. Miljöprövningsdelegationen meddelade genom beslut den 3 juli 2008 nytt villkor för verksamheten vid Eksjö avloppsreningsverk. I beslutet ställs krav på att anläggningen senast den 31 december 2008 ska vara försedd med kväverening. Länsstyrelsen har begärt in en redovisning från Eksjö avloppsreningsverk om vilka totalkvävehalter som nu förekommer i utgående avloppsvatten. Avloppsreningsverket uppfyller nu kraven.

VÄRNAMO AVLOPPSRENINGSVERK

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen har genom beslut den 5 oktober 2009, dnr 551-9009-09, lämnat Värnamo kommun, Tekniska kontoret, tillstånd enligt miljöbalken till ny verksamhet vid anläggning för avloppsrening på fastigheten Stomsjö 1:1. Av villkor i beslutet framgår bland annat följande: Från och med idrifttagandet och två år framåt får det utgående renade avloppsvattnet som riktvärde högst innehålla 20 mg/l N-tot mätt som

rullande årsmedelvärde. Från och med två år efter idrifttagandet får det utgående renade avloppsvattnet som riktvärde högst innehålla 15 mg/l N-tot mätt som årsmedelvärde. Miljöprövningsdelegationens beslut har överklagats i skrivelse inkommen till Länsstyrelsen den 3 november 2009. Överklagandet har överlämnats till Växjö Tingsrätt, Miljödomstolen, den 9 november 2009.

JÖNKÖPINGS OCH HUSKVARNA AVLOPPSRENINGSVERK

Länsstyrelsen har inlett diskussioner med Tekniska kontoret i Jönköping om ny prövning av Jönköpings och Huskvarna avloppsreningsverk. Samråd inför ny tillståndsprövning kommer att ske under år 2010. Troligtvis kommer avloppsvattnet från Huskvarna att avledas till Jönköpings avloppsreningsverk som därvid kommer att genomgå en omfattande ombyggnation. I ett nytt tillståndsbeslut kommer då skärpta krav på kväveutsläpp att ställas.

Vid underhandsdiskussioner med Naturvårdsverket har tidigare framkommit att man ansett att de båda reningsverken kan anses utgöra en agglomeration och därmed en enhet. På grund av retentionen ibland annat Vättern blir utsläppet i Östersjön cirka 60 ton för båda verken. Gränsen för när kvävhalten ska uppgå till högst 10 mg/l är 200 ton, enligt den retentionsmodell som tillämpas i Sverige. Detta innebär att verken redan uppfyller direktivets krav varför Länsstyrelsen på kort sikt inte ansett att mer långtgående åtgärder, än vad som ovan angivits, varit erforderliga. Skulle miljödepartementet göra en annan bedömning önskar Länsstyrelsen snarast ett besked i frågan.

45. Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet av dessa samt till förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet.

Länsstyrelserna ska redovisa vilka viktiga insatser man gjort i vägledande syfte och vilka effekter tillsynen som rör skyddade områden respektive kulturmiljön har medfört.

NATURRESERVAT

Någon aktiv egeninitierad tillsyn har inte kunnat bedrivas men en handfull reaktiva ärenden har behandlats under året. En mer aktiv egeninitierad tillsyn är mycket önskvärd på naturområdet men är svår att inrymma i nuvarande resurser. Särskilt finns brister avseende efterlevnad av föreskrifter för skyddade områden. Under 2009 har strandskyddet prioriterats.

STRANDSKYDDSOMRÅDEN

De nya reglerna för strandskyddet i 7 kap miljöbalken, som trädde i kraft den 1 juli 2009, har inneburit stora förändringar för Länsstyrelsens tillsyn och tillsynsvägledning för de strandskyddade områdena. Länsstyrelsen genomförde under hösten ett seminarium för länets kommuner gällande de nya strandskyddsbestämmelserna. Seminariet var först och främst inriktat på dispensgivning, men även kommunernas förändrade ansvar för tillsynen av strandskyddet berördes. I Länsstyrelsens 3-åriga tillsynsvägledningsplan har Länsstyrelsen angett att man har för avsikt att genomföra ett tillsynsseminarium för kommunerna under 2010 samt att Länsstyrelsen kommer att begära in uppgifter från kommunerna vilken tillsyn som bedrivits.

Det nya strandskyddet har också presenterats för kommunledningarna vid den kommuntorné som länsledningen genomförde under 2009.

Under året avslutades Länsstyrelsens tillsynsprojekt gällande efterlevnaden av strandskyddet. Erfarenheter från projektet är bland annat att långt ifrån alla överträdelser anmäls av allmänheten.

KULTURMILJÖ

Tillsyn och vägledning sker huvudsakligen i samband med ärendehandläggning av fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen enligt KML eller förordning 1993:373 om bidrag till kulturmiljövård. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsyn enligt miljöbalken över länets kulturresevat. Egeninitierad uppföljande tillsyn i fält sker främst inom fornvårdsverksamheten, kulturresevatet Åsens by och vid de beslutade större uppdragsarkeologiska undersökningarna. Övrig tillsyn utgår från Länsstyrelsens tillsynsplan eller sker genom uppföljning av beslut i samband med slutbesiktningar och redovisningar. På grund av att ärendehantering har prioriterats i kulturmiljöarbetet finns ett stort tillsynsbehov inom sakområdet och då främst inom den arkeologiska undersökningsverksamheten utifrån de nya krav som ställs i Riksantikvarieämbetets verkställighetsföreskrifter. Det är också angeläget att följa upp tillståndet och vårdbehovet för länets byggnadsminnen, fornminnen, kyrkliga kulturarv och kulturhistoriskt värdefulla riksintressemiljöer. Bristande hänsyn i skogsbruket gör att det är särskilt viktigt att följa tillståndet för fornlämningar i skogsmark och inte minst att följa upp efterlevnaden av Länsstyrelsens beslut om tillstånd till återbeskogning. Tillsynsplaner finns för länets byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen, kulturresevatet Åsens by och för fornlämningar som vårdas i enlighet med länets fornvårdsprogram.

Under 2009 har Länsstyrelsen prioriterat tillsyn av tidigare beslut med villkor gällande hänsyn till fornlämningar i skogsmark (meddelande 2009:39), samt efterundersökning och återställning av skadade fornlämningar i skogsmark. I vägledande syfte har Länsstyrelsen genomfört vård- och tillgänglighetsinsatser inom kulturresevat och kyrkliga kulturminnen, informerat och förmedlat kunskap inom kulturresevat och byggnadsminnen, samt kvalitetssäkrat och registreringen av fornlämningar i skogsmark i FMIS,

Tillsynens effekter är ännu för tidigt att uttala sig om, men Länsstyrelsen kan konstatera att tillsynen har lett till ett ökat medialt intresset för skador på fornlämningar, fler åtalsanmälningar och fällande domar samt ett ökat intresse bland skogsbrukets aktörer för att lära mer i frågan. På förekommen anledning har Länsstyrelsen ansökt om projektstöd för kompetensutveckling - ökad hänsyn till kulturmiljövården i skogsbruket. Skogsstyrelsen har den 22 december 2009 beviljat ett tvåårigt projekt motsvarande 2,8 miljoner konor.

FORNMINNEN

Vägledningen i fält har inneburit att ingrepp i många fornlämningar kunnat undvikas eller begränsas så att arkeologiska insatser ej bedömts nödvändiga. Detta har även begränsat kostnader för kommun/företag eller enskild person. Operativ tillsyn i fält med protokollförda uppföljningsmöten har skett vid större arkeologiska undersökningar. För resterande undersökningar har metodik, ambitionsnivåer och resultat följts upp genom muntliga underhandskontakter och i vissa fall medfört omprioriteringar i omfattning och vetenskaplig inriktning. Regelbundna arkeologisamråd med tillsynsvägledning har hållits

med representanter för Jönköpings läns museum och tekniska förvaltningarna i Jönköpings, Eksjö och Vetlanda kommuner. Länsstyrelsen har även tillsyn över avrapporteringen av arkeologiska undersökningar. Genom en särskild satsning från Riksantikvarieämbetet har ett stort antal äldre rapporter färdigställts. Som ett led i uppföljningen och vägledningen av rapportarbetet har protokollförda möten hållits med representanter för berörda arbetsföretag.

Tillsyn och vägledning har skett i samband med handläggning av ärenden om skoglig föryngring. Länsstyrelsen har också deltagit med vägledning om hänsyn till fornlämningar i skogsbruket i samband med utbildningen vid skogsbruksgymnasiet i Värnamo och deltagande i skogsmässan Elmia Wood.

BYGGNADSMINNEN

Tillsyn och vägledning har skett enligt tillsynsplan eller i samband med ärendehandläggning. Länsstyrelsen har i samband med tillsyns- och samrådsbesök förmedlat information och underlag kring de skyddade miljöerna till berörda fastighetsägare. Till detta kommer samverkan med försvaret kring det statliga byggnadsminnet Skillingarydslägren i Vaggeryds kommun. I länet finns fem statliga byggnadsminnen, där Riksantikvarieämbetet idag ansvarar för tillsynen. Länsstyrelsen har medverkat i insatser för att förbättra kunskapsnivån inom mäklarkåren i samband med förmedlingsuppdrag som rör byggnadsminnesförklarade objekt.

KYRKLIGA KULTURMINNEN

Tillsyn och vägledning har skett i samband med ärendehandläggning och vid uppföljningen av Länsstyrelsens beslut. Övrig tillsyn och vägledning har skett genom samrådsmöten samt genom uppdrag till Jönköpings läns museum. Samverkan kring antikvariska/liturgiska frågor samt kyrkobyggnadsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning har skett genom de regionala samrådsgrupperna i Skara, Linköping och Växjö stift. Länsstyrelsen har deltagit i handläggartäffar mellan byggnads- och kyrkoantikvarier i sydlänet, samt deltagit i nationella konferenser kring det kyrkliga kulturarvet och kring den kyrkoantikvariska ersättningen.

BYGGNADSVÅRD

Tillsyn och vägledning har i huvudsak skett i samband med ärendehandläggning. En omfattande tillsyn och vägledning har gällt byggnadsminnena Åminne bruk och Julles mekaniska verkstad. En mycket omfattande tillsyn och vägledning har skett i utvecklingsprojektet Kulturarv Marieholm i Gnosjö kommun. Kulturarv Marieholm innefattar vägledning utöver ärendehandläggning inom byggnadsvård och fornvård. Vidare deltar Länsstyrelsen i sitt utåtriktade arbete i en frågespalt rörande generella kulturmiljöfrågor.

FORNVÅRD

Länsstyrelsens tillsyn av fornminnen utgår från länets fornvårdsprogram. Vård- och skötselplaner finns upprättade för 226 objekt. Under 2009 har löpande vård utförts på 134 prioriterade vårdobjekt, enligt de avtal som tecknats och gällande skötselplan för respektive område. Tillsynen sker kontinuerligt genom kontroll av utfört arbete och ingångna avtal samt som rådgivning till arbetsledare. Information och utbildning har hållits för berörda

markägare och kommuner. Under året har omfattande insatser med skyltning av värdade områden samt åtgärder för att öka tillgängligheten genomförts

KULTURRESERVAT

Tillsyn och vägledning sker kontinuerligt av Kulturreseptatet Åsens by. Förslag till en vård- och underhållsplan har upprättats för det planerade kommunala kulturreseptatet Moens gård.

46. Länsstyrelserna ska i arbetet med vattenmiljön särskilt verka för att:

- arbetet med vattenrelaterade miljökvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Arbetet med miljökvalitetsmålen har under året bland annat inneburit framtagande av åtgärder för de vattenrelaterade miljökvalitetsmålen Ingen övergödning, Levande Sjöar och Vattendrag, Grundvatten av god kvalitet och Bara Naturlig Försurning. Underlag till detta arbete har delvis hämtats från data framtagna inom miljöövervakningen men även från vattenförvaltningens statusbedömning och åtgärdsprogram.

En rapport som beskriver övergödningssituationen i länet har tagits fram och utgör ett viktigt underlag för såväl miljömålsarbetet, havsmiljöarbetet som vattenförvaltningens åtgärdsprogram. Även grundvattensituationen i länet har beskrivits i en särskild rapport baserad på underlag från kommunernas råvattenundersökningar och data från miljöövervakningen.

Kommuner och organisationer har informerats om havsmiljöarbetet och LOVA, dels via skrivelser dels via ett seminarium under hösten.

Merparten av frågorna som berör de vattenrelaterade miljökvalitetsmålen, havsmiljöarbetet/LOVA, vattenrelaterad miljöövervakning och vattenförvaltning hanteras av samma enhet (funktion) inom Länsstyrelsen vilket möjliggör en samordning av arbetet. Regelbundna kontakter sker med övriga funktioner som arbetar med vattenfrågor via möten och arbetsgrupper för att integrera vattenfrågorna i Länsstyrelsens arbete. Ett framgångsrikt arbetssätt som prövats under flera år är att initiera projekt där de olika verksamheterna kan integreras i vattenarbetet. Exempel på sådana projekt är framtagande av VA-planer, vattenplanering i översiktsplanen.

Vattenråden börjar få en allt större betydelse för att samordna arbetet inom avrinningsområden. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i bildande av dessa och deltar regelbundet i deras möten och informerar om vattenarbetet.

- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Inga fiskefria vattenområden har ännu inrättats. Länsstyrelsen inväntar tydligare riktlinjer (vilket utlovats av departementet) som ännu inte kommit.

- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010,
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Under 2009 har Länsstyrelsen fattat beslut om naturreservat för ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag, Stuverysbäcken. Arbete med långsiktigt skydd pågår med markägarförhandlingar i fem objekt. Tre avtal om köp och ett avtal om inträngsersättning har träffats inom två av objekten på sammanlagt 3,9 miljoner kronor. Ytterligare två objekt är delvis igång i inledningsfasen. Arbetet med att restaurera vattendrag, oavsett om motivet är miljömålen, vattenförvaltningen, livsmedelspolitiken (fisket) eller annat, sker i länet på ett integrerat sätt genom att Länsstyrelsen ombesörjer den övergripande regionala planeringen och kommunerna fungerar som huvudmän. Själva genomförandet sker sedan i nära samverkan mellan Länsstyrelsen, kommunerna och lokala aktörer såsom fiskevårdsområden, sportfiskeklubbar, markägare. Internt är ansvaret för arbetet tydligt fördelat till en funktion (fiske) vilket underlättar den interna samverkan och möjliggör en överblick över åtgärdsarbetet.

- uppvandringsmöjligheter för ålyngel förbättras

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Det finns inte någon naturlig invandring av ål i länet eftersom det i samtliga vattensystem finns vandringshinder nedströms. Inga riktade insatser för att gynna åluppvandringen har därför genomförts.

Vidare har Länsstyrelsen under året avslutat RUS-projekt Kultur-Aqua - system för kulturvärdesbedömning av sjöar och vattendrag som genomförts i samverkan med Länsstyrelsen i Västerbottens län, Jönköpings länsmuseum och Skellefteå museum (meddelande 2009:46). Projektet visar på behovet av att Riksantikvarieämbetet snarast avsätter medel för kunskaphöjande åtgärder så att Länsstyrelserna kan påbörja arbetet med att identifiera, kartlägga, värdera och skydda kulturlämningar i sjöar och vattendrag.

47. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Länsstyrelsens arbete med förorenade områden framgår av det regionala programmet för efterbehandling av förorenade områden 2010-2014 (meddelande 2009:38). Länsstyrelsens tillsynsätgärder i syfte att öka inslaget av privatfinansierade efterbehandlingsätgärder:

Länsstyrelsen har drivit ett flertal ärenden med krav på undersökning av mark och grundvatten i samband med nedläggning av verksamhet, företagsöverlåtelse, utsläpp, olyckor eller incidenter, tillbyggnader, nybyggnation, tillståndsansökan, exploatering eller ändrad verksamhetsinriktning med mera. Bland tillsynsobjekten utmärker sig Munksjön, Banverkets impregneringsanläggning och Södra Munksjöområdet som några av de mest prioriterade och resurskrävande under det gångna året.

Även Jönköping kommuns Stadsbyggnadsvision 2.0 har inneburit och kommer att innebära stora arbetsresurser för Länsstyrelsen vad gäller förorenade områden. Visionen innebär att områdena söder och öster om Munksjön i centrala Jönköping, idag huvudsakligen industriområden, successivt ska omvandlas till bostäder, service och eventuellt ett nytt stationsområde för Götalandsbanan.

Länsstyrelsen har anordnat en regional handläggartäff för länets miljöskydds- och efterbehandlingshandläggare med fokus på efterbehandlingsjuridik, tillsynsprojektet MIFO fas 1 (se nedan), GIS-analysen, nyheter inom området samt inkomna frågeställningar från kommunerna. Länsstyrelsen har tagit fram en ny och reviderad tillsynsvägledningsplan. Planen avser perioden 2010-2013 och innehåller utbildningar, aktiviteter och projekt som ska bidra till en ökad kompetens inom förorenade områden ute bland länets kommuner. Under december 2008 och januari 2009 har Länsstyrelsen besökt fyra kommuner för att följa upp den operativa tillsynen på förorenade områden. Länsstyrelsen bedömning är att tre av de fyra kommunernas kunskaper om och hantering av förorenade områden är bra eller tillfredsställande vad gäller samarbetet med stadsbyggnad, bidragsärenden och som tillsynsmyndighet. Den fjärde kommunen bör öka sin kunskap och utveckla samarbetet med stadsbyggnad, hanteringen av 28 §-anmälningar och tillsynsmyndighetens uppdrag.

Länsstyrelsen har fortsatt att driva det sedan tidigare påbörjade länsövergripande projektet för inventering av förorenade områden inom pågående verksamheter. Projektet är ett led i tillsynsarbetet, inom vilket utvalda pågående verksamheter föreläggs att utföra en MIFO fas 1 inventering på sitt verksamhetsområde. Tillsynsprojektet har breddats till att numera omfatta samtliga prioriterade branscher som är utpekade för inventering enligt Naturvårdsverkets branschlista. Eftersom projektet involverar även kommunerna är arbetet med tillsynsprojektet en viktig del av Länsstyrelsens tillsynsvägledningsarbete.

Med anledning av Naturvårdsverkets etappmål har Länsstyrelsen under 2009 förelagt samtliga kvarvarande tillsynsobjekt som ingår i en prioriterad bransch enligt ovan. Drygt 20 objekt har förelagts om en MIFO fas 1-inventering. Inventeringsrapporter har inkommit till Länsstyrelsen under hösten 2009. Vid utgången av 2009 bedömes etappmålet vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har under året utarbetat och genomfört en GIS-analys som ska utgöra grunden till ett verksamhetsregister och en reviderad tillsynsplan. GIS-analysen pekar ut prioriterade objekt utifrån uppsatta kriterier och ska fungera som ett prioriteringsverktyg bland länets förorenade områden. Resultatet av analysen innebär att samtliga objekt i risk- och branschklass 1 plus ett antal objekt i riskklass 2, sammanlagt ca 160 objekt, har pekats ut som särskilt prioriterade. Ett arbete med att bestämma tillsynsmyndighet för dessa objekt har påbörjats. Därefter kan ett verksamhetsregister upprättas och en reviderad tillsynsplan tas fram under första kvartalet 2010.

Under 2009 har Länsstyrelsen inlett arbetet med att skapa ett miljöriskområde av Kniphammaren ("Syraslamgropen"). Under våren och fram till slutet av sommaren har Länsstyrelsen med SGI:s hjälp tagit fram ett förslag på hur området ska avgränsas och vilka restriktioner som ska gälla för området. Under hösten skickas det framtagna förslaget till berörda markägare och innehavare av särskild rätt för synpunkter.

Nya rutiner för debitering av tillsynsavgift har utarbetats. Länsstyrelsens tar ut tillsynsavgift för sin tillsyn vid förorenade områden som orsakats av verksamheter som inte är pågående och redan betalar fast avgift till Länsstyrelsen. Avgift har debiterats för fyra förorenade områden under året. Rutinerna har delgetts andra länsstyrelser som ännu inte tillämpar förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken för avgiftsdebitering vid tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen har under året deltagit i en rad olika informationsträffar och sammankomster där syftet med deltagandet främst har varit att informera och att förklara vikten av arbetet med förorenade områden samt att svara på frågor. Länsstyrelsen har under året tagit fram en broschyr (Är ditt område förorenat?), som fungerar som en checklista till hjälp för verksamhetsutövare för att undvika, förhindra och åtgärda förorenade byggnader, mark- och vattenområden. Broschyren finns att hämta på följande länk http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/amnen/Miljo/Forenadede_omraden/

48. Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länet utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för ett sektorövergripande miljöarbete inom länsstyrelsen och länet.

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Det finns fyra regionala åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen i Jönköpings län. År 2009 togs beslut om en revidering av åtgärdsprogrammet för Luftens och hälsans miljömål (Frisk luft, Gifrfri miljö, Skyddande ozonskikt och Säker strålmiljö) och en revidering av åtgärdsprogrammet för Miljö målen för vattnets bästa påbörjades (Bara naturlig försurning, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag samt Grundvatten av god kvalitet). Arbetet med åtgärdsprogrammet för Luftens och hälsans miljömål integreras med Klimat- och energistrategin. Revideringarna sker i bred förankring med medverkan från länets aktörer i arbetsgrupper och workshops.

Åtgärdsprogrammen utgör en integrerad del av planeringsprocessen och Länsstyrelsen har inrättat ett särskilt miljömålssekreteriat som regelbundet följer upp att de åtgärder som Länsstyrelsen ansvarar för blir utförda. Från 2009 görs också årlig uppföljning av andra aktörers åtgärder i programmen. Regelbunden samverkan sker med kommunerna. År 2009 besökte Länsstyrelsen länets alla kommunstyrelser för att diskutera arbetet med åtgärdsprogrammen. Miljö målssekreteriatet består av personer som arbetar del av tid inom verksamhetsgrenarna miljöskydd, lantbruksrådgivning, miljöövervakning, hotartsarbete, vattenförvaltning samt med övergripande strategiska frågor vilket i sig innebär att det löpande sker en betydande samordning. Även de åtgärdsgrupper som under året arbetat med revidering av åtgärdsprogrammen är tvärsektoriellt sammansatta med avseende på såväl interna som externa deltagare. I styrgruppen för miljömålsarbetet ingår avdelningscheferna för Utvecklings- och informationsavdelningen, Landsbygdsavdelningen, Miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen, Naturavdelningen samt Länsstyrelsens miljöstrateg och energi- och klimatstrateg. Länsstyrelsens eget miljöledningssystem inbegriper genomförande av åtgärder inom åtgärdsprogrammen för miljö kvalitetsmålen

Under år 2009 genomförde Länsstyrelsen ett projekt finansierat av miljömålsrådet med syftet att utveckla arbetet med åtgärdsprogram så att förankringen med berörda aktörer förbättras och så att samordningen med de nationella strategierna förbättras. Inom projektet genomfördes en workshop i Stockholm där i stort sett alla länsstyrelser deltog samt Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Boverket.

Länsstyrelsen har varit fortsatt aktiv med att utveckla det regionala uppföljningssystemet av miljömålen. Under 2009 har Länsstyrelsen lett ett arbete med att använda fåglar som indikatorer på effekter av klimatförändringar samt föreslagit indikatorer för att följa upp påverkan på våtmarker.

Genom satsningen med bidrag till kommunal naturvård (LONA) har Länsstyrelsen beslutat om medel till kommunerna för ett flertal åtgärder som förbättrar möjligheterna till att uppnå miljömålen. I ett par fall har miljömålsprojekt riktade till särskilda målgrupper drivits. Ett särskilt projekt om att informera döva om miljömålsarbetet har genomförts. Projektet resulterade i en film där miljömålen presenteras på teckenspråk. En särskild informationsatsning om strålning på skolgårdar har lett till betydande uppmärksamhet dels genom omfattande spridning av en informationsfolder, dels via media.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala utvecklingsarbetet och med arbetet för energiomställning.

I arbetet med att ta fram ett åtgärdsprogram för miljökvalitetsmålen har Länsstyrelsen samverkat med näringslivet och flera åtgärder i programmen handlar om insatser som bidrar till regional utveckling och energiomställning. Inom området kulturturism samverkar Länsstyrelsen med Smålands turism, Jönköpings läns Landsting, Regionförbundet i Jönköpings län och Jönköpings länsmuseum.

Kulturreseptatet Åsens by, Projekt Kulturarv Marieholm och Åminne bruk är kulturarvsprojekt som anknyter till länets regionala tillväxtprogram. Projekten samfinansieras med kommunala medel och omfattande ideella arbetsinsatser. Långsiktigheten är tydliga uttryck för kommunernas syn på projektens betydelse. Projekt Kulturarv Marieholm har även samfinansierats med statliga naturvårdsmedel, medel från Regionförbundet och Sparbanksstiftelsen Alfa samt med medel från landsbygdsprogrammet och statliga regionala utvecklingsmedel.

Länsstyrelsen har under året varit aktiv i arbetet med att driva samförvaltning av fisket i Vättern inom ramen för Vätternvårdsförbundet. I arbetet medverkar samtliga berörda kategorier fiskande och myndigheter. Under året har en förvaltnings- och utvecklingsplan för fisk och fiske i sjön färdigställts där avvägningar och åtgärdsförslag för regionala utvecklingsmöjligheter och biologiskt långsiktigt hållbar förvaltning av resurserna innefattas. Under året har Länsstyrelsen också medverkat till en ny satsning på att skapa besöksmål som lyfter fram natur- kultur och fiskevärdena i Vätterns tillflöden. Besöksmål har invigts inom Jönköpings, Habo och Hjo kommuner.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att samordningen mellan miljömålsarbete, tillsynsarbete och miljöövervakning utvecklas, samt påbörja arbete med regionala landskapsstrategier med utgångspunkt i Naturvårdsverkets vägledning.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljötillsynsarbete och miljöövervakning

Information och samordning av frågor som berör Länsstyrelsens arbete gällande miljömål – miljötillsyn och miljöövervakning, fortsätter som tidigare. Det innebär att representanter för sakområdena miljöskydd, företnade områden, samhällsbyggnad, kulturmiljö, naturtillsyn, vattenförvaltning, hotade arter, områdesskydd, lantbruksrådgivning, miljöövervakning, miljömål och miljöledning träffas regelbundet för dialog och samverkan i olika frågor. Vid behov bildas särskilda arbetsgrupper eller projekt för att möjliggöra en mera ingående samordning.

Som exempel kan nämnas att den regionala energi- och klimatstrategin har utarbetats i bred förankring mellan olika sakområden och inom vattenförvaltningen finns en utökad beredningsgrupp. Länsstyrelsens åtgärdsprogram inom miljömålsarbetet tas fram av olika arbetsgrupper som ordnar workshops för att förankra förslagen till åtgärder inom Länsstyrelsens organisation innan dessa skickas på externremiss. Även tillsynsplanen och tillsynsvägledningsplanen enligt miljöbalken tas fram gemensamt av två för ändamålet utsedda arbetsgrupper inom Länsstyrelsen.

Miljöövervakningens data och vattenförvaltningens statusbedömning används för prioritering av tillsynsarbetet och för att göra recipientbedömningar i tillstånds- och tillsynsärenden.

Arbetet med att ta fram vattenförekomstvisa informationsblad har påbörjats under året. Infobladen beskriver naturvärden och status i vattenförekomsterna men tar även upp lämpliga åtgärder som behöver genomföras. Infobladen utgör viktigt underlag för tillsynsarbetet men fungerar även som lättillgänglig information om sjöar och vattendrag till kommuner och markägare. Målsättningen är att under 2010 ha klart merparten av de ytvattenförekomster som finns i länet samt att dessa ska vara tillgängliga via databasen VISS. En samverkan med övriga län har påbörjats för att få motsvarande information för övriga landet via VISS.

I arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter och miljöövervakning har en kunskap om förekomst av hotade arter och värdefulla biotoper byggts upp, vilket har inneburit såväl ett bättre beslutsunderlag som ökad kompetens bland handläggarna. Kvaliteten i tillsynen avseende bevarande av biologisk mångfald har därför förbättrats.

Framtagandet av regionala landskapsplaner fortskrider i Östra Vätterbranterna genom arbetet med biosfärsområdesutpekande. Ett utkast till länstäckande strategi för odlingslandskapet har också tagits fram. I arbetet med dessa landskapsplaner identifieras flera möjliga åtgärder för att uppnå miljömålen, vilka läggs in i de regionala åtgärdsprogrammen för miljömålsarbetet.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala utvecklingsarbetet, regionala landskapsstrategier och med arbetet för energiomställning,

Under åren 2009 har Länsstyrelsen genomfört följande tillsyns- och informationsprojekt med anknytning till länets miljömålsarbete:

- energikartläggning inom industrin,
- energikartläggning inom handeln,
- energikartläggning inom bygg- och fastighetsbranschen,
- dialogseminarium om utbyggnad av allmänna verksamhetsområden för vatten och avlopp,
- MIFO fas 1-undersökning av pågående miljöfarlig verksamhet (ytbehandling, gjuteri, verkstadsindustri med tri m.m.)
- slutbesiktning av 20-tal äldre avslutade täkter

Se även redovisning av uppdrag 45 gällande tillsyn kulturmiljö.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäring förluster, bevarande av biologisk mångfald och för utveckling av ekologisk produktion.

Arbetet med att minska riskerna med bekämpningsmedel, minska växtnäring förlusterna, bevara den biologiska mångfalden och utveckla den ekologiska produktionen bedrivs till största delen som kompetensutvecklingsprojekt inom landsbygdsprogrammet.

Kompetensutvecklingen sker i form av kurser, studieresor, fält/gårdsvandringar, enskild rådgivning och informationsmaterial. För riskminskning vid användning av bekämpningsmedel spelar också de obligatoriska behörighetskurserna stor roll.

Under 2009 har drygt 2 miljoner av landsbygdsprogrammets medel för kompetensutveckling använts till de ovan uppräknade områdena. Därav har ca 45 procent gått till biologisk mångfald, 30 procent till växtnäring området och 25 procent till ekologisk produktion. Uppskattningsvis har under året 200 lantbrukare och odlare fått enskild rådgivning och 500 har deltagit i kurs, studieresa eller fält/gårdsvandring.

49. Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla naturområden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Arbetet med skydd av värdefulla naturområden har fortsatt hög prioritet. Störst fokus ligger på skydd av värdefulla skogsmiljöer, men även skydd av nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vattenmiljöer samt skydd av våtmarker inom myrskyddsplanen har fått stort utrymme. Avtal om inträngsersättning och köp har under 2009 träffats inom åtta objekt och omfattar en totalareal om 86 hektar samt en fallrätt inom ett vattendrag. Ersättningarna till markägarna för de tecknade inträngsavtalen och köpavtalen uppgick till 6,9 miljoner kronor.

Under år 2009 har fyra nya naturreservat bildats och ett befintligt naturreservat har utökats. Arealen mark som skyddats under 2009 uppgår till 2210 ha, varav 333 ha utgör produktiv skogsmark som undantagits från skogsbruk. Ett objekt i myrskyddsplanen har blivit naturreservat under året, Anderstorp Stormosse. För närvarande pågår markägarkontakter och förhandlingar i ett 40-tal områden.

Inom arbetet med att bevara hotade arter utanför skyddade områden är åtgärdsprogram för hotade arter det primära instrumentet. Under 2009 har arbetet bland annat lett till avtal om bevarandeåtgärder för ca 200 skyddsvärda träd och anläggande av åtta småvatten för större vattensalamander samt restaurering av fem rikkärr. Kunskapsunderlaget för hotade arter har fortsatt att stärkas via inventeringar och ett arbete med att välja ut särskilt värdefulla landskap för biologisk mångfald ingår i arbetet med landskapsplaner. Utöver markägare har andra aktörer engagerats i bevarandet av hotade arter. Täckföretag, kraftbolag, ideella föreningar och försvarsmakten har under året efter dialog med Länsstyrelsen genomfört åtgärder för att bevara till exempel sandödlor, mosippa och utter.

Kvalitetssäkring av naturtypindelning och artutpekande i skyddade områden, främst Natura 2000, har fortsatt och inrapporteringen till Naturvårdsverket av områden som är kvalitetssäkrade har påbörjats. Arbetet med att utveckla och testa metoder för att följa upp att skyddade områden behåller de kvaliteter de en gång skyddats för har fortsatt, med störst fokus på uppföljning av däggdjur och fåglar.

Under 2009 godkändes LIFE-projektet Ad(d)mire vilket Länsstyrelsen kommer att arbeta med under de kommande sex åren. Projektet är ett samarbete med ett antal andra länsstyrelser och syftar till att restaurera torvtäktområden inom tre skyddade områden.

Länsstyrelsen har under året genomfört uppdraget om viss förvaltning av Naturvårdsverkets fastigheter. Uppdraget omfattar bland annat jaktarrenden och kontakter med Lantmäteriet.

Förvaltningen av skyddade områden finansieras till stor del via anslag från Naturvårdsverket. Under året har ekonomin varit i balans även om läget försämrades kraftigt och arbetet försvarades i och med Naturvårdsverkets oplanerade återtagande av medel under juni månad.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden

Östra Vätterbranterna (ÖVB) är ett fortsatt flaggskepp i arbetet med ökad lokal delaktighet. ÖVB är sedan november 2008 ett biosfärskandidatområde och under år 2009 har organisation, verksamhetsplan och budget tagits fram. Det stora arbetet med att ta fram ansökan pågår, och i samband med det läggs mycket tid på samverkan kring avgränsning av området och zoneringsplaneringen inom området. Inrättandet av ett biosfärsområde skulle utgöra en permanent samverkansform för det fortsatta arbetet med bland annat naturvård och landsbygdsutveckling.

Dialogen med medborgarna har stärkts genom ett fortsatt arbete med guidningsverksamhet. Särskild uppmärksamhet har riktats mot Rödingens dag vilken lockade 5000 besökare 2009. Länsstyrelsen har löpande medverkat i regional radio och informerat i naturfrågor.

Länets skyddade områden har, utifrån erhållna medel, skötts på bästa sätt enligt gällande beslut, skötselplaner, bevarandeplaner och Naturvårdsverkets handböcker. Speciell vikt har lagts vid skötsel av odlingslandskapet samt åtgärder för att förhindra spridning av granbarkborrar. För det sistnämnda har inventeringar och i vissa fall åtgärder genomförts i samtliga skyddade områden som innehåller barrskog. Åtgärderna har varit framgångsrika men läget är fortsatt allvarligt för främst Skillingarydsfältet och Marieholmsskogen. En kontinuerlig dialog med berörda markägare är nödvändig för att skapa förståelse för situationen och när åtgärder kan genomföras. En dialog som i vissa fall är mycket svår att föra.

Inom Store Mosse nationalpark har ytterligare en vandringsled färdigställt och invigts av Landshövdingen på Nationalparkernas dag. Förvaltningen för parken har förstärkts med ytterligare en förvaltare. Antalet besök till Naturum Store Mosse har ökat jämfört med 2008 och uppgick under 2009 till 41 000. Den allmänna bilden är att naturum Store Mosse är ett uppskattat besöksmål.

Fortlöpande underhåll och nybyggnation av friluftsanordningar (leder, bord och bänkar, vägvisning och liknande) har skett enligt gällande skötselplaner i den utsträckning som tilldelade medel har medgivit. Vissa åtgärder för ökad tillgänglighet för funktionshindrade har gjorts även om arbetet i sin helhet har fortskridit långsammare än planerat. Vad gäller information om skyddade områden har prioritet getts åt informationstavlor där bland annat föreskrifter är beskrivna. Vidare har information getts till besökare genom Länsstyrelsens webbplats och ett antal guidningar. Naturens år 2009 har firats genom ett flertal arrangemang, nämnas kan nyårsfirande 2008/2009 vid naturum Store Mosse samt invigning av länets 100:e naturreservat, Ingaryd.

Lokal delaktighet och förankring har stärkts bland annat genom utveckling av de skötselråd som finns för fem olika områden. Möten hålls regelbundet med representanter för kommuner, ideella föreningar och andra lokala intressenter. Vidare försöker Länsstyrelsen, inom ramen för gällande regelverk för upphandling, att använda lokala brukare och entreprenörer för skötseluppdrag. Det stärker ytterligare den lokala delaktigheten i naturreservatsförvaltningen.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

Under år 2009 har Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län utgjort grund för prioriteringar i skogsreservatsarbetet. Uppdatering och kvalitetsförbättringar sker kontinuerligt av underlaget till strategin. Av de fyra beslutade skogsreservaten under 2009 ligger samtliga inom de högsta värdeklasserna (1 respektive 2). Avstämning sker regelbundet med Skogsstyrelsen och deras arbete med biotopskydd och naturvårdsavtal.

50. Länsstyrelserna ska senast den 31 december 2011 ha genomfört arbetet med kompetenshöjande åtgärder för länsstyrelsernas hantering av rovdjursfrågor beträffande varg, järv, björn, lo och kungsörn. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som genomförts.

Rovdjursansvarig på Länsstyrelsen har genomgått tre dagars utbildning i den nya rovdjursförvaltningen samt en utbildning i dialog för naturvården. Även Länsstyrelsens fältpersonal har genomgått en kortare utbildning i den nya förvaltningen. I samband med att länets rovdjursgrupp och viltvårdsnämnd har lagts ned har berörda personer noga informerats om den nya viltförvaltningen. Länsstyrelsen har också engagerat cirka 70 personer ideellt i inventeringsverksamheten vilket, förutom bättre inventeringsunderlag, också förväntas öka kompetensen hos ideella organisationer och den intresserade allmänheten.

51. Länsstyrelserna ska senast den 31 december 2014 ha avslutat översynen av det utvidgade strandskyddet inom respektive län. Länsstyrelserna ska redovisa sitt arbete med översynen.

I Jönköpings län finns förordanden om utvidgat strandskydd för cirka 40 sjöar i länet. Länsstyrelsen kommer under början av år 2010 att ta fram en projektplan för översyn av de utvidgade strandskyddsförordnandena och vid behov fatta nya beslut om utvidgning. Inför planering av arbetet har länets kommuner beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på vilka utvidgade strandskyddsområden inom kommunen som man anser vara mest prioriterade att se över. Redovisningen ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 31 januari 2010. Utifrån kommunernas synpunkter kan Länsstyrelsen gå vidare med prioriteringen av objekten.

52. För de kommuner där det fastställts eller tagits fram förslag till åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet ska den berörda länsstyrelsen redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts. Det länsstyrelser och kommuner som omfattas är:

- Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms kommun,
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs kommun,
- Länsstyrelsen i Skåne län samt Malmö och Helsingborgs kommuner,
- Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun,
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Uppsala kommun, samt
- Länsstyrelsen i Östergötlands län och Norrköpings kommun.

Även i Jönköpings kommun kommer åtgärdsprogram att behöva utarbetas. Jönköpings kommun har beviljats förlängd tid för redovisning av förslag till åtgärdsprogram till den 1 juli 2010. Länsstyrelsen avvaktar med redovisning i frågan till dess åtgärdsprogrammet har fastställts, vilket ska ske senast den 31 december 2010.

Sakområde Lantbruk och landsbygd

Verksamheten inom sakområdet är i huvudsak inriktad på:

- Handläggning och kontroll av SAM-ansökningar
- Genomförande av Landsbygdsprogrammet 2007-2013.

Avdelningens verksamhetsplanering är inriktad på att handläggning och kontroll av lantbrukares SAM-ansökningar ska ske på ett sådant sätt att utbetalningarna kan genomföras under verksamhetsåret. För 2009 innebar den riksomfattande blockinventeringen som genomfördes i Jordbruksverkets regi samt införandet av nya betesmarksdefinitioner ett merarbete inom såväl handläggning som kontroll. En nationell målsättning var att 90 procent av gårdsstödet skulle betalas ut i december 2009. I Jönköpings län erhöll drygt 93 procent av alla lantbrukare Gårdsstödet i december 2009.

Inom Landsbygdsprogrammet har ett omfattande arbete lagts ner på att revidera och uppdatera Genomförandestrategin för länet. EU har pekat ut fem stora utmaningar för den gemensamma jordbrukspolitiken. Genom Landsbygdsprogrammet har dessa konkretiserats till Klimatinsatser, Förnybar energi, Förbättrad vattenkvalité, Bevara den biologiska mångfalden samt Omstrukturering av mjölksektorn. Ytterligare två svenska utmaningar har lagts till i form av Sverige – Det nya matlandet samt Bredband. Revideringen av Genomförandestrategin förankrades vid det årliga Partnerskapsmötet i oktober månad.

Insatser har skett i form av resursförstärkningar på handläggningssidan för att minska handläggningstiderna avseende företagsstöd och projektstöd. Förstärkningarna har gett resultat redan 2009 men kommer framförallt att märkas under 2010. LEADER-verksamheten har under året vidareutvecklats och ytterligare funnit sina former. Elva av länets 13 kommuner tillhör ett LEADER-område.

63 a. Länsstyrelserna har för budgetåret 2009 tilldelats 98 miljoner kronor s.k. TA-medel (technical assistance) från landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna ska under 2009 öka effektiviteten i genomförandet av programmet. Särskild fokus ska ligga på att minska handläggningstiderna och arbete kopplat till den nya definitionen av stödberättigande betesmark. Länsstyrelserna ska redovisa följande:

- Kommentera de uppgifter om handläggningstider som Jordbruksverket tillhandahåller.
- Redovisa vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit för att minska handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar. I redovisningen ska ingå insatser riktade mot programmets målgrupp i syfte att förebygga fel och behov av kompletteringar till ansökningarna. Redovisningen ska avgränsas till programmets axel 1, 3 och 4 (Leader) samt Utvald Miljö (axel 2).

Handläggningstiderna för ärenden inom landsbygdsprogrammet har efter de inledande bekymren kunnat hanteras på ett mer tillfredsställande sätt. Ur den statistik som Jordbruksverket tillhandahåller via DAWA kan konstateras att handläggningstiderna för företagsstöden 2009 har sjunkit till en tredjedel av vad de var för 2007. Jämfört med 2008 innebär det en halvering av handläggningstiden. För projektstöden som är betydligt färre till antalet men ofta har en högre grad av komplexitet har handläggningstiden 2009 reducerats till en fjärdedel jämfört med 2007 och med 65 procent jämfört med 2008. Tendensen är

densamma för de övriga ärendegrupperna. När man tittar på samtliga ärenden oberoende av typ och område visar det sig att handläggningstiden 2009 i genomsnitt är 40 procent av tiden för 2007 och i stort sett hälften 2009 i förhållande till 2008.

Den i många fall alltfjämt avsevärda tiden från ansökan till beslut beror inte sällan på bristfälliga ansökningar, vilket resulterar i behov av korrespondens med sökanden för kompletteringar. Detta leder ofta till en avsevärd tidsutdräkt. Sökande har efterfrågat förenkling av ansökningshandlingar för att underlätta för ifyllandet av blanketten, vilket välkomnas då mer kompletta ansökningar minskar handläggningstiden. För att försöka råda bot på långa kompletteringstider har strikta tidsfrister för kompletteringar börjat tillämpas. Ett särskilt styrdokument har tagits fram som vägledning för hantering av antalet kompletteringar och kompletteringstid. Antalet besök hos sökande har ökat under det senaste året i syfte att förbättra dialogen mellan Länsstyrelsen och sökanden. Muntlig kommunikation, per telefon eller vid besök endera hos den sökande eller på Länsstyrelsen, har visat sig bidra till en kortare handläggningstid.

Vid beslut om stöd inom Leader håller LAG informationsmöten med stödmottagaren där man går igenom vilka regler som gäller och hur projektet ska genomföras. Vid ansökan om utbetalning inom Leader rekommenderas sökanden att först lämna ansökan om utbetalning till leaderkontoret för genomläsning och kontroll. Dessa metoder har fungerat bra för de två leaderområden som administreras av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Länsstyrelsen har för 2009 förstärkt organisationen för hantering av LB-stöden med fyra personer som tidigare arbetat med strukturfondsprogram inom Mål 2, (dock inte fyra heltidstjänster). Dessa har engagerats för att ta hand om det ökande antalet ärenden från två av länets Leaderområden samt för att hjälpa till med ansökningar om utbetalning av stöd. Ytterligare förstärkning motsvarande ca fyra personmånader har gjorts för att handlägga ansökningar om stöd.

För att i möjligaste mån redan från början få in så korrekta ansökningar som möjligt rekommenderas de sökande, som Länsstyrelsen får kontakt med före ansökningstillfället, så gott som alltid att ta hjälp av konsult. De ansökningar som kommer via konsult är generellt sett av högre kvalitet och har därmed också avsevärt kortare handläggningstid. Bra och tydlig information till de sökande såväl vid ansökan om stöd som vid ansökan om utbetalning av stöd är av stor betydelse för att korta handläggningstiderna.

För att förebygga fel lämnas upplysning i Länsstyrelsens informationsskrift Förvetet. Här välkomnas bland annat sökanden att ta en tidig kontakt med Länsstyrelsen samtidigt som de får inspiration och information om tidigare genomförda projekt och investeringar.

Länsstyrelsen strävar efter att, gärna innan ansökan inkommit, sökanden skall vara förberedd på kraven som ställs på en affärsplan. Många sökande upplever affärsplanen och dess ekonomiska budget som en svårighet. Länsstyrelsen har utarbetat två enkla mallar, en för projektstöd och en för företagsstöd, med tydliga frågor för att sökanden bättre ska kunna beskriva sin affärs- och projektidé. Mallen är framtagen i syfte att förebygga fel och behov av kompletteringar. Genom ett förenklat frågeformulär ges sökanden möjlighet att på ett tidigt stadium tänka igenom de grundläggande frågorna som är stommen i affärsplanen och förberedas inför affärsplanen som ska skickas in i samband med ansökan.

Länsstyrelserna ska redovisa

- vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit under 2009 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2009.

I Jönköpings län är det främst åtgärderna 123 förädlingsstöd, 124 samarbete om utveckling av nya produkter, nya processer och ny teknik, samt i viss mån 125 infrastruktur i jord och skog som har låg anslutning i Axel 1. För åtgärden 123 är förmodligen en av anledningarna att det av tradition inte har varit så hög grad av småskalig förädling i länet. För åtgärd 124 har problemet bland annat varit att stödvillkoren gjort det mindre intressant för möjliga projektägare att söka stödet. Enskilda lantbrukare har haft dålig kunskap om möjligheterna. Stödet till infrastrukturåtgärder har till 95 procent gått till vägförbättringar för enskilda vägar. Förbättringarna kan genomföras till begränsade kostnader, därav det mätliga utnyttjandet av medel till åtgärden.

Utvald miljö i axel 2 har en rimlig anslutning. Större delen av de medel som beviljats har gått till anläggande av våtmarker. Informationsinsatser i anslutning till färdigställda våtmarker har rönt stort intresse och kan förväntas leda till ökad anslutning till åtgärden.

Inom axel 3 är det åtgärderna 321 grundläggande tjänster, 323 natur och kulturarv samt i viss mån 311 diversifiering som har en lägre anslutningsgrad.

För att uppmärksamma dessa mindre utnyttjade åtgärder har ett antal aktiva informationsinsatser genomförts. Bland annat har Länsstyrelsen deltagit på Hushållningssällskapets sommarmöte och O-ringen i Eksjö. Till dessa tillfällen har speciellt material tagits fram. Dessutom har en inspirationsdag anordnats i samarbete med Leader mitt i Småland för att inspirera och informera om möjligheterna på landsbygden. Länsstyrelsen har även samarbetat med Skogsstyrelsen vid ett antal informationskvällar runt om i länet för att informera om skogsföretagens möjligheter i landsbygdsprogrammet. Under året har ett antal artiklar om de lågt utnyttjade åtgärderna publicerats i Förvetet, bland annat en artikelserie om närproducerat.

Länsstyrelsens partnerskap för Landsbygdsprogrammet och framförallt vår externa referensgrupp har särskilt uppmanats att hjälpa till med marknadsföringen av programmets möjligheter. Detta skall förhoppningsvis ge ökad kännedom om programmets potential och i slutändan en bättre anslutning till programmet.

Länsstyrelserna ska redovisa

- hur länsstyrelsen arbetat för att förenkla och effektivisera arbetet med landsbygdsprogrammet, både för programmets målgrupp och för myndigheter. I redovisningen ska ingå hur länsstyrelsen arbetat för att utveckla samsamarbetsformer med andra länsstyrelser t.ex. avseende Leader (axel 4) och hantering av ansökningar vars verksamhet omfattar delar av andra län. I redovisningen ska ingå hur länsstyrelsen har samarbetat med de s.k. LAG-grupperna för att förenkla och effektivisera arbetet med Leader (axel 4).

Sedan Landsbygdsprogrammets införande 2007 har ett kontinuerligt arbete bedrivits i syfte att förenkla och effektivisera. En viktig del i detta är det samarbete som praktiseras mellan handläggarna på länsstyrelserna i regionen Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar

samt i detta sammanhang även Blekinge och Skåne län. Regelbundna telefonmöten och även träffar handläggarna emellan leder till en utveckling mot allt bättre rutiner och effektivare arbete.

För att skapa goda kontakter med möjlighet att ta upp frågor och problemställningar har båda leaderkontoren besökts efter att områdena formellt godkänts. Uppföljande besök på kontoret har gjorts hos Leader Västra Småland. Träff med verksamhetsledarna och respektive LAG-ordförande har genomförts. Detta uppskattades av alla parter och avsikten är att fortsätta med dessa träffar. Utöver de formella träffarna tas löpande kontakter angående ärenden.

Länsstyrelserna ska redovisa

- hur länsstyrelsen i programmets genomförande beaktat möjligheten att utnyttja programmet för att motverka de negativa effekterna av konjunkturnedgången.

Länsstyrelsen har i olika sammanhang spridit information om stödmöjligheter i Landsbygdsprogrammet, men också om andra stödformer som Länsstyrelsen förfogar över. Länsstyrelsen har dock inte specifikt utnyttjat programmet vid tillfällen då konjunkturnedgången har diskuterats.

Länsstyrelserna ska redovisa

- hur länsstyrelsen arbetat för att dels höja kvaliteten i åtagandeplaner vid revidering av dessa som en följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slätterängar, dels säkerställa en korrekt klassificering av markerna.

Åtagandeplaner för miljöersättningarna för betesmarker och slätterängar har upprättats för drygt 3000 jordbrukare i länet sedan 2007 varav ca 1700 omfattar marker med särskilda värden. Under 2009 inkom drygt 900 ansökningar om nytt eller utökat åtagande inom den stödformen, av vilka nära 500 ansökningar avsåg ersättning för särskilda värden. Av dessa har ca 60 procent hunnit utredas i detalj medan resterande åtagandeplaner kommer att färdigställas under våren 2010

Länsstyrelserna ska redovisa

- antalet åtagandeplaner inom miljöersättningarna som har upprättats respektive reviderats under 2009 samt en uppskattning av hur många av dessa som har upprättats respektive reviderats till följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slätterängar.

Under 2009 har ett stort antal frivilliga rättelser inkommit med begäran om revideringar av arealuppgifter i gällande åtagandeplaner. Det berör ungefär en fjärdedel av samtliga åtagandeplaner. De ändrade definitionerna av ersättningsberättigande marker åberopas. Det är sannolikt också motivet för en betydande del av årets ansökningar om ersättning för särskilda värden för marker som tidigare fått ersättning för allmänna värden.

Länsstyrelserna ska redovisa

- omfattningen av de arealer betesmarker respektive slätterängar som har erhållit en annan klassificering än tidigare eller som har tagits bort, i samband med upprättande eller revideringar av åtagandeplaner inom miljöersättningarna under 2009.

För många åtagandeplaner som upprättades 2007 baserades arealuppgifterna och skötselvillkoren på data från tidigare upprättade åtgärdsplaner under förra programperioden vilket påverkat kvaliteten. Denna omständighet sammantaget med de nya definitionerna av ersättningsberättigande marker gör fältbesök allt mer nödvändiga i det fortsatta kvalitetsarbetet. Satsning på fortbildning av berörd fältpersonal är en framgångsfaktor för kvalitetsarbetet.

Sakområde Fiske

67. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007-2013.

Länsstyrelsen har medverkat både genom eget arbete och genom offentlig medfinansiering till att Vättern utsetts till ett fiskeområde inom strukturstödsprogram EFF axel 4. Länsstyrelsen har även deltagit i undersökningar av fiskbestånden i Vättern finansierade av fiskets strukturfondsmedel FFU. Länsstyrelsen har vidare medverkat till att ett utvecklingsprojekt avseende turistfisket i länet har beviljas medel inom Leader under året.

68. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Länsstyrelsen har medverkat till att omprövningsansökningar av befintliga vattendomar lämnats in avseende två restaureringsobjekt i Habo kommun. Vidare har Länsstyrelsen under året sammanställt de synpunkter som inkommit från kommuner och fiskevårdsområdesföreningar gällande regleringar i länet. Interna möten har hållits för att påbörja diskussionen om vilka regleringar som ska prioriteras. Eftersom omprövningsarbetet lämpligen drar nytta av det arbete som bedrivs inom vattenförvaltningen och de åtgärdsprogram som har tagits fram under 2009 har prioriteringen av omprövningsobjekten inte slutförts.

Länsstyrelsen har även aktivt deltagit vid framtagandet av det länsstyrelsegemensamma svaret på uppdrag 69 i regleringsbrevet avseende fisketillsyn.

Sakområde Social omvårdnad

Arbetet under året har i stort sett genomförts enligt upprättad arbetsplan där de särskilda regeringsuppdragen har haft en framskjuten plats. Ett antal förberedande aktiviteter inför överflyttningen av den sociala tillsynen och tillståndsgivningen till Socialstyrelsen har genomförts. De viktigaste prioriteringarna och insatserna under året har avsett de fyra regeringsuppdragen; den förstärkta tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården, av socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, av kommunernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning samt av missbruks- och beroendevården har prioriterats. Tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården redovisas nedan och övriga uppdrag redovisas i särskilda rapporter i enlighet med regeringsbesluten. Utöver de särskilda regeringsuppdragen har Länsstyrelsen gjort följande prioriteringar, huvudsakligen inom äldreområdet:

INFORMATIONSSINSATSER OM STÖD TILL ANHÖRIGA.

Under året har Länsstyrelsen har anordnat en träff för projektledare/projektsamordnare, anhörigkonsulenter och motsvarande som arbetar med utveckling av anhörigstöd. Vidare har Länsstyrelsen - som ett led i det gemensamma arbetet med att förstärka ett varaktigt stöd till närstående som hjälper och vårdar äldre personer, personer med funktionsnedsättning eller långvarigt sjuka personer - bjudit in anhörigsamordnare, biståndshandläggare och enhets-/områdeschefer inom äldreområdet och funktionshindersområdet till en föreläsning om etik, människosyn och bemötande av varandra och närstående samt reflektionen över våra beteenden och beslut. Vårdpersonalen i länets kommuner har vid 13 tillfällen erbjudits en halvdagsutbildning på samma tema, sammanlagt deltog 923 personer. Länsstyrelsen har även hållit ett informationsmöte för politiker och ansvariga tjänstemän i socialtjänstens samtliga verksamheter. Vid mötet presenterade en utredare hos Socialstyrelsen den nya bestämmelsen i socialtjänstlagen rörande anhörigstöd samt dess förarbeten.

Arbetet har inneburit att ett stort antal personer; politiker, chefer och vårdpersonal fått kunskaper dels om den ändrade lagstiftningen, dels om möte med anhöriga. Målsättningen med arbetet var att anhöriga som vårdar närstående ska få det stöd de har rätt till och ett gott bemötande. Resultatet av arbetet med anhörigstödet bör kunna utläsas vid eventuell framtida tillsyn av kommunernas stöd till anhöriga.

OANMÄLD TILLSYN I BOENDEN UNDER SEMESTERPERIODEN

Länsstyrelsen genomförde under sommaren oanmäld tillsyn i olika typer av boenden enligt både socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade; två enskilda verksamheter och 14 offentliga i fyra kommuner. Syftet med tillsynen var att få kunskaper avseende bemanning, personalens utbildning/kompetens och deras kännedom om Lex Sarah. De aktuella boendena besöktes varvid granskning gjordes utifrån en checklista, personalen fick besvara frågor i en enkät.

Den oanmälda tillsynen under semesterperioden visade på ett antal brister i såväl enskild som offentlig verksamhet. Genomgående konstaterades brister i kunskaperna om Lex Sarah, andra brister som uppmärksammades var avsaknad av nattbemanning i en gruppboende och otillåten begränsning i ett par boenden. En kommun har inkommit med redovisning till Länsstyrelsen där det framgår att kommunen vidtagit sådana åtgärder att de påtalade bristerna rörande kunskaperna om Lex Sarah och i nattbemanningen avhjälpes. Övriga granskade kommuner och enskilda verksamheter ska under år 2010 redovisa till Socialstyrelsen vilka åtgärder som vidtagits för att rätta till de aktuella bristerna.

VERKSAMHETSCHEFER INOM SÄRSKILT BOENDE

Tillsammans med Länsstyrelsen i Östergötlands län har Länsstyrelsen genomfört en kartläggning av ansvarsområdena för chefer med verksamhetsansvar för särskilt boende i både kommunal och enskild verksamhet. Kartläggningen genomfördes i form av en enkätundersökning med syfte att belysa chefens uppdrag, kompetens, verksamhetsansvar samt kontakter med brukare och omvårdnadspersonal i det dagliga omsorgsarbetet.

Kartläggningen redovisas i en rapport "Jag räcker inte till" och visar bland annat på täta chefsbyten på de särskilda boendena. Det är inte ovanligt att en chef har betydligt fler än 50 direkt underställd personal och det förekommer att antalet överstiger 100.

Arbetsuppgifterna som man lägger ned mest tid på är budget/ekonomi, personalfrågor och administration. En majoritet uppger att de inte utövar arbetsledning i det dagliga omsorgsarbetet. Rapporten avslutades med länsstyrelsernas kommentarer till det som framkommit i kartläggningen. Kartläggningen gav en god bild av verksamhetschefernas situation och utgör ett bra underlag för fortsatt tillsyn av verksamheten vid äldreboenden. Något resultat av kartläggningen går inte ännu att avläsa.

71. Länsstyrelserna ska redovisa

- i vilken omfattning tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso- och sjukvården under året.

Regeringsuppdraget att öka antalet tillsynsinsatser samt att utveckla tillsynen av missbruks- och beroendevården har planerats och genomförs delvis i samverkan med Socialstyrelsen. I styrgruppen för uppdraget ingår representanter för länsstyrelserna och Socialstyrelsen.

Tillsammans med Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet har en tillsyn i form av ett pilotprojekt genomförts i ett äldreboende rörande äldres psykiska ohälsa. Syftet med tillsynen var att få kännedom om vilka mål den granskade verksamheten har fastställt för hur äldres psykiska ohälsa ska uppmärksammas. Tillsynen genomfördes i form av aktgranskning och intervjuer med personal, god man, och närstående. Vid tillsynen granskades bland annat om relevanta bedömningar görs vad gäller den enskildes behov av olika insatser, arbetssätt och insatsernas innehåll och utformning utifrån behoven samt den enskildes inflytande över utformningen av insatserna.

Inom äldreområdet i övrigt har tillsyn i ett äldreboende genomförts tillsammans med Socialstyrelsen.

Regeringsuppdraget om tillsyn av kommunernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning har planerats och genomförs delvis tillsammans med Socialstyrelsen. I styrgruppen för uppdraget ingår representanter för länsstyrelserna och Socialstyrelsen, samma personer som i uppdraget rörande missbruks- och beroendevården.

Länsstyrelserna ska redovisa

- insatser som genomförts för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet, t.ex. framtagande av bedömningskriterier.

Projektet Social Samverkan Sverige, som genomförts på uppdrag av länsråden, har slutförts. Projektets övergripande syfte var att åstadkomma en likvärdig tillsyn inom det sociala området. Genom projektet har det skapats en samsyn kring begrepp och definitioner, standardisering kring metoder och dokument samt ett gemensamt kvalitetssystem för tillsynsverksamheten.

Elva personer som arbetar med social tillsyn har deltagit i en tillsynsutbildning under två dagar i regi av Social Samverkan Sverige.

Länsstyrelserna och Socialstyrelsen har tillsammans under året reviderat nationella bedömningskriterier för tillsyn av HVB för barn och unga samt familj och för tillsyn av kommunernas arbete för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Myndighetsgemensamma bedömningskriterier har tagits fram för tillsyn av samverkan vid

utskrivning från slutet vård. Arbetet med bedömningskriterier har redovisats i rapporten "Nationella bedömningskriterier, Erfarenheter och utvecklingsfrågor".

Den förstärkta tillsynen av socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld har genomförts i form av ett länsstyrelsegemensamt projekt som nu har avslutats. I denna nationella tillsyn har framtagna bedömningskriterier använts.

Regeringsuppdraget att öka antalet tillsynsinsatser samt att utveckla tillsynen av missbruks- och beroendevården genomförs som ett länsstyrelsegemensamt projekt vilket skapar likvärdighet över landet. Detsamma gäller för uppdraget att förstärka tillsynen av insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning.

72. Länsstyrelserna ska i den ordinarie tillsynsverksamheten uppmärksamma hur kommunerna efterlever socialtjänstlagens olika bestämmelser om samverkan med organisationer och/eller föreningar och redovisa gjorda insatser och iakttagelser.

Länsstyrelsen har under året inbjudit till två möten med företrädare för länets pensionärsorganisationer för överläggning om kommunernas äldreomsorg. Vissa av representanterna ingår i de lokala pensionärsråden och deltar i deras möten där de ges möjlighet att framföra sina synpunkter. Vid mötena brukar Länsstyrelsens tillsynsrapporter tas upp till diskussion med kommunerna.

I Länsgruppen för Kvinnofrid som bildades 1998 samverkar kommunerna i länet förutom med berörda myndigheter även med brottsofferjourerna och kvinnojourerna. Samverkan sker framförallt kring kompetensutveckling inom kvinnofridsområdet. Den förstärkta tillsynen av socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld visade att samtliga kommuner i länet samverkar med kvinnojourerna. Om det inte finns kvinnojour i den egna kommunen samverkar man med jourer i andra kommuner.

Länsstyrelsen har i sex kommuner granskat 14 öppenvårdsverksamheter för personer med missbruksproblem. Samtliga granskade verksamheter samverkar med frivilligorganisationer och föreningar kring personer med missbruksproblem. Samverkan sker med bland annat brukarorganisationer, kyrkor och samfund.

En förstärkt tillsyn av kommunernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning har genomförts i tre av länets kommuner. Tillsynen visade att kommunerna samverkar med organisationer och föreningar genom sina ledningsgrupper för personligt ombud. Detta gäller främst med brukarorganisationerna.

73. Länsstyrelserna ska redovisa vilka bestämningsfaktorer för hälsan inom folkhälsopolitiken som man anser som särskilt viktiga samt även ange inom vilka områden och på vilka beslutsunderlag man genomfört hälsokonsekvensbedömningar (HKB).

De bestämningsfaktorer för folkhälsan som Länsstyrelsen i Jönköpings län anser vara särskilt viktiga och arbetat med under 2009 är:

1. Arbetslösheten i länet genom särskild varselsamordning.
2. Alkohol, narkotika, tobak och dopningfrågor framförallt genom länsamordning och tillsyn enligt alkohol och tobakslagen.
3. Trafikfrågor i form av hastighetsöversyn och MKB till länstransportplanen och yttranden över Nationella planen för transportsystemet.
4. Den fysiska boendemiljön bland annat genom konferenser om luft, radon, rökfria miljöer och buller samt tillsyn över kommunernas miljö- och hälsoskyddsverksamhet.
5. Äldreomsorgsfrågor och övrig socialtjänst genom tillsyn samt råd och stöd.
6. Tillgänglighetsfrågor för funktionshindrade med åtgärder för att förbättra tillgängligheten vid byggnadsminnen, kyrkor, fornminnesområden och andra kulturmiljöer.
7. Miljöfrågor genom miljömålsarbetet samt miljöprovnings- och tillsynsverksamhet och tillsyn över förorenade områden.
8. Klimatfrågor genom ny regional klimatstrategi.
9. Jämställdhetsfrågor genom ny regional jämställdhetsstrategi.
10. Integrationsfrågor genom överenskommelser om mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande.
11. Naturfrågor genom till exempel naturreservatsbildning, fisketillsyn och viltförvaltning.
12. Livsmedelsfrågor genom tillsyn över kommunernas livsmedelskontroll.
13. Landsbygdsutvecklingsfrågor exempelvis genom stöd till kommersiell service såsom insatser för att bevara dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar för att upprätthålla servicen på landsbygden.

Inga hälsokonsekvensbedömningar genomförs på myndigheten.

75 a. Länsstyrelserna ska fortsätta att utveckla den förstärkta tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården. Länsstyrelserna ska särskilt följa upp brister och missförhållanden i tidigare bedrivna tillsyn och kontrollera vad som åtgärdats. Det gäller särskilt socialtjänstens arbete med att följa upp placeringar av barn i familjehem samt tillsynen av hem för vård eller boende (HVB) som tar emot barn och unga eller familjer. Uppdraget ska bedrivas i nära samarbete med Socialstyrelsen som ska överta uppdraget från och med den 1 januari 2010. Uppdraget finansieras via anslaget 6:2 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. utgiftsområde 9. Beviljade medel fördelas enligt bilaga 12 och rekvireras genom en skrivelse till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 september 2009. Medel som inte har förbrukats under 2009 för avsett ändamål ska återbetalas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 mars 2010. Redovisning av hur rekvirerade medel har använts ska rapporteras i årsredovisningen för 2009.

I samverkan med Socialstyrelsen har en person anställts för att arbeta med den förstärkta tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården. Finansieringen har skett med av regeringen anvisade medel, 495 000:-. Dessutom har ytterligare tre personer deltagit i denna tillsyn. Samtliga anvisade medel har förbrukats för genomförande av uppdraget. Under året har en konferens om barn och unga på HVB anordnats, där Länsstyrelsen redogjorde för den genomförda tillsynen på samtliga HVB för barn, unga och familj. Socialstyrelsen medverkade och föreläste om kvalitets- och ledningsfrågor, läkemedelshandling, dokumentation och samverkan. Andra ämnen som togs upp var barn med neuropsykiatriska funktionshinder på HVB och säkerheten för barn på HVB. Ett 70-tal personer från länets kommuner och HVB deltog.

Information har anordnats för länets kommuner om barnskyddsutredningens förslag om ny lag. Vid informationen deltog ett 50-tal personer.

Kartläggningar har gjorts av LVU-vården och familjehemsvården i länet. Länsstyrelsen har i sin granskning av kommunernas barn- och ungdomsvård funnit stora brister i familjehemsvården. För att hitta möjligheter till utveckling av vården anordnade Länsstyrelsen tillsammans med kommunernas utvecklingsledare och Luppen kunskapscentrum inspirationsdagar för arbetsledare med ansvar för familjehemsvård.

Uppföljning av brister och missförhållanden i tidigare tillsyn har under året genomförts vid sju HVB för barn, unga och familjer i länet. Den stora uppföljningssatsningen gjordes 2008 av 14 HVB och redovisades i årsredovisningen för det året. Årets uppföljande granskning visade genomgående att adekvata åtgärder vidtagits för att rätta till brister och missförhållanden. Dessutom har 15 årsberättelser rörande 17 HVB för barn, unga och familjer granskats. Årsberättelserna innehåller redogörelser för bland annat verksamhetens innehåll, genomförda och planerade förändringar samt vissa data om de enskilda klienterna som vistats på behandlingshemmet.

Tillsyn av familjehemsvården har genomförts i sex av länets kommuner. Vid tillsynen granskades organisation och ledning, personalens kompetens och kontinuitet. Personakter och familjehemsakter granskades med inriktning på familjehemsutredningar, vårdplaner och genomförandeplaner samt kommunernas uppföljning av vården. Dessutom intervjuades personal och familjehemsplacerade barn om de var positiva till detta. Granskningen visade genomgående på brister i genomförandeplaner, dokumentation och i utredningarna av familjehemmet. Bristerna var dock inte av allvarligare art.

Länsstyrelsen har genomfört tillsyn i fem kommuner av hanteringen av anmälningar om barn som far illa. Huvudsakligen granskades hur lång tid kommunerna tog på sig för att göra förhandsbedömningar, om beslut att inte inleda utredning motiverades på ett rimligt sätt samt kompetensen hos den personal som hanterar barnavårdsanmälningar. Dessutom intervjuades personal. I en kommun hanterades anmälningarna helt enligt gällande bestämmelser. Övriga kommuner uppvisade brister såsom att inte inom rimlig tid ta ställning till om utredning skulle inledas inte. I vissa fall var motiveringen till att inte inleda utredning bristfällig eller saknades helt.

Uppföljning av tidigare genomförd tillsyn inom barnuppdraget har genomförts i sex kommuner där brister i verksamheten konstaterats. Av kommunernas redovisningar framgår att kommunerna med något undantag vidtagit lämpliga åtgärder för att undanröja påtalade brister.

Sakområde Jämställdhet

78. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som gjorts för att övergripande stödja viktiga aktörer i länet när det gäller jämställdhetsintegrering, samt omfattningen och resultatet av dessa insatser.

Länsstyrelsen har genom sitt jämställdhetsråd tagit fram och fastställt en regional jämställdhetsstrategi för perioden 2010-2012. Arbetet har skett i bred samverkan med olika aktörer i länet, alltifrån kommuner och näringslivsrepresentanter till frivilligorganisationer genom överläggningar och en särskild remissrunda. Strategin bygger på de jämställdhetspolitiska målen och är uppdelad i fem områden, kopplat till de särskilda utmaningar som Jönköpings län står inför när det gäller jämställdhet. Tanken är att strategin ska utgöra ett ramverk för prioriteringar inom jämställdhetsområdet de kommande tre åren och därmed ge stöd till de aktörer som arbetar med jämställdhetsfrågor inom olika områden i länet. Arbetet med strategin har resulterat i en bra dialog mellan viktiga aktörer och Länsstyrelsen kring de jämställdhetspolitiska målen. Det har gett en bra inblick i de möjligheter och framför allt utmaningar som olika regionala aktörer upplever kring arbetet med jämställdhetsintegrering. Förhoppningsvis resulterar strategin på längre sikt också i att länet som helhet får en bättre samsyn kring jämställdhetsfrågorna och därigenom arbetar åt samma håll de kommande åren.

I samverkan med länsstyrelserna i de södra länen (JämSyd) erbjuder Länsstyrelsen årligen utbildningar kring jämställdhetsintegrering till olika aktörer i länet. Under 2009 har intresset för dessa utbildningar varit lågt och det är något som Länsstyrelsen tar med sig i planeringen inför nästa år. Resursfrågan gör dock att det finns begränsningar kring hur stödet kan förändras eller bedrivas.

Länsstyrelsen har under året stöttat bland annat Landstinget, Regionförbundet, Jönköpings kommun samt Tranås kommun i arbetet med jämställdhetsintegrering och en regional jämställdhetskonferens "När fördomar står i vägen för jämställdhet" har arrangerats i samverkan med andra aktörer i länet. Länsstyrelsen har även i samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan delat ut priset "Gulduttern – länets mest attraktiva arbetsgivare" vid Jönköpingsgalan. Syftet med priset är att visa att en god och icke-diskriminerande arbetsmiljö med särskilt avseende på jämställdhet, etnisk mångfald och/eller god hälsa ger ökad lönsamhet och måluppfyllelse.

Under 2009 har länsstyrelserna gemensamt påbörjat genomförandet av ett strukturfondsprojekt (Europeiska socialfonden, ESF) kring jämställdhetsintegrering, vilket har tagit en hel del tid i anspråk. Genom projektet "ESF Jämt" har bas- och metodutbildningar i jämställdhetsintegrering samt enskild handledning erbjudits till såväl befintliga projektägare inom socialfonden som till personer som har varit i gång med att ansöka om projektmedel eller förprojektering. Länsstyrelsen i Jönköpings län utgör basen för projektstödjaren i området "Smaland och Öarna". Stödet har hittills fått gott betyg och resulterat i att jämställdhetsperspektivet i socialfondsprojekten förbättrats.

Stöd till myndigheter och andra viktiga aktörer kopplat till delmålet "mäns våld mot kvinnor ska upphöra" har prioriterats under året både när det gäller fortsatta utbildningsinsatser och kring samverkansfrågor. En studiedag kring hedersrelaterat våld och posttraumatiskt stressyndrom har genomförts för berörda myndigheter samt

frivilligorganisationer och arbetet inom länsgruppen för kvinnofrid har fortsatt. Inom uppdraget kring prostitution och människohandel för sexuella ändamål har Länsstyrelsen medverkat i det nationella nätverket som finns kring frågorna, genomfört en mindre kartläggning av hur det ser ut i länet samt genomfört en studiedag kring prostitution och människohandel för sexuella ändamål för berörda myndigheter. Länsstyrelsen har också tagit initiativ till att genomföra ett spetsprojekt i samverkan med fyra andra länsstyrelser och det nationella metodstödsteamet under 2010. Spetsprojektet riktar sig till Migrationsverket, Polismyndigheten, Socialtjänsten och Åklagarmyndigheten i respektive län.

I samverkan med Boverket har länsstyrelsen även medverkat i projektet "Tryggt och Jämt", vilket på ett konkret sätt lyfter fram vikten av jämställdhetsintegrering inom stadsplanering och andra planfrågor. Statsbidrag har också fördelats till insatser inom området. Planfunktionerna ger kontinuerligt stöd till kommunerna när det gäller jämställdhetsperspektivet i planprocessen.

Sakområde Integration

79. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med att skapa god beredskap och kapacitet i länet för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd har bedrivits. Redovisningen ska lämnas med en enhetlig struktur enligt bilaga 9.

Samtliga 13 kommuner i länet har under år 2009 haft överenskommelse om mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande. Tre kommuner har överenskommelser som gäller tills uppsägning sker, resterande kommuner har haft treårig överenskommelse som löper ut sista december 2009. Under året har Länsstyrelsen fört samtal med dessa kommuner om tecknande av ny överenskommelse som gäller för 2010.

HINDER FÖR MOTTAGANDE

BOSTADSBRIST

Brist på lämpliga bostäder för nyanlända flyktingar har ökat under året i flera av länets kommuner. Det har vissa gånger varit svårt att hitta lägenheter som matchar det behov som Migrationsverket har i samband med bosättning av nyanlända.

De flyktingar som tas emot i länet består av såväl ensamstående som familjer. Några kommuner har tagit emot stora barnfamiljer vilket kräver tillgång på större bostäder. Flera av de ensamstående personer som bosatt sig i några av länets kommuner väntar på att familjen ska komma, i flera fall handlar det om 7-10 personer. I de berörda kommunerna svarar inte tillgången på lediga lägenheter upp mot behovet då det generellt råder brist på stora lägenheter i länet.

ARBETSMARKNADSSITUATIONEN

Det har varit en minskad efterfrågan på arbetskraft i länet under 2009. Färre nya jobb har anmälts och antal personer som varslats om uppsägning har varit det största på 15 år. Arbetsmarknaden i Jönköpings län har genomgått en kraftig avmattning sedan hösten 2008. Antalet lediga platser som anmälts till Arbetsförmedlingarna i länet under de tre första kvartalen 2009 minskade kraftigt jämfört med motsvarande period 2008. Detta har

påverkat möjligheten för nyanlända flyktingar att få arbete då många är nytillträdande på arbetsmarknaden. Det har varit svårt för dem att konkurrera om jobben, många har även haft tidsbegränsade eller andra mer osäkra anställningsformer, vilka brukar försvinna tidigt i en konjunkturedgång. Arbetsmarknadsläget har även till viss del påverkat möjligheten att er hålla yrkespraktik, vilket är en viktig del i kommunernas introduktionsinsatser.

FÄRRE ANVISADE/PLACERADE ÄN BERÄKNAT

I jämförelse med förra året har fyra kommuner ökat sitt mottagande, åtta kommuner har minskat sitt mottagande och en kommun har oförändrat mottagande.

Den främsta anledningen till minskning resp. oförändrat mottagande är färre anvisade/placerade personer från Migrationsverket. Några kommuner har haft svårighet med att få fram bostäder.

LÄNSSTYRELSENS INSATSER FÖR ATT FRÄMJA BEREDSKAPEN ATT TA EMOT SKYDDSBEHÖVANDE SOM ERHÅLLIT UPPEHÅLLSTILLSTÅND

För att kunna verka för en god beredskap och mottagningskapacitet i länet har Länsstyrelsen dels arbetat med insatser för kunskapsuppbyggnad till kommuner och berörda myndigheter, dels arbete med utvecklingsinsatser i kommunerna.

Under 2009 har Länsstyrelsen genomfört ett antal konferenser och temadagar. Innehållet i dessa konferenser har anpassats efter det behov och den efterfrågan som framkommit i samband med Länsstyrelsens dialog med tjänstemän, politiker och andra aktuella personer som är berörda av mottagandet och introduktionsarbetet av nyanlända skyddsbehövande i länet.

För att främja beredskapen att ta emot skyddsbehövande i länet har Länsstyrelsen i samband med besök i länets kommuner fört samtal om möjligheter kring interkommunal samverkan med samordnade utbildningsinsatser, yrkespraktik samt möjlighet till arbetstillfällen för nyanlända. Detta har varit särskilt angeläget att försöka lösa med tanke på den rådande arbetsmarknadssituationen i länet.

SAMVERKAN MELLAN MYNDIGHETER, KOMMUNER OCH ANDRA AKTÖRER

Länsstyrelsen samordnar det regionala arbetet i länet. Under året har regelbundna arbetsmöten ägt rum med regionala aktörer. Den regionala samverkansgruppen representeras av företrädare för Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelsen samt en representant för länets kommuner.

I länet finns ett nätverk där ansvariga tjänstemän för kommunernas flyktingmottagningar inår. I detta nätverk har Länsstyrelsen genomfört/medverkat i fyra regionala länsträffar/konferenser under 2009. Innehållet utgjordes av såväl kunskapsuppbyggnad, uppföljning av integrationen och flyktingmottagandet som dialog kring aktuella utvecklingsinsatser.

Länsstyrelsen ingår som projektpartner i projektet JobBo (Flytta till arbete och bättre boendemöjligheter) som inom ramen för organiserad vidareflytt arbetar med att utveckla modeller för samverkan för att skapa bästa möjliga förutsättningar för en framgångsrik och varaktig vidareflytt. JobBo är ett samarbetsprojekt mellan Malmö stad, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg, Kalmar, Skåne, Jönköping och Halland.

Länsstyrelsen i Jönköpings län är representerad i Samverkansdelegationen som är ett nationellt samrådsorgan bestående av representanter för Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Länsstyrelserna samt – som adjungerad – Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Länsstyrelsen i Jönköpings län har ett särskilt ansvar för länsstyrelsegemensam informationshantering.

BARN SITUATION I MOTTAGANDET OCH INTRODUKTIONEN

Barn och ungdomars introduktionsinsatser påbörjas i de flesta av länets kommuner under första månaden efter ankomsten till kommunen. En individuell introduktionsplan upprättas, någon kommun använder sig av en individuell utvecklingsplan/ introduktionsplan som tas fram i samarbete med skolan. Delaktiga i planeringen av barn/ungdomars introduktion är förutom vårdnadshavare, barnet/ungdomen själv, flykting- eller introduktionssamordnare samt i några kommuner finns även ansvarig skolpedagog och skolsköterska med i arbetet.

Övrig rapportering

82. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra myndighetens antidiskrimineringsstrategi och hur den nya diskrimineringslagen (2008:567) har beaktats i detta arbete. Vid behov ska länsstyrelserna samråda med Diskrimineringsombudsmannen under genomförandet av strategin.

Under år 2007 tog landets länsstyrelser fram en gemensam strategi i fem steg för sitt antidiskrimineringsarbete. I samråd med berört departement, kontaktpersoner från länsstyrelserna och ombudsmännen gjordes tolkningen att strategin ska omfatta både hur man hanterar diskrimineringsfrågorna i den egna organisationen (område A), hur detta integreras kärnverksamheten (område B) samt i länsstyrelsernas information och kommunikation (Område C). Under år 2008 beslutade länsråden att en länsstyrelsegemensam handlingsplan för att genomföra antidiskrimineringsstrategin skulle tas fram. Arbetet med att organisera fungerande samverkan och ett strukturerat erfarenhetsutbyte påbörjades under 2008 och har intensifierats under 2009.

Länsstyrelserna driver sedan maj 2009 ett gemensamt projekt inom området antidiskriminering för att ta fram och påbörja genomförandet av en för länsstyrelserna gemensam handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter för 2010-2012. Målet är att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter och insatser mot diskriminering. I uppdraget ingår också att ta fram ett utbildningspaket för länsstyrelsernas behov, att utveckla metoder för verksamhetsintegrering och instrument för uppföljning samt att lämna förslag på en mottagande förvaltningsorganisation för handlingsplanen.

Arbetsgrupper har tidigare inventerat och analyserat länsstyrelsernas arbete inom sina respektive områden ur ett antidiskrimineringsperspektiv samt utifrån vad som kan göras i samverkan mellan länsstyrelserna. Resultatet har under 2009 tagits tillvara genom att föreslå åtgärder för en handlingsplan samt till denna en kopplad utbildningsplan. Den tidigare antagna antidiskrimineringsstrategin har utgjort en ram och en mall för arbetet med handlingsplanen. Handlingsplanen följer strategins indelning i tre områden; A. Organisation och arbetsliv, B. Sakområden samt C. Information. Handlingsplanen kommer att remitteras till samtliga länsstyrelser i början av 2010 för beslut under våren 2010.

En arbetsgrupp med personalchefer har under året sammanställt och analyserat den enkät som gjordes 2008 om vilka insatser mot diskriminering och för mänskliga rättigheter som länsstyrelserna genomfört. Sammanställningen har utgjort ett underlag till förslag om mål och åtgärder för området i handlingsplanen. Gruppen har i länsstyrelsernas personalchefs nätverk regelbundet informerat om pågående arbete. Vidare har gruppen arbetat med införande av ett antidiskrimineringsperspektiv i den nya länsstyrelsegemensamma chefsutbildningen.

Under vår och höst 2008 gjorde varje länsstyrelse en kartläggning av risker för diskriminering utifrån utvalda verksamhetsområden (område B). Tio ärendekategorier valdes ut och fördelades av länsrådsgruppen på länsstyrelserna. Berörda handläggare genomförde kartläggningen med stöd av sin länsstyrelses kontaktperson för antidiskrimineringsuppdraget. Under 2009 har en fördjupad analys av kartläggningen genomförts. Resultatet tyder på att det inom de kartlagda verksamheterna finns situationer där risk för diskriminering kan förekomma. Exempelvis är den externa informationen sällan utformad utifrån olika gruppers behov. Även vad gäller lokaler och tillgänglighet samt i enstaka fall vid upphandling lyfts risker. De grunder för diskriminering som identifierats är oftast funktionshinder, etnicitet, kön och/eller ålder. Mer sällan ses en diskrimineringsrisk utifrån könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning samt religion eller annan trosuppfattning. Behovet av utbildning och verktyg uttrycks ofta. Kartläggningen har också fångat upp tips och goda exempel på antidiskrimineringsarbete bland länsstyrelserna. Den fördjupade analysen utgör ett underlag vid framtagandet av handlingsplanen.

Under 2009 har förslag till en utbildningsplan och ett underlag till basutbildningspaket för länsstyrelserna tagits fram. Utbildningsinsatserna syftar till att stödja länsstyrelsernas arbete med att förebygga diskriminering både på arbetsplatsen och i verksamheten. Utbildningsinsatserna har utformats som tre olika delar. Grundläggande utbildning som en introduktion till ämnet kring lagstiftning och värderingar, utbildning för nyckelgrupper samt metoder och redskap för verksamhetsintegrering. Förslaget skall vidareutvecklas och färdigställas under våren 2010.

Under processen med framtagande av handlingsplan med tillhörande utbildningspaket har DO, Handisam och Delegationen för mänskliga rättigheter medverkat kontinuerligt på olika sätt, samt deltagit i två nationella arbetsseminarierna med kontaktpersoner och arbetsgrupper. Till den grundläggande utbildningen har Diskrimineringsombudsmannen bidragit med material om den nya diskrimineringslagen, Delegationen för mänskliga rättigheter med material om mänskliga rättigheter. Diskrimineringsombudsmannen och Handisam har också tillfrågats för granskning av material, synpunkter på kommande handlingsplan kommer att inhämtas ytterligare från samtliga externa samverkansaktörer. Länsstyrelserna har även medverkat vid Diskrimineringsombudsmannens sju regionala växthuskonferenser.

83. Länsstyrelserna ska inom området mänskliga rättigheter kortfattat och översiktligt redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året samt en bedömning av resultatet av dessa.

Inom uppdraget kring prostitution och människohandel för sexuella ändamål har Länsstyrelsen medverkat i det nationella nätverket som finns kring frågorna, genomfört en mindre kartläggning av hur det ser ut i länet samt genomfört en studiedag kring

prostitution och människohandel för sexuella ändamål för berörda myndigheter. För Jönköpings län har det varit nödvändigt att arbeta med att lyfta upp problematiken på dagordningen. Länsstyrelsen har också tagit initiativ till att genomföra ett spetsprojekt i samverkan med fyra andra länsstyrelser och det nationella metodstödsteamet under 2010. Spetsprojektet riktar sig till Migrationsverket, Polismyndigheten, Socialtjänsten och Åklagarmyndigheten i respektive län.

I arbetet mot hedersrelaterat våld har fördelningen av statsbidrag, utbildningsinsatser och stöd till olika aktörer i länet samt samverkansfrågor på regional och nationell nivå prioriterats

84. Länsstyrelserna ska redovisa hur man i genomförandet av sin verksamhet har beaktat 5 § punkt 3 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om att inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa.

I samband med att Länsstyrelsen yttrat sig över kommunala detaljplaner har barns specifika behov beaktats. Detta har varit särskilt viktigt när nya skolor eller förskolor ska byggas och handlar då främst om att säkerställa en säker miljö för barnen genom att minimera de risker som trafik, buller med mera utgör.

På Naturum informationscentrum i Store Mosse Nationalpark har 69 grupper med totalt 1 400 skolelever guidats under året, varav merparten inomhus i Naturum men även ute i parken. Därutöver har scouter och Friluftsräddningsgrupper med flera fått guidning inne i Naturum, där det också finns en särskild barnhörna med spel och pussel, björnide, barnböcker med mera. I parken finns en barnslinga – Transtigen – med information anpassad för barn samt tre barnvagnsanpassade leder, inklusive Transtigen, 300m, 1,2 km respektive 3,6 km. Vidare kan nämnas de åtgärder för ökad tillgänglighet som görs i våra naturreservat, främst olika typer av leder, som innebär att barnfamiljer lättare kan ta sig ut i naturen.

Länsstyrelsen har utifrån ett barnperspektiv i tillsynen av kommunernas arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld granskat

- om socialtjänsten gör en förhandsbedömning av barnets situation när man får kännedom om att ett barn har bevittnat våld
- om socialtjänsten tar ställning till om en polisanmälan ska göras om ett barn har blivit utsatt för brott
- om socialtjänstens utredning om ett barn som har bevittnat våld beskriver hur våldet har påverkat barnet och barnets behov av insatser
- om socialtjänsten har insatser för att möta de behov av stöd och skydd som barn som bevittnat våld har

I den förstärkta tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården har Länsstyrelsen granskat kommunernas och enskilda verksamheters tillämpning av den sociala skyddslagstiftningen för barn och unga vars vägledande princip är att när åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver.

Tillsyn av familjehemsvården har genomförts i sex av länets kommuner och av hanteringen av anmälningar om barn som far illa i fem kommuner.

Organisationsstyrning

85. Länsstyrelserna ska redovisa

- hur man arbetar för att minska sjukfrånvaron,
- vilka effekter detta arbete har haft, och
- vilka mål länsstyrelsen har satt upp för detta arbete.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har under många år haft en mycket låg sjukfrånvaro. Vid sjukskrivningar sker aktiva åtgärder av ansvariga chefer i form av personliga kontakter och uppföljning av sjukskrivningar.

Aktiva rehabiliteringsåtgärder från chefer, personal- och ekonomifunktionen och i vissa fall från Företagshälsovården har medfört att sjukfrånvaron kan hållas på en låg nivå. Den ökade sjukfrånvaron under 2009 jämfört med föregående år är till stor del orsakad av flera arbetsolycksfall.

Målet är att göra tertialuppföljningar för att få ännu tydligare bild av sjukfrånvaron och att vidta så tidiga rehabiliteringsinsatser som möjligt.

86. Länsstyrelserna ska redovisa genomförda insatser och uppnådda resultat av sitt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

Länsstyrelsens interna arbete med jämställdhetsintegrering styrs av en särskild handlingsplan för jämställdhetsintegrering där prioriteringar, insatser och därigenom ambitionsnivån för arbetet anges och under året har genomförandet av insatserna enligt denna handlingsplan fortsatt. Samtliga anställda vid Länsstyrelsen i Jönköpings län har gått en obligatorisk utbildning i jämställdhet enligt Trappan-modellen. Resultatet av utbildningen är mycket positivt. Den ledde till bra diskussioner kring de jämställdhetspolitiska målen, olika sakområdens roll och uppdrag samt utmaningar kopplat till detta. Några medarbetare fick uppslag till områden att gå vidare med, som de tidigare inte tänkt på hade någon jämställdhetskoppling. Målet om att alla medarbetare ska ha grundläggande kunskaper om de jämställdhetspolitiska målen och veta vad jämställdhet innebär har därmed uppnåtts. Framöver kommer därför Länsstyrelsen att kunna arbeta vidare med strategiskt utpekade grupper och områden. En viktig framgångsfaktor för att få genomslag har varit ledningsgruppens stöd och engagemang.

Utöver utbildningsinsatsen har samtliga avdelningar haft en enskild genomgång tillsammans med jämställdhetsstrategen för att gå igenom vad respektive avdelning kan och ska prioritera när det gäller jämställdhetsintegrering av sin verksamhet, vilket är en del av målet att alla funktioner ska ha jämställdhet integrerat i respektive arbetsplaner och är en viktig del av arbetet med stöd och samordning. Avdelningsrundan har också fungerat som ett slags uppföljning av det interna arbetet, då Länsstyrelsen har fått en ny jämställdhetsstrateg under året. I stort sett fungerar det interna arbetet med jämställdhetsintegrering bra även om det alltid finns områden att arbeta vidare med. Länsstyrelsens interna jämställdhetsgrupp (JIGG) har träffats vid tre tillfällen under året, men har tillfälligt lagts ner på grund av en omorganisering av arbetet med jämställdhetsintegrering.

Prioriterade områden för årets arbete med jämställdhetsintegrering har varit sociala frågor, landsbygdsprogrammet, planfrågor, klimat- och energifrågor samt folkhälsa, vilket har lett till att jämställdhetsperspektivet har återaktualiserats inom vissa områden och förstärkts i andra avseenden. Exempelvis har en översyn gjorts kring projektstöd och handläggningen inom landsbygdsprogrammet liksom en revidering av genomförandestrategin avseende jämställdhetsperspektivet kring bedömningar. Inom den sociala funktionen har jämställdhetsfrågor kopplat till mäns våld mot kvinnor och tillsynen diskuterats. Sociala funktionen arbetar sedan tidigare utifrån fungerande rutiner och frågeformulär ur ett jämställdhetsperspektiv. På planfunktionen har jämställdhetsintegrering och framför allt trygghetsfrågor kopplat till stadsplanering stått i fokus under året.

Vid framtagandet av länets klimat- och energistrategi samt den länsövergripande alkohol- och drogstrategin har jämställdhetsperspektivet integrerats, vilket är två exempel på att målet i handlingsplanen om att jämställdhet ska integreras i dokumentet vid framtagande av mål eller revidering av program och riktlinjer fungerar. Inom både energi- och klimatarbetet och det förebyggande arbetet med alkohol och droger, visar statistiken på skilda mönster och attityder hos kvinnor och män. Det är därför av betydelse att inte tappa bort jämställdhetsperspektivet i det fortsatta genomförandet av strategierna. Tyvärr begränsas en del av arbetet genom att det saknas relevant könsuppdelad statistik att utgå från i underlag, exempelvis när det gäller energi- och klimatarbetet på regional nivå.

Slutligen har Länsantikvarieföreningen påbörjat ett projekt kring sättet att se på kulturarv utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Projektet kommer att genomföras under 2010-2011 och är ett led i att förbättra kulturell mångfald och delaktighet inom kulturpolitiken och kulturmiljöarbetet.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (F. 2008:747)

KOMPETENSUTVECKLING OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Länsstyrelsen erbjuder all personal möjlighet till kompetensutveckling och ett ambitionsmål är att minst fem dagar per anställd och år ska ägnas åt kompetensutveckling i någon form.

Utvecklingsbehoven fångas bland annat upp i de årliga medarbetarsamtal som chef och medarbetare har. Behoven resulterar antingen i generella utvecklingsinsatser eller i verksamhetsspecifika utvecklingsinsatser. Den sakspecifika kompetensutvecklingen dominerar. Knappt 83 procent av personalen har deltagit i någon form av kompetensutveckling under året fördelat på 133 kvinnor och 93 män. Fördelat på hela gruppen om totalt 273 anställda har i genomsnitt 35,71 timmar ägnats åt kompetensutveckling i någon form, vilket betyder att målet om fem dagar per anställd inte riktigt har uppnåtts. Majoriteten av dem som kompetensutvecklat sig tillhör gruppen handläggare (kompetenskategori kärnkompetens).

Det finns ett stort behov av att prioritera insatser för ledarskap och teamutveckling. Inte minst de omställningar som länsstyrelserna står inför på grund av koncentration av verksamheter kommer att kräva utbildningsinsatser vars syfte är att förbereda personalen inför framtida förändringar. Under 2009 har fokus legat på projektet för utveckling av ett gott ledar- och medarbetarskap (se nedan) och generell utbildning har genomförts endast i mindre omfattning. Av den tid som har redovisats som kompetensutveckling är totalt 32 procent tid som ingår i projektet för utveckling av ett gott ledar- och medarbetarskap.

Förutom traditionell kompetensutveckling i form av kurser och konferenser sker ett lärande genom arbete i olika interna och externa tvärssektoriella grupper. I dessa grupper finns personal från olika avdelningar och med olika kompetenser. Som exempel kan nämnas jämställdhetsintegreringsgruppen samt projektgrupper och nätverksgrupper av olika slag.

INSATSER FÖR CHEFER, LEDARE OCH TEAM.

Länsstyrelsen har under år 2009 fortsatt genomförandet av projektet för utveckling av ett gott ledar- och medarbetarskap. Projektet startade under senare delen av 2008, ska bedrivas under två år och delfinansieras med medel från Partsrådet. Projektet berör all personal och är därmed en för Länsstyrelsen unik satsning för att utveckla myndigheten till en attraktiv arbetsplats som utmärks av ett tydligt ledarskap samt motiverade och engagerade medarbetare som ges möjlighet att påverka arbetsplatsen och därmed utveckla verksamheten.

Den 21 januari 2009 påbörjades utbildningsinsatserna i projektet. Först ut var ledningsgruppen som består av sju personer (länsrådet samt sex avdelningschefer), därefter följde utbildning för funktionsansvariga samt deras team. Utbildningen har fyra gemensamma teman: individ, grupp, problemlösning och förändringar. Dessa teman genomsyrar utbildningen och tas upp på samtliga nivåer, dock med olika perspektiv beroende på om man är avdelningschef, funktionsansvarig eller funktionsmedlem. Under året har totalt 58 utbildningsdagar genomförts och 158 personer har deltagit, fördelat på 97 kvinnor och 61.

Den uppföljning som hittills gjorts pekar på ett gott resultat med mycket nöjda deltagare, det är dock ännu för tidigt att se vilka effekter satsningen har fått och måste nog betraktas i ett längre perspektiv. Det finns en ambition att arbetet i olika former ska implementeras i den normala verksamheten och därmed bli verkligt långsiktigt men modellen för detta har ännu inte lagts fast.

LEDARUTVECKLING FÖR NYTILLTRÄDDA CHEFER

Behovet av ledarutbildning för nytillträdde chefer bedöms från fall till fall. Myndigheten erbjuder och bevakar att nya chefer får lämplig utbildning och kompetensutveckling som kan ha tagits upp i samband med medarbetarsamtal eller som direkt har efterfrågats.

I detta arbete samverkar länsstyrelserna i Östergötlands, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands, Kronobergs och Jönköpings län inom ramen för ett gemensamt ledarskapsprogram för chefer/ledare. Programmet sträcker sig över ett år. Erfarenheterna från ledarskapsprogrammet är mycket goda och programmets utformning och inriktning

bedöms väl anpassat för Länsstyrelsens organisation. Under 2009 deltog dock ingen från Länsstyrelsen i ledarskapsprogrammet.

PLAN FÖR KOMMANDE PENSIONSavgÅNGAR

För att trygga personal- och kompetensförsörjningen inför kommande pensionsavgångar de närmaste åren ska en översiktlig plan tas fram som utvisar det framtida kompetensgapet. Detta ska ske i samverkan med verksamheterna. Medelåldern för samtliga chefer är 54 år (den 31 december 2009). Kvinnorna har en lägre medelålder jämfört med männen. Länsstyrelsens mål är att rekrytera på ett sådant sätt att åldersstrukturen kan sänkas för målgruppen som helhet och där könsfördelningen ska ha en struktur där inget kön har mindre 40 procent av chefstjänsterna.

Avsikten har varit att under året ta fram en plan för personalförsörjningen. Detta har dock inte varit möjligt och därmed har inga åtgärder vidtagits. Behovet av en mera långsiktig strategi för hur den framtida generationsväxlingen ska hanteras kvarstår. För Länsstyrelsens del kommer nästa stora pensionsavgång att ske 2013, så behovet av en genomtänkt rekryteringsfilosofi utifrån framtida verksamhetsbehov är angelägen.

Tabeller per sakområde

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2007 - 2009, totalt och förvaltningsanslaget 5:1

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2009	2009	2008	2007
		Tkr	Tkr	Tkr	Tkr
		kostnader totalt 3)	Varav finansieras av ansl 5:1 3)	kostnader totalt	kostnader totalt
20-21	Övrig förvaltning	5 165	2 953	4 389	4 014
24	Yrkesmässig trafik	498	476	605	717
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	8 190	4 038	5 959	5 316
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 345	5 880	3 266	2 618
30	Regional tillväxt	3 436	2 819	4 341	7 240
34	Infrastrukturplanering	663	498	298	355
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 056	3 734	3 713	3 156
41	Stöd till boende	1 142	749	1 210	2 055
42	Omställning av energisystemet	1 579	432	413	228
43	Kulturmiljö	10 975	3 508	9 402	9 548
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	4 027	2 324	3 295	3 355
50	Övergripnade och gemensamt för naturvård och miljöskydd	17 967	9 494	13 367	13 530
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	18 929	3 828	18 202	16 885
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	949	845	949	1 288
53	Vattenverksamhet	4 351	1 439	4 238	2 618
54	Mineral- och torvfyndigheter	58	58	27	156
55	Miljöfarlig verksamhet	4 823	4 378	3 384	3 779
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	188	101	221	285
57	Förorenade områden, efterbehandling	3 087	750	3 107	2 391
58	Restaurering	2 886	772	3 068	2 734
60	Lantbruk	23 794	10 366	19 712	18 991
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0	0
62	Fiske	3 470	1 264	3 854	3 577
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0	0	0
70	Social omvårdnad	9 730	5 816	8 350	7 243
80	Jämställdhet	770	715	584	948
85	Integration	776	522	967	530
	SUMMA PRODUKTION	137 856	67 762	116 921	113 557
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9 235		10 941	9 426
11	Administration och intern service	37 270		32 634	31 674
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	184 360		160 496	154 657
	Resurssamverkan 1)	420		0	0
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN 2)	184 780		160 496	154 657

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta Länsstyrelsen fördelat på respektive tvåsifferkod
2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar
3. Skillnaden mellan de två kolumnerna ska utgöra kostnader som finansieras av andra anslag, avgifter, bidrag

Tabell B 3 Representation

Kostnader för representation (tkr)	2009	2008	2007
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	133	115	116
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	326	436	278

Tabell B 4 Lokaler

Lokaler och service	2009	2008	2007
Lokalkostnader residens (tkr) 103	1 158	1 419	1 433
Lokalyta residens (m ²)	1 157	1 157	1 187
Lokalkostnad per m ² i residenset	1 001	1 226	1 207
Lokalkostnad exkl. residenset 113	10 845	10 358	10 253
varav lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	10 845	10 358	10 253
Lokalyta exkl. residens (m ²)	6 726	6 726	6 726
varav lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	6 697	6 697	6 697
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	1 612	1 540	1 524
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	1 619	1 547	1 531
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr)	47	47	47
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	47,2	47,0	47,0
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl. biytor	29	30	31
Kostnader för lokalvård exkl. residens	1 177	1 107	1 057
Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsens lokaler.	266	191	206

Kommentar Tabell B.4

Lokalvården bedrivs i egen regi.

Större avvikelser eller förändringar jämfört med tidigare år finns inte.

Inga större lokalförändringar är planerade.

Tabell B.5 Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen	0	0				
- tillsyn	0	0	376	104	343	-239
- registrering	0	0	133	143	191	-47
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	18	10	123	73	111	-39
Kameraövervakning	21	18	93	103	380	-277
Pantbanksärenden	0	0	0	0	1	-1
Lönegarantiärenden	115	226	1.689	845	512	333

Kommentar Tabell B.5

Redovisningen gällande ärenden enl. stiftelseförordningen avser avgiftsärenden (tillsynsavgift för stiftelser med full tillsyn och registerhållningsavgift för alla stiftelser) och då är ingående respektive utgående balans = 0.

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2009 per sakområdesindelning

VÄS-KOD	Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2009 för Övrig förvaltning	Kostnader (tkr)	Årsarb totalt	Varav Kvinnor	Varav Män
200	Allmänt och övergripande inom övrig förvaltning	1 655	1,65	0,42	1,23
2009	Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	142	0,24	0,12	0,12
201	Allmänna val	346	0,32	0,04	0,28
202	Medborgarskap	35	0,07	0,06	0,01
203	Överförmyndare	268	0,43	0,10	0,33
204	Begravningsfrågor	84	0,13	0,02	0,11
205	Näringsrättsliga frågor	3	0,00	0,00	0,00
2051	Pantlåneverksamhet	1	0,00	0,00	0,00
2052	Frågor enl. aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	109	0,21	0,02	0,19
206	Stiftelser	51	0,09	0,07	0,02
2061	Stiftelser - registrering	133	0,30	0,24	0,06
2062	Stiftelser - tillsyn	240	0,48	0,29	0,19
207	Lönegaranti	365	0,80	0,70	0,10
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m	30	0,06	0,06	0,00
2081	Deponerade medel	5	0,01	0,00	0,01
2082	Allmänna arvsfonden	9	0,02	0,02	0,00
2083	Bygdeavgifter	6	0,01	0,00	0,01
2084	Rederistöd	0	0,00	0,00	0,00
2085	Åborätten och allmänningar	0	0,00	0,00	0,00
211	Allmän kameraövervakning	268	0,51	0,00	0,51
212	Bevakningsföretag m.m	80	0,15	0,11	0,04
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m överklaganden av polismyndighetens beslut	45	0,08	0,00	0,08
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	155	0,23	0,22	0,01
215	Lotterier, bingo. mm.	30	0,07	0,07	0,00
216	Kampsportsmatcher	0	0,00	0,00	0,00
218	Jakt och viltvård	1 091	1,46	0,43	1,03
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	14	0,03	0,03	0,00
20-21	Totalt Övrig förvaltning exkl OH	5 165	7,35	3,02	4,33
	Andel av myndighetsövergripande kostnader (10+11)	2 065			
	Totalt Övrig förvaltning inkl OH	7 230			

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A Sakområde och del av sakområde	C Antal inkomna ärenden under 2009			E Antal beslutade ärenden under 2009			G Antal överklagade ärenden under 2009		
	Kvinnor	Män	Juridisk person	Kvinnor	Män	Juridisk person	Kvinnor	Män	Juridisk person
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	2 563	8 361	10	2 604	8 456	5	55	248	0
Regional tillväxt (30)	1	0	87	1	2	69	0	0	0

Kommentar Tabell D.1

Grupp 24 och delar av 25 diarieförs i Platina. Uppgift om kön kan inte tas fram genom sökning i systemet. Redovisningen i tabellen avser uppgifter om de ärenden som diarieförs i Diabas.

YRKESMÄSSIG TRAFIK, KÖRKORT OCH TRAFIKFÖRESKRIFTER**Tabell E.1**

Länsfakta för sakområdet	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	263 284	261 515	252 683
Antal körkortsinnehavare	228 018	219 648	216 917
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	2 191	2 081	2 054
Antal taxitillstånd	213	210	216
Antal busstillstånd	68	69	74
Antal godstillstånd	604	585	565

Tabell E.2

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende inkl. OH	Kostnad per ärende exkl. OH
Sökande (25311)	23	34	31	3	1 339	936
Deltagande (25312)	45	81	41	40	912	637
Summa	68	114	72	43		

Tabell E.3

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via ansökningsavgifter)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	Kostnad per ärende
Ansökan om					inkl. OH	exkl. OH
Förhandsbesked för taxiförläggning, 2441	7	0	3	-3	446	312
Tillstånd för taxiförläggning 2442	128	0	1	-1	11	8
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	8 047	2 713	1 976	738	246	182
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	480	0	837	-837	1 744	1 219
Förhandsbesked för körkortstillstånd 25103	108	0	116	-116	1 073	750
Utbyte av utländska körkort, 2512	141	2	80	-78	570	401
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	1 497	0	570	-570	381	266
Dispenser 2514	13	2	5	-3	392	274
Ansökan om traktorkort före fyllda 16 år (särskilda skäl) 2515	29	0	19	-19	640	447
Summa	10 450	2 718	3 607	-889	5 503	3 858

LIVSMEDELSKONTROLL, DJURSKYDD OCH ALLMÄNNA VETERINÄRA FRÅGOR

Tabell F.1 Länsfakta inom Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Länsfakta	2009-12-31		2008-12-31		2007-12-31	
Antalet verksamma veterinärer i länet	57		49		50	
varav män/kvinnor	27	30	21	28	20	30
Antal inspektörer inom djurskyddskontroll, st/åa	6/5,5		11/10,0		16/10,9	
varav män/kvinnor	1	5	4	7	6	10

Kommentar Tabell F.1

Tabellen avser veterinärer som är kliniskt verksamma i Jönköpings län. Uppgifter som lämnats i tidigare årsredovisningar har avsett statligt verksamma veterinärer.

REGIONAL TILLVÄXT**Tabell G.1**

Fördelning av beslut per ändamål 2009 (tkr)	2009	2008	2007
1. Regionalt investeringsstöd	-	-	-
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling	1 510	1 946	3 725
3. Stöd till kommersiell service	651	780	652
4. Sysselsättningsbidrag	-	-	-
5. Såddfinansiering	-	-	-
6. Regional projektverksamhet (totalt)	7 114	3 072	7 024
varav regionala tillväxtprogram eller motsvarande	7 114	3 072	7 024
varav EG:s strukturfondsprogram	4 050	1 400	1 265
varav kommersiell service	250	19	0
varav övrigt	-	-	-
7. Uppföljning och utvärdering	400	599	688
Totalt	9 675	6 397	12 089
Ändamål 1-5 (företagsstöd). Beslut som avser avser medfinansiering EG:s strukturfondsprogram	1 410	1 103	262

Med beslut avses beslut som fattas under året och som betalas ut under året eller något av de påföljande åren. Uppgifter fylls endast i avseende ändamål för vilka respektive länsstyrelse disponerar medel. Under regional projektverksamhet anges den totala summan beslut samt andel av den totala summan som avser medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram och regionala tillväxtprogram eller motsvarande näringslivsorienterade program inom den regionala tillväxtpolitiken samt projektmedel till kommersiell service (ej ändamål 3) och eventuella övriga områden (exklusive ändamål 7).

Kommentar Tabell G.1

Förklaring 6: I Jönköpings län har det regionala tillväxtprogrammet integrerats i länets regionala utvecklingsprogram (RUP). Länsstyrelsens regionala projektverksamhet bedrivs i sin helhet inom ramen för RUP – och därmed det regionala tillväxtprogrammet – vilket medför att summorna för den totala projektverksamheten och det regionala tillväxtprogrammet är identiska.

Tabell G.2

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2009	2008	2007
Företagsstöd	8	167	0
Regional projektverksamhet	1 015	1 245	3 224
Totalt	1 023	1 412	3 224
Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram			

Kommentar Tabell G.2

Uppgiften under företagsstöd avser stöd till kommersiell service.

Tabell G.3

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2009	2008	2007
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	250	400	335

Tabell G.4 - Kostnader för strukturfondsadministrationen

Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturfondsadministration	949		0,89
varav beredningssekretariat	54		
varav förvaltningsmyndighet	646		
varav utbetalande myndighet	249		
varav urvalskontroll	0		

Tabell G.5 – länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2009	2008	2007
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)			
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut			
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	469 197	541 924	422 636
varav Mål 1			
varav Leader +			
varav miljöersättningar	113 805	142 259	103 609
varav kompensationsbidrag	65 843	67 479	65 047
varav startstöd	2 300	2 000	200
varav investeringsstöd	21 503	17 592	5 744
varav gårdsstöd	255 928	273 371	237 489

HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING OCH BOENDE

Tabell H.1 Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	13	13	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	13	13	0
Summa	13	13	0

Kommentar Tabell H.1

Definitioner till tabell H.1:

1. brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Tabell H.2

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2009	2008	2007
Boverket: Engångsbidrag	74 304	37 119	86 038
Boverket: Periodiska bidrag totalt	21 553	25 174	33 890
Totalt	95 857	62 293	119 928
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	3 553	4 801

Tabell H.3

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2009	2008	2007
Kompleta	0	0	0
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	1 135	0	232
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	100%	0%	100%
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	0	0	241
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	0%	100%
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	0	282
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0%	0%	100%

Tabell H.4

Beslut om stöd (antal första beslut)	2009	2008	2007
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	19
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	2	0	26
Radonbidrag egnahem	140	130	45
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	144	176	196
Konvertering från oljevärme	0	1	1751
Bidrag till solvärme	101	58	62
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	0	0	1
Investeringsbidrag till hyresbostäder	0	0	3
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	0	8
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	9	87	192
Investeringsstöd äldreboende	4	2	0
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	430	256	191
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	118	38	58
Beslut om avslag/avskrivning	88	413	165
Beslut om återkallande	96	21	11
Beslut om utbetalning	924	736	2306
Beslut om omprövning efter utbetalning	17	16	30

Tabell H.5 - Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 09-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2009	Antal beslutade ärenden under 2009	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 09-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2009	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	0	2	2	0	0				5	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	6	28	27		7	9	15	0	81	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	24	134	109		51	32	32	2	94	0

Kommentar Tabell H.5

Genomsnittlig genomströmningstid för Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403) gäller hela grupp 403.

KULTURMILJÖ

Tabell I.1

Länsfakta kulturmiljö	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	39 258	37 706	34 808
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	119	119	118
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	151	151	151
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	92	92	92
yta (ha)	26 000	26 000	26 000
Kulturresevat, antal	1	1	1
yta (ha)	35	35	35
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	85,0%	85,0%	85,0%

Tabell I.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2009	2008	2007
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	13 122	14 760	15 415

NATURVÅRD, SAMT MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD

Tabell J.1 Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)			
varav tillsyn av områdesskydd (515)	385 a)	43 b)	7 c)
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	85	0	
varav tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	1532 d)	6 e)	
varav tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	8 f)	0	0
varav tillsyn av övrig prövning avseende naturskydd (528)	165 g)	0	0
varav tillsyn av vattenverksamhet (535)	1560 h)	45 i)	19 j)
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	258, varav 101 tänker	56	7
varav tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	k)	Se ovan	
varav tillsyn av avfall och producentansvar (566)	k)	Se ovan	
varav tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	-	-	
varav tillsyn av förorenade områden och miljörisikområden (575)	Ca 600 l)	35	

Definitioner till Tabell J.1

- med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.
- brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentar Tabell J.1

- I redovisningen av antalet tillsynsobjekt har exkluderats strandskyddsområden samt de generella biotopskyddsområdena.
- Redovisningen avser antalet tillsynsärenden som avslutats under 2009. Löpande tillsyn av nationalpark/naturreservat förekommer inom reservatsförvaltningen.
- Redovisningen avser ärenden där Länsstyrelsen förelagt om rättelse enligt miljöbalken.
- Tillsynsobjekt i redovisningen avser meddelade dispenser under år 1999-2009, sakområde 521 (utsökning via Diabas). I redovisningen ingår även meddelade strandskyddsdispenser från kommunerna.
- I redovisningen har ärenden gällande överprövning av kommunala strandskyddsdispenser exkluderats.
- Tillsynsobjekt avser verksamhetsutövare med tillstånd enligt artskyddsförordningen.
- Tillsynsobjekt avser meddelade dispenser under år 1999-2009, sakområde 523 (utsökning via Diabas) I redovisningen ingår även meddelade strandskyddsdispenser från kommunerna.
- Tillsynsobjekt avser dammar, vattenuttag, broar, utfyllnader samt markavvattning.
- Avser diariesförda ärenden på 535
- Avser meddelade förelägganden
- Tillsyn sker i anslutning till miljöfarliga verksamheter som Länsstyrelsen är tillsynsansvarig över. Övrig tillsyn utförs av kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder
- Verksamhetsregistret är inte uppdaterat efter Naturvårdsverkets rekommendation gällande tolkning av tillsynsmyndighet.

FISKE**Tabell K.1 Fiske**

Länsfakta inom fiskeområdet	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal fiskevårdsområden	210	209	209
Antal yrkesfiskelicenser	6	6	6
Antal fartygstillstånd	0	0	0
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	2	5	3

Kommentar Tabell K.1

Ett nytt fiskevårdsområde har bildats i Eksjö kommun under året. Utöver de inkomna ansökningarna har yttrande avgetts i flera andra ärenden inom strukturfondsprogrammet. Uppgiften för 2008 avviker från den som lämnades i årsredovisningen 2008 på grund av att ansökan om bildande av det nya fiskevårdsområdet färdigställdes av sökanden 2008 men beslutades 2009.

SOCIAL OMVÅRDNAD**Tabell L.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2009 för Social omvårdnad**

Kostnader och årsarbetskrafter för Social omvårdnad	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader Social tillsyn (exkl. OH)	9 730	13,97
varav Allmänt och övergripande inom social omvårdnad (700)	1 223	1,51
varav Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	5 938	9,25
varav Enskild vårdverksamhet (702)	342	0,55
varav Individärenden (703)	3	0,01
varav Fördelning av statsbidrag (704)	497	0,63
varav Alkoholärenden (705)	1 727	2,02
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	3 693	
Totala kostnader Social omvårdnad (inkl. OH)	13 423	

Tabell L.2 Social omvårdnad - antal tillsynsobjekt

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt av dessa som varit föremål för någon form av verksamhetstillsyn	Antal tillsynsobjekt där Ist lämnat kritik i verksamhetstillsynen	Antal ggr när Ist beslutat om en tidsplan för när påtalade brister ska vara åtgärdade
Äldreomsorg	258	46	14	12
Handikappomsorg	340	60	20	19
Individ och familjeomsorg	180	115	27	36
varav – barn och familj	62	35	9	9
– missbruk	54	38	15	21
– ekonomiskt bistånd	15	15	0	3
– familjerätt	13	13	3	3
– familjerådgivning	1	1	0	0
Summa:	778	221	61	67

Definition till tabell L.2 1 Med ett tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som Länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med ett tillsynsobjekt avses även myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, en kommunedel eller en stadsdel. Dessutom avses myndighetsutövningen inom handikappomsorg eller äldreomsorg i en kommun, en kommunedel eller en stadsdel som ett objekt. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, varje gruppboende ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommunedel ett objekt, ekonomiskt bistånd i en kommun ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentar Tabell L.2

Inom individ- och familjeomsorgen finns ett antal tillsynsobjekt som inte ryms i de kategorier som anges i tabellen, exempelvis flyktingmottagning och individ- och familjeomsorgsförvaltningarna.

Tabell L.3 Social omvårdnad- antal inspektioner/kontroller

Genomförda granskningar		Med inriktning barn och unga	Med inriktning missbruk	Med inriktning psykosociala problem
Antal granskade hem för vård eller boende (HVB)	Privata	9	11	10
	Offentliga	1	3	0
	Oanmälda besök ¹	2	0	0
Genomförda granskningar		Äldre	Funktionshindrade	varav psykiskt funktionshindrade
Antal granskade särskilda boendeformer	Privata	3	25	14
	Offentliga	46	13	3
	Oanmälda besök ¹	2	10	3
Antal granskningar	Hemtjänstenheter	4	0	0
	Boendeserviceenheter	0	5	5
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal granskade kommuner	13	13	13	9
Antal granskade kommundelar	--	--	--	--

1. Under oanmälda besök anges antal oanmälda besök, inte antal HVB eller särskilda boendeformer där man gjort oanmälda besök

Kommentar Tabell L.3

Länets samtliga HVB för missbrukare har granskats inom ramen för missbruksuppdraget.

Tabell L.4 Personal som arbetar med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd inom de olika områdena

	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Barn och unga	Familjerätt	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal personal	2	3	4	1	3	3
varav antal på heltid	0	1	0	0	2	2
varav antal mer än 50 procent	0	2	3	0	1	1

Kommentar Tabell L.4:

Missbruk: En person har anställts för de medel som anvisats för genomförande av uppdraget att öka antalet tillsynsinsatser samt utveckla tillsynen av missbruks- och beroendevården.

Barn och unga: En av de fyra personer som arbetar med barn och unga är anställd för att arbeta med barnuppdraget och finansieras med de särskilda medel som regeringen anvisat för genomförande av detta uppdrag. Han började sin anställning i juni månad.

Äldreomsorg: Under första halvåret utgjordes personalen av fyra personer, sammanlagt 3,75 årsarbetare. Den person som arbetade 75 % med äldreomsorg sökte tjänstledigt för prövning av annat arbete. Hon sade sedan upp sig under hösten och tjänsten återbesattes inte.

Stöd och service till funktionshindrade: Två av de personer som arbetar inom området stöd och service till funktionshindrade finansieras av medel som anvisats för genomförande av uppdraget att förstärka tillsynen av insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning samt uppdrag att utbetala medel. En av dessa började sin anställning i februari månad och en i oktober månad.

JÄMSTÄLLDHET**Tabell M.1**

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2009	2008	2007
Verksamhetskostnader inkl. OH1 (tkr)	1062	801	1226
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	720	801	915
varav övrig finansiering (tkr)	342	0	311
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	0,57%	0,50%	0,80%
Verksamhetsintäkter	55	0	0

1. Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2009	2008	2007	2006	2005
Låneram	beviljad	6 000	8 000	8 000	8 000	8 000
	utnyttjad	3 436	5 206	4 487	5 488	4 844
Kontokredit hos RGK	beviljad	9 400	9 000	8 000	8 000	8 000
	max. utnyttjad	0	0	0	0	2 397
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	1
	ränteintäkter	293	1 277	791	367	195
Totala avgiftsintäkter	mynd. disponerar	20 281	14 532	11 927	10 782	10 078
(ktogrupp 31-34, 7)	mynd. ej disponerar	8 508	95 333	157 450	106 478	190 565
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7) enl. regleringsbrev		12 820	98 716	160 180	175 399	
Anslagskredit	beviljad	7 245	5 532	13 272	10 214	0
	utnyttjad	0	0	0	0	0
Summa utg. reservationer (anslag)			-	-	-	-
Summa anslagssparande 5:1		943	2 020	1 249	210	499
Summa anslagssparande Övriga anslag		31 794	35 209	140 138	148 748	151 459
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		60	1 046	131 366	142 330	137 796
Bemyndiganden	tilldelat	10 000	15 000	52 500	219 100	452 500
	summa åtaganden	6 593	5 445	129 291	80 356	156 865
Årsarbetskrafter (åa) ¹		230	222	220	221	207
Medelantalet anställda ¹		273	272	257	258	238
Driftkostnad per åa		795	712	692	666	645
Årets kapitalförändring		- 1 599	21 805	9 158	19 494	67 930
Balanserad kapitalförändring *		1 440	-29 097	-38 254	-57 748	-125 678

Kommentar Sammanställning över väsentliga uppgifter

* Balanserad kapitalförändring 2009 är justerad för övergångseffekten vid övergång till kostnadsmässig anslags – avräkning om 1 314 tkr samt anslagsfinansierad, sparad semester om 7 418 tkr. Totalt 8 732 tkr.

1. Mätmetod skall finnas dokumenterad.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Tkr	Utfall	
	2009-01-01 2009-12-31	2008-01-01 2008-12-31
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av anslag (not 1)	101 280	91 379
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 2)	20 281	14 532
Intäkter av bidrag (not 3)	61 849	54 955
Finansiella intäkter (not 4)	297	1 302
Summa	183 707	162 168
Verksamhetens kostnader		
Kostnader för personal (not 5)	-122 709	-112 291
Kostnader för lokaler	-11 436	-10 733
Övriga driftkostnader	-48 597	-35 089
Finansiella kostnader (not 6)	-50	-207
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 987	-2 176
Summa	-184 779	-160 496
Verksamhetsutfall	-1 072	1 672
UPPBÖRDSVERKSAMHET		
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten (not 7)	8 480	103 025
Intäkter av uppbörd	28	28
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-8 508	-95 333
Saldo	0	7 720
TRANSFERERINGAR		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag (not 8)	37 248	129 354
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag (not 9)	187 638	78 076
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag (not 10)	12 499	8 420
Finansiella intäkter	7	22
Avsättning till fonder m.m.	-107	-37
Lämnade bidrag	-237 812	-203 422
Saldo	-527	12 413
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING (not 17)	-1 599	21 805

Balansräkning

TILLGÅNGAR	2009-12-31	2008-12-31
Immateriella anläggningstillgångar		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar (not 11)	113	223
Materiella anläggningstillgångar		
Förbättringsutgifter på annans fastighet (not 11)	114	163
Maskiner, inventarier, installationer m.m. (not 11)	3 209	4 819
Fordringar		
Kundfordringar	1 524	1 658
Fordringar hos andra myndigheter (not 12)	13 807	16 669
Övriga fordringar (not 13)	2 977	515
Periodavgränsningsposter (not 14)		
Förutbetalda kostnader	2 658	2 907
Upplupna bidragsintäkter	6 859	2 419
Övriga upplupna intäkter	7 408	7 210
Avräkning med statsverket (not 15)	74 439	87 259
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret (not 21)	44 235	32 497
Övriga tillgodohavande i Riksgäldskontoret	1 838	774
Kassa, postgiro och bank	569	604
SUMMA TILLGÅNGAR	159 750	157 717
KAPITAL OCH SKULDER		
Myndighetskapital		
Balanserad kapitalförändring (not 16)	1 440	-29 097
Kapitalförändring enligt resultaträkningen (not 17)	-1 599	21 805
Fonder (not 18)	1 162	1 055
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (not 19)	1 441	840
Skulder m.m.		
Lån i Riksgäldskontoret (not 20)	3 436	5 206
Skulder till andra myndigheter	15 486	8 161
Leverantörsskulder	11 290	9 455
Övriga skulder	3 293	4 292
Depositioner	1 838	780
Periodavgränsningsposter (not 22)		
Upplupna kostnader	13 980	11 502
Oförbrukade bidrag	104 937	120 672
Övriga förutbetalda intäkter	3 046	3 046
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER	159 750	157 717
Ansvarsförbindelser		
Avskrivningslån (Omvända ansvarsförbindelser)	-387	-655

Anslagsredovisning

Tkr

Anslag	Not 23	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
01 05 001	005, Länsstyrelserna mm, ramanslag	2 020	130 927		1 220	-874	133 293	132 350	943
14 22 01	003, 2008 Europeiska socialfonden Mål 2, Södra o Öarna, ramanslag	13 376					13 376	0	13 376
19 01 001	005, Regionala tillväxtåtgärder, ramanslag	1 046	6 990			-767	7 269	7 209	60
19 33 05	006, 2008 Europeiska reg utv.fonden Mål 2, Södra och Öarna, ramanslag	18 358					18 358	0	18 358
26 01 004	020, Övergångseffekter av kostnads- mässig anslagsavräkning, ramanslag			1 314			1 314	1 314	0
22 37 07	005, 2004 IT-infrastruktur	2 429				-2 429	0	0	0
SUMMA ANSLAG		37 229	137 917	1 314	1 220	-4 070	173 610	140 873	32 737

Finansiella villkor

Beviljad anslagskredit		Anslagsbehållning som disponeras 2009	
14 22 01 003 (2008)	0	Allt	
01 05 001 005	6 546	3%	
19 01 001 005	699	3%	
19 33 05 006 (2008)	0	Allt	
Bevilja landsbygdslån			
19 33 02 (2008)		Avslutad anslagspost	

Länsstyrelsen ska med 1 440 tkr finansiera förvaltningskostnader hos samverkansorganet i länet med anledning av lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen.

Redovisning mot bemyndiganden i årsredovisning

Anslag anslagsbenämning	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år		
				2010	2011	2012
19 01 001 005	10 000	5 445	6 593	5 109	852	360

Beräknade återföringar 272 tkr ej med i fördelning per år.

Redovisning mot inkomsttitel

Nomenklatur		Beräknat belopp	
		2009	Inkomster
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	700	756
2528	Avgifter vid bergsstaten	6	6
2537 01	Miljöskyddsavgift	5 600	5 608
2539	Täktavgift	1 200	1 163
2552	Övriga offentligt rättsliga avgifter	340	
1	Avgifter enligt stiftelseförordning tillsyn och prövningsavgift		104
2	Registerhållningsavgift och registreringsbevis, stiftelseförordning		143
3	Avgifter enligt avfallsförordningen (Lst)		51
2714	Sanktionsavgifter m.m.	140	
1	Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen		
4	Sanktionsavgift, överlastavgift		127
8	Avgift enligt socialtjänstlagen m m	330	498
10	Avgifter m.m. enligt plan- och bygglagen		17
28119	Övriga inkomster	5	6
6312 06	Bidrag från EG:s regionalfond Mål 2 Södra och Öarna	0	
6412 06	Bidrag från EG:S socialfond Mål 2 Region Södra och Öarna	0	
9455	Lotteriavgifter	30	28
SUMMA		8 351	8 507

Tilläggsupplysningar och noter

Från och med 1 januari 2009 har länsstyrelserna en gemensam EA-förvaltning med gemensam redovisningsstruktur för alla länsstyrelser.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Från och med 1 januari 2009 tillämpas kostnadsmässig anslagsavräkning.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med "Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag".

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § "Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, var den 11 januari 2010.

Belopp anges i tkr.

Avrundningsdifferenser kan förekomma vid jämförelse med de finansiella dokumenten.

GRÄNSDRAGNING MELLAN TRANSFERERING OCH DRIFTSKOSTNADER

Lämnade bidrag redovisas som transfereringar och avräknas kassamässigt mot anslagen. Övriga verksamhetskostnader redovisas i driftavsnittet och avräknas kostnadsmässigt mot anslagen.

LIKVIDA MEDEL/BETALNINGAR

Länsstyrelsen har två betalningsflöden. Anslaget 01 05 001 Länsstyrelserna m.m., förvaltningskostnader placeras räntebärande. Övriga anslag, bidragsmedel för transfereringar, betalas via icke räntebärande flöde. Övriga betalningar verkställs i räntebärande betalningsflöde.

VÄRDERING AV FORDRINGAR

Kundfordringar och uppbördsfordringar värderas individuellt. När en fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning redovisas den som osäker.

Lönegarantifordringar är en homogen grupp och redovisas kollektivt och värderas till 100 procent. Länsstyrelsen saknar grund för att bedöma eventuella framtida utdelningar.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk, med ett anskaffningsvärde på lägst 10 tkr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångarnas ekonomiska livslängd bestäms utifrån teknisk utveckling och det slitage objektet utsätts för. Med immateriella anläggningstillgångar avses standardprogramvaror (ej uppgraderingar).

Anläggningarna skrivs av linjärt över den bedömda livslängden. Årliga avskrivningar sker med belopp som svara mot avskrivningsplan och låneskuldens löptid.

Följande avskrivningstider tillämpas:

• datorer och kringutrustning	3 år
• bilar och andra transportmedel	4 år
• övriga inventarier	5 år
• dataprogram	3 år
• förbättringsutgift på annans fastighet, högst	7 år

Återkommande utgifter, vilka uppgår till ungefär samma belopp och övriga utgifter som understiger 15 tkr periodiseras inte.

NOT 1	2009	2008
INTÄKTER AV ANSLAG		
01 05 001 Länsstyrelsen i Jönköpings län	101 930	90 587
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	381	706
22 37 07 IT-infrastruktur: Regionala transportnät	0	86
Totalt	102 311	91 379
Avräkning uttagen sparad semester som avser anslag	- 1 031	
Totalt	101 280	

NOT 2**INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR**

4 § Avgiftsförordningen	10 671	4 896
Länsstyrelser	20	1 039
Statens Jordbruksverk	248	468
Naturvårdsverket	2 207	2 734
Övrig uppdragsverksamhet	1 171	2 988
Övriga	5 964	2 407
Totalt	20 281	14 532

INTÄKTER AV AVGIFTER ENLIGT 4 § AVGIFTSFÖRORDNINGEN. SPECIFIKATION

Tidskrifter, andra publikationer mm	51	51
Konferenser och kurser	1 412	498
Arrende och uthyrning	615	404
Konsultuppdrag	7 887	3 943
Övrigt	706	

PANTBANKVERKSAMHET

Intäkter	0	4
Kostnader	0	3

Konsultintäkter redovisas från och med 2009-01-01 under 4 § avgiftsförordningen enligt den gemensamma redovisningsstrukturen. Dessa har tidigare redovisats under uppdragsverksamhet.

NOT 3**INTÄKTER AV BIDRAG**

Statens Jordbruksverk	11 554	9 802
Länsstyrelser	5 965	5 002
Kammarkollegiet	2 299	972
Naturvårdsverket	25 142	23 348
Riksantikvarieämbetet	6 513	5 674
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 027	1 066
Folkhälsoinstitutet	4 399	1 327
Kommuner och landsting	131	26
Övriga	4 819	7 738
Totalt	61 849	54 955

NOT 4	2009	2008
FINANSIELLA INTÄKTER		
Saldo finansiella intäkter	297	1 302
varav ränteintäkter på räntekonto hos Riksgäldskontoret	293	1 277

NOT 5**KOSTNADER FÖR PERSONAL**

Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	83 113	75 359
---	--------	--------

NOT 6**FINANSIELLA KOSTNADER**

Saldo finansiella kostnader	50	207
varav räntekostnader på räntekonto hos Riksgäldskontoret	0	0
varav räntekostnader på lån hos Riksgäldskontoret	34	201

NOT 7**UPPBÖRDSVERKSAMHET**

Under år 2009 har inga EG-medel erhållits från Europeiska social- och regionalfonderna.

NOT 8**MEDEL SOM ERHÅLLITS FRÅN STATSBUDETEN FÖR FINANSIERING AV BIDRAG**

13 22 001 (2008) Europeiska socialfonden mm	0	10 754
01 05 001 Länsstyrelserna mm	30 420	1 440
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	6 828	7 917
19 33 005 (2008) Europeiska regionala utvecklingsfonden	0	95 908
22 37 07 (2004) IT-infrastruktur: Regionala transportnät	0	13 335
Totalt	37 248	129 354

Inga utbetalningar har gjorts på strukturfonderna under år 2009.

NOT 9**MEDEL SOM ERHÅLLITS FRÅN ANDRA MYNDIGHETER FÖR FINANSIERING AV BIDRAG**

Regeringskansliet	15 150	5 963
Naturvårdsverket	30 411	27 262
Socialstyrelsen	4 085	10 768
Kammarkollegiet	133 846	30 475
Övriga	4 146	3 608
Totalt	187 638	78 076

På grund av ökat antal konkurser och rekonstruktioner har erhållna medel från Kammarkollegiet ökat.

NOT 10	2009	2008
ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG		
Älgvårdsfonden	345	333
Avgifter enligt vattenlagen 10 kap 1§ (bygdemedel)	0	108
Övriga	0	239
Lönegarantimedel	12 154	7 740
Totalt	12 499	8 420

NOT 11**IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

Anskaffningsvärde	930	930
Årets anskaffning	0	0
Årets avskrivning	111	173
Ackumulerade avskrivningar	817	707
Utgående balans	113	223

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**Förbättringsutgifter på annans fastighet**

Anskaffningsvärde	245	245
Årets anskaffning	0	0
Årets avskrivningar	49	49
Ackumulerade avskrivningar	131	82
Utgående balans	114	163

Inventarier

Anskaffningsvärde	8 924	8 877
Årets anskaffning	47	43
Årets avskrivning	618	1 137
Avgående tillgångar	0	363
Ackumulerade avskrivningar	8 000	7 382
Bokfört värde	924	1 495

Datorer och kringutrustning

Anskaffningsvärde	5 157	5 151
Årets anskaffning	0	307
Årets avskrivning	451	449
Avgående tillgångar	0	1 713
Ackumulerade avskrivningar	4 795	4 338
Bokfört värde	362	813

Bilar och andra transportmedel

Anskaffningsvärde	3 871	4 169
Årets anskaffning	171	2 544
Årets avskrivningar	758	368
Avgående tillgångar	469	1 705
Ackumulerade avskrivningar	1 948	1 658
Bokfört värde	1 923	2 511
Utgående balans	3 209	4 819

NOT 12	2009	2008
---------------	-------------	-------------

FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER

Differensen mellan åren beror till övervägande del på att fordran på kammarkollegiet avseende lönegaranti har minskat.

NOT 13

ÖVRIGA FORDRINGAR

Statlig lönegaranti

- Ingående balans	134 757	104 173
- Utbetalda ersättningar	145 999	38 215
- Utdelningar i konkurser exkl. räntor	- 12 127	- 7 631
- Avskrivningar	- 8 589	0
- Utgående fordran	260 040	134 757
- Värdereglerat	- 260 040	- 134 757
Saldo	0	0

Uppbördsfordringar	2 977	515
Saldo	2 977	515

NOT 14

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Förutbetalda kostnader

Hyreskostnader	2 532	2 551
Förutbetalda kostnader	126	356
Saldo	2 658	2 907

Upplupna bidragsintäkter

- Statens Jordbruksverk	4 817	2 103
- Kammarkollegiet	844	0
- Företagsstöd som medfinansieras av EG:s Strukturfond	603	277
- Övriga	595	39
Saldo	6 859	2 419

Övriga upplupna intäkter

EG-medel, strukturfonden	7 210	7 210
Övriga periodiseringar	198	0
Saldo	7 408	7 210

NOT 15	2009	2008
AVRÄKNING MED STATSVERKET		
Uppbörd		
Ingående balans	- 515	- 114
Redovisat mot inkomstitel	- 8 507	- 95 334
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	6 045	94 933
Skulder avseende Uppbörd	- 2 977	- 515
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	7 209	128 706
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	- 7 209	- 128 706
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	- 2 020	- 1 249
Redovisat mot anslag	133 664	92 027
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	- 133 461	-92 798
Återbetalning av anslagsmedel	874	
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	- 943	- 2 020
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	7 418	
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 031	
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	6 387	
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	89 794	106 763
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	210 719	181 376
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	- 229 705	- 232 118
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	1 164	33 773
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	71 972	89 794
Summa Avräkning med statsverket	74 439	87 259
NOT 16		
BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING		
Semesterlöneskuld	- 1 972	- 8 917
Körkortsadministration	530	- 1 164
Strukturfonderna	4 164	- 14 947
Pensionskostnader	0	- 1 075
Retroaktiva löner	-216	- 444
Övriga periodiseringar	- 1 066	- 2 550
Totalt	1 440	- 29 097
Justerad kapitalförändring		
Övergångseffekten	- 1 314	
Sparad semester som ska anslagsfinansieras	- 7 418	
Totalt	- 8 732	

NOT 17	2009	2008
---------------	-------------	-------------

ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

Årets kapitalförändring består av periodiseringsdifferenser mellan de kostnader som Länsstyrelsen redovisar och de inkomster som tillgodogjorts från statsbudgeten. Saldot påverkas även av över-/underskott som uppkommer i avgiftsfinansierad verksamhet.

Körkortsadministration	- 1 446	1 694
Strukturfonderna	0	19 111
Övriga periodiseringar	- 153	1 000
Årets kapitalförändring	- 1 599	21 805

NOT 18

FONDER

Älgvårdsfonden

Ingående balans	452	545
Intäkter *	345	724
Kostnader	- 203	- 817
Utgående balans	594	452

* 428 000 kr har förts över för att täcka älgjaksadministrationen

Avgifter enl vattenlagen 10 kap 1 § (bygdemedel)

Ingående balans	603	473
Intäkter	3	130
Kostnader	- 38	0
Utgående balans	568	603

Saldo	1 162	1 055
--------------	--------------	--------------

NOT 19

AVSÄTTNINGAR

Ingående avsättning	840	1 075
Årets pensionskostnad	1 172	343
Årets pensionsutbetalningar	- 571	- 578
Utgående avsättning	1 441	840

Ökningen beror till större delen av pensionsavsättningar i samband med avveckling av körkortsverksamheten.

NOT 20 **2009** **2008**

LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET

Länsstyrelsen disponerar en låneram på 6 000 tkr i Riksgäldskontoret.

Ingående balans	5 206	4 487
Nyupptagna lån	218	2 895
Årets amorteringar	- 1 988	- 2 176
Utgående balans	3 436	5 206

NOT 21

RÄNTEKONTOKREDIT I RIKSGÄLDSKONTORET

Länsstyrelsen disponerar en räntekontokredit på 9 400 tkr i Riksgäldskontoret.

NOT 22

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Upplupna kostnader

Semesterlöneskuld m.m.	11 785	10 109
Övriga periodiseringar	2 195	1 393
Saldo	13 980	11 502

Oförbrukade bidrag – statliga myndigheter*

- Naturvårdsverket	76 537	81 046
- Regeringskansliet	19 629	14 082
- Socialstyrelsen	628	13 935
- Verket för näringslivsutveckling	2 516	3 102
- Övriga	5 627	8 507
Saldo	104 937	120 672

Övriga förutbetalda intäkter

EG-medel (Strukturfonderna)**	3 046	3 046
-------------------------------	--------------	--------------

* Verksamhet 30 699 tkr och bidrag 74 238 tkr (2008 26 457 tkr och 94 215 tkr)

** Erhållna medel som bokförts på inkomsttitel

NOT 23

REGERINGSBESLUT

01 05 001 Länsstyrelsen, F-län*	2008-12-18	130 927
	2009-05-13	132 147
Indragning – övergångseffekten		- 874
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	2008-12-19	6 990
26 01 004 Övergångseffekter av kostnadmässig avräkning	2009-05-29	1 314

* I anslagsposten ingår 30 000 000 kr för länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojekt

NOT 24**UPPGIFTER OM SJUKFRÅNVARO**

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, fördelad på kön, åldersgrupp och sjukfrånvarons längd. Sjukfrånvaron definieras i Förordning 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag, kapitel 7. Se också ESVs cirkulär 2003:3, kapitel 7.

Sjukfrånvaro 2008-2009

Kön	Ålder	2009			2008		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)*	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)**	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	-29	10	0,0	0,00	14	0,0	0,0
	30-49	67	2,5	23,1	71	1,4	23,9
	50 -	63	2,3	36,1	68	1,8	32,0
	Alla	140	2,3	59,2	153	1,5	55,9
Kvinnor	-29	37	1,0	0,00	71	2,3	15,2
	30-49	96	1,9	20,5	92	1,8	4,4
	50 -	74	2,1	22,0	46	1,9	8,1
	Alla	207	1,9	42,5	209	1,6	27,7
Samtliga	-29	47	0,9	0,00	85	1,8	8,7
	30-49	163	2,2	21,7	163	1,3	12,7
	50 -	137	2,2	28,4	114	1,8	18,3
	Alla	347	2,0	50,1	362	1,6	39,7

* Uppgiften ska tas fram i förhållande till respektive kategori. Exempel: total sjukfrånvaro för män 30-49 år i förhållande till sammanlagd arbetstid för män.

1. Siffrorna i statistiken bygger på samtliga som varit anställda någon gång under åren 2008 och 2009.

Åtterrapporing 85

Länsstyrelsen i Jönköpings län har under många år haft en mycket låg sjukfrånvaro jämfört med andra länsstyrelser. Vid sjukskrivningar sker aktiva åtgärder av ansvariga chefer i form av personliga kontakter och uppföljning av sjukskrivningar.

Aktiva rehabiliteringsåtgärder från chefer, personal- och ekonomifunktionen och i vissa fall från Företagshälsovården har medfört att sjukfrånvaron kan hållas på en låg nivå. Den ökade sjukfrånvaron under 2009 jämfört med föregående år är till stor del orsakad av flera olycksfall.

Målet är att göra tertialuppföljningar av sjukfrånvaron för att få ännu tydligare uppfattningar om sjukdomsfrekvensen och att vidta så tidiga rehabiliteringsinsatser som möjligt.

NOT 25

UPPGIFTER OM ERSÄTTNINGAR MED MERA

Enligt 7 kap 2 § Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Namn	Ersättning	Kr	Uppdrag
Lars Engqvist	Lön	585 521	Landshövding
	Förmån	158 400	Sveriges Television AB
Monica Flodström	Lön	863 379	Länsrätten
	Förmån	29 200	Rådet för samverkan vid Statens jordbruksverk Länsteknikcentrum AB
Malin Alfredsson		6 908	Cellwoodgruppen AB och samtliga dess dotterbolag Teknikföretagen Region Öst
Conny Holm		4 350	Saab AB Kitron Microelectronics AB Metallica AB Tekniska Högskolan i Jönköping
Helena Jonsson		1 450	Lantbrukarnas riksförbundsstyrelse Sigill Kvalitetssystem AB KRAV Ek.för. SLU:s Husdjursfakultetsnämnd
Lena Larsson		5 800	Smålands Turism AB
Irene Oskarsson		5 800	Jordbruksverkets insynsråd Gentekniknämnden
Göte Wahlström		4 350	Migrationsverkets insynsråd
Frida Boklund		5 800	

Årsredovisning för budgetåret 2009

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jönköping den 19 februari 2010

Lars Engqvist
Landshövding

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Jönköpings län

551 86 Jönköping

Telefon: 036-39 50 00

Fax: 036-12 15 58

Webbplats: www.lansstyrelsen.se/jonkoping

E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se